M. EMINESCU

POESII

POSTUME

EDIȚIE NOUĂ

BUCUREȘTI
«MINERVA», Institut de arte
Grafice și Editură. Bulevardul
Academiei 3—Edgar-Quinet 4
1908

LIBRĂRIA și ANTICĂRIA
JANCU ESKENASY
Bul. Elisabeta (Palace Hotel)
BUCUREȘTI

www.digibuc.ro

La 1902 d-l Nerva Hodoş a tipărit întiia culegere de poeziĭ postume ale lui Eminescu. Ediţia noastră e completată cu un mare număr de inedite. Ca şi cea dintîĭ însă, ea are un caracter provizoriŭ şi nu vrea să fie de cît o transiţie la o ediţie critică definitivă.

Pentru a descifrà şi studià cu temeĭ poeziile lui Eminescu, coprinse în vraful de caiete de la Academie, pentru a le cercetà sub raportul timpuluĭ în care au fost scrise şi al izvoarelor de inspiraţie, în sfîrşit, pentru a stabilì asemănările şi variantele, atît de multe, se cere o muncă încordată de maĭ mulţĭ anĭ. Cu timpul se va face şi asta, dar pînă atuncĭ era păcat, ca postumele să lipsească din mînile cetitorilor, fie şi în forma necritică, în care le prezentăm.

Cetitorul va vedeà uşor, că aicĭ este Eminescu cel tânăr, cel imperfect, nerevăzut de el, nicĭ de alţiĭ, cel fragmentar şi intim. Printre poeziile publicate în acest volum va găsì şi planuri de lucrărĭ, ca «Ondina» şi poemele lungĭ, abia schiţate, de la

www.digibuc.ro

sfîrşit. Vor fi cetite şi aceste cu interes, nu pentru forma lor neisprăvită, dar pentru ideile cari poartă pecetea genialităţiĭ poetuluĭ nostru.

Toate împreună întregesc în mod favorabil pe Eminescu cel cunoscut pîn' acum, chiar dacă postumele n'ar aveà de cât valoarea unuĭ material de studiŭ.

Notiţele de la sfîrşit dau desluşirĭ despre locul de unde poeziile au fost scoase şi cîteva alte micĭ informaţiunĭ.

IL. CHENDI.

www.digibuc.ro

ONDINA

— FANTAZIE

L'al orelor zile şirag rîzător
Se 'nşir cele negre şi mute,
Ce poartă în suflet mistere de-amor
Palite, sublime, tăcute.
Şi noaptea din norĭ
Pe-aripĭ de fiorĭ
Atinge uşor cu gîndul
Pămîntul.

Pe-un cal care soarbe prin nările-ĭ foc
Din ceaţa pustie şi rece
Un june pe vînturĭ, cu capul în joc,
Cu clipa gîndireĭ se 'ntrece
Şi calu-ĭ turbat
Sburà necurmat,
Mînat ca de-a spaimelor zînă
Bătrîna.

Pe àripĭ de munte din stîncĭ de asfalt
Castelul se'nnalţă, se 'ncruntă
Şi creştetu-ĭ negru şi creştetu-ĭ nalt
De nourĭ şi anĭ se 'ncăruntă,
    Dar astă-zĭ e viŭ
    Şi 'n ton auriŭ
Răsună din umbra cea mare
    Cîntare.

In miĭ de lumine ferestrele-ĭ ard,
Prin cari se văd trecătoare
Prin tactul cîntăreĭ pierdute de brad
Cum danţă la umbre uşoare,
    Cum danţă uşor
    Dulci vise de-amor,
Palatul plutea în magie
    Aurie.

Ca cerbul ce saltă în creştet de stîncĭ,
Urmat de săgeat'arzătoare,
Din căĭ năruite, din gîrle adîncĭ
Fugarul în tropot răsare.
    Cu nara arzînd
    Cu coama pe vînt.
Odat'încă pintenu 'mpunge
    Ş-ajunge.

www.digibuc.ro

Şi s'umflă maĭ tare şi îmblă maĭ greŭ
Şi pieptul se umflă maĭ tare,
La inima-aleargă tot sîngele seŭ
Şi ochii-ĭ se sting de 'nfocare.
Sus lîngă palat
Vezĭ calul spumat,
El cade, 'ngenunche pe-o brîncă,
Pe stîncă.

Iar junele sare uşor de pe el
Sub mantă'ĭ purtînd mandolină,
Frumos ca din basme şi tras prin inel
Şi nalt ca un brad pe-o ruină.
De grile de fier
Al meŭ cavaler
S'acaţă 'ntr'un arc pe fereastră
Ş'adastă :

Ca gîndurĭ palide din ore dalbe
Sboară danţîndele fiinţe albe,
Par aromatele suflete line,
Duse de zefiriĭ de prin grădine.
In corurĭ nimfele cîntă la hore
Şi gem în lirele blînde, sonore,
Ascunse gîndure de dor de ducă
Triste şi palide ca o nălucă
Apoĭ în citere ele 'ncordară
Şi plin şi limpede încet cîntară
Glas al isvoruluĭ ce însenină
Mintea cea turbure de gîndurĭ plină.

www.digibuc.ro

Pe rîul doruluĭ, mînat de vînture
veni odat'
Pe-un vas cu vîslele, mînate'n cînture
Linu-'mpărat.

Venit-a regele sa calce văile
Cătînd o sor
Eroĭ se 'ninimă şi plîng femeile
De-a luĭ amor.

[El fură minţilor ecourĭ tinere
Cîntul la dor,
Răpeşte buzelor naiveĭ Vinere
Vorba d'amor].

Pe codriĭ munţilor poticĭ de cremene
El a cătat
O dulce pasăre la glas să-ĭ semene
Şi n'a aflat.

Tu eştĭ simţirilor suroră gemene,
Sufletul lor.
Regele citereĭ trebue să-ţĭ semene
Ca vis cu dor.

In tine vede-se că e în cerure
Un Dumnezeŭ,
Purtînd simetria ş'a eĭ misterure
In gîndul seŭ

www.digibuc.ro

Coardele citereĭ unele 'ntraltele
Mînă-le lin.
C'a tale cîntece n'auzi altele
Regele Lin.

Cîntă cu doliul ce-l varsă belele
Cînd plîng de-amor,
Să crează lunile, să crează stelele
Că-ĭ tactul lor.

Cum din cer îngeriĭ privesc la stele
Barziĭ cu dragoste se uit' la ele
Din lungul horelor amestecate
Barziĭ ridic a lor glasurĭ bărbate.
Arpele 'n cîntece parcă se sfarmă
Cînd gem ca fluviul, cînd zic alarmă.
Muzica sferelor serafĭ adoară
Soarele lumilor ce-l 'nconjoară
Dictînd în cîntece de fericire
Stelelor tactul să le inspire.
Cum în culorile ce se imbină
Naşte a soareluĭ albă lumină,
Astfel prin vocile răsunătoare
Curge-astă mistica, dulce cîntare:

Ondină
Cu ochĭ de dulce lumină,
Cu bucle ce'nvălue 'n aur
Tesaur!

www.digibuc.ro

Idee,
Pierdută 'ntr'o palidă fee!
Din planul genezeĭ ce-aleargă
Ne'ntreagă!

Sa'nviĭ viiĭ
Şi stîncă de care-şĭ rîd timpiĭ
Şi tot ce maĭ e 'n nesimţire
In fire.

Vin' dară
Cacĭ ochiu-ţĭ e viaţă şi pară
Şi sufletu-ţĭ blîndă magie
Ce 'nvie.

Să cînte
Ce secolĭ tăcu înainte
Ş-a munţilor creştete 'nalte
Să salte.

Şi din amestecul de vise dalbe
Dintre dănţîndele fiinţe albe
Ese cum cîntecul dintre suspine
Regina, albelor nopţiĭ regine.
Păru-ĭ ca aurul faţa 'ncadrează
Cunună 'n undele-ĭ se furişază
Pe-o liră gingaşă şi argintie
Mînuţa coardele le 'ncurcă vie
Şi cum din zilele poeticĭ, june,
A idealuluĭ ese minune,

www.digibuc.ro

Ast-fel prin notele-ĭ dulce de'amor
Glasul eĭ tremură dulce uşor.

Cîntul uneĭ Cassandre.

Liră spartă 'n stînce: lume,
Strigăt în pustiŭ de dor,
Plîns amar luat de glumă
Huiduitul vrăjitor

E ființa-mĭ tremurîndă,
Care trece 'n înfinit,
Ca un fulger fără țintă,
Ca un cap fără zenit.

Dintre chinurĭ ce mă 'nneacă
Eŭ sorbeam mirul curat
Cum o lebedă se pleacă,
Bînd din lacul înghețat.

Dar cu moartea cea adîncă
Am schimbat al vieții gînd,
Am fost vultur pe o stîncă
Sunt o cruce pe mormînt.

Care-ĭ scopul vieții mele?
(Intreb sufletu 'npetrit.
Ochiu-ĭ stins buzele mele
De durere-aŭ 'nvinețit).

www.digibuc.ro

Crucea 'mĭ, pară gînditoare,
Parcă arde-a vieţi-mĭ tort,
Căcĭ prin negurĭ mormîntare
Privesc faţa mea de mort.

Dar atuncĭ cînd albe zîne
S'or privi 'n sufletul meu,
A! gîndiţĭ, gîndiţı la mine,
Că am fost în lume eu.

Un murmur feeric desmiarda duios
A saleĭ tacere senină
Din bolta ferestreĭ, arcata pompos,
Un eco vibrînd mandolina,
Un eco uşor,
Setos de amor,
Se'ncurcă 'ntr'a mandolei strune
Nebune.

Şi toată viaţa luĭ, tot ce-a cules
Din unde, din munte, din vale
Tot sufletu-ĭ june, tot scumpu-ĭ eres
Îl pierde în coardele sale.
Vărsîndu-l cu dor,
Plîngînd rîzator
El cîntă cu buze de miere
Durere :

www.digibuc.ro

De ce nu-s o floare uscata de vînt
Şi palâ ca fruntea pe moarte,
Ce mila o prinde prin crucĭ de mormînt
Cu miros strivit, fära soarte
    C'atunci m'ai lua
    La mine-ai cata
Gîndind cum e trecătoare
    O floare.

Dar eu nu-s, copilă, decît un amor
Ce arde 'n o inimă jună,
Un glas de pe buze aprinse de dor
O minte pustie nebună
    Şi dulce descînt
    Pe coarde d'argint,
Când palida mea nebunie
    Invie.

Dar am o cîmpie ce undoe 'n florĭ
Cîmpia speranţelor mele,
Acolo te-aşteapta rîzîndele zorĭ
Pletindu-ţĭ coroana de stele,
    S'aducĭ prin amor
    De viaţă fior,
Pe-a vieţiĭ pustiurĭ îmĭ vină,
    Ondină!

www.digibuc.ro

FRUMOASĂ-I.

În lacul cel verde şi lin
Resfrînge-se cerul senin
Cu norii ceĭ albĭ de argint,
Cu soarele norĭ sfăşiind.
Dumbrava cea verde pe mal
S'oglindă în umedul val,
O stîncă stîrpită de ger
Înnalţ-a eĭ frunte spre cer.
Pe stînca sfărmată mă suĭ,
Gîndirilor aripĭ le puĭ
De-acolo cu ochiul uimit.
Eŭ caut colò'n răsărit
Şi caut cu sufletul dus
La cerul pierdut în apus.
Cobor apoĭ stînca în jos,
Mă culc între florĭ cu miros,
Ascult la a valuluĭ cînt
La gemătul dulce de vînt.

www.digibuc.ro

Natura de jur împrejur
Pe sus e o boltă de-azur,
Pe jos e un verde covor
Ţesut cu miĭ tinere florĭ
Văd apa ce tremură lin
Cum vîntul o 'ncruntă 'n suspin,
Simt zefirĭ cu aripĭ de fiorĭ
Muiate în miros de florĭ.
Vad lebăda, barcă de vînt,
Prin unde din àripe dînd,
Văd fluturĭ albaştri uşorĭ
Roind şi bînd miere din florĭ...
De ce nu am àripĭ în sbor
M'aş face un flutur uşor,
Un flutur uşor şi gentil
Cu suflet voios de copil.
M'aş pune pe-o floare de crin
Să-ĭ beaŭ sufleţelul din sîn,
Căcĭ am eŭ pe-o floare necaz,
Frumoasă-ĭ ca ziua de azĭ.

www.digibuc.ro

ECTOR ŞI ANDROMACHE

DE SCHILLER

ANDROMACHE. Vrea Ector în vecie sa mearga de la mine
Unde Achil cu-a sale ne-apropiate mîne
Aduce lui Patroclu jertfiri pe ori ce zi?
Cine-o 'nvăţa copilu-ţi în vremea viitoare
S'arunce lanci şi zeiĭ Olympuluı s'adoare
Cînd Orcul de 'ntuneric în sinu-ı te-o 'nghiţi.

ECTOR. Femee scumpa mie, tu lacrimile seaca
După bataia crunta dorinţa mea ea pleaca
Aceste braţe apăr Pergamu-ameninţat
Şi 'n lupta pentru sfinte a zeilor camine
Eu cad mîntuitorul al patrieĭ-şi'n fine
Cobor la rîul stygic de glorie cununat.

ANDROMACHE. O n'o sa mai aud eu a armelor vuire
Şi fieru-ţĭ în portale va zace 'n lenevire
Marea luı Priam viţa d'eroı s'o nimici.
Veı merge unde ziua etern' nu mai lumina
Cocytul unde 'n lungul pustiilor suspina,
Colo unde amoru-ţı în Lethe va muri.

www.digibuc.ro

ECTOR. Orı ce dorință 'n mine, în mine-orı ce gîndire
Le-oı cufunda în Lethe, în rîul de-amuțire,
Dar nu ş-al meu amor.
Auzi-l ce salbatic cum lînga murı turbeaza?
Încinge-mı a mea spada şi doliul îțı lasa,
Cacı nu moare în Lethe amorul luı Ector.

www.digibuc.ro

DE CE SĂ MORĬ TU?

Tu nu eştĭ frumoasa, Marta, însă capul tau cel blond
Cînd se lasă cu dulceaţa peste pieptu-ţĭ ce suspina,
Tu îmĭ parĭ a fi un înger ce se plînge pe-o ruină,
Orĭ o lună gînditoare peste-un nour vagabond.

Astfel trecı şi tu prin lume... ca un basmu de proroc,
Eştĭ saracă, dar bogată, eştı mîhnită, dar senină!
Ce să plîngĭ? De ce sa morĭ tu? Ce poţi oare fi de vina,
Dacă faţa ţı-e urîtă, pe cînd aniĭ-ţĭ sînt de foc.

Cînd aı şti tu cît simţirea-ţı şi privirea 'nduioşată,
Cît te face de plăcută şi de demnă de iubit,
Tu aĭ rîde printre lacrimĭ ş'aĭ ascunde negreşit
In cosiţa ta de aur faţa-ţĭ dulce, supărată.

Altele sînt maĭ frumoase, mult maĭ mîndre, maĭ bogate
Dar ca marmura cea rece nu au inima de fel,
Pe cînd tu... eştĭ numaĭ suflet, eştĭ ca îngerul fidel,
Ce pe cel care iubeşte ar veghia 'n eternitate.

www.digibuc.ro

Ştergeţĭ ochiĭ, blonda Marta, ochii-ţĭ negri, două stele
Marĭ, profunzĭ ca vecinicia, şi ca suftetu-ţĭ senin,
O, nu ştiĭ cît e de dulce, de duios şi de divin
De-a te pierde'n ochiĭ-aceştia, înnecaţi de lacrimĭ grele.

O surîzi, surîzi odată! Sa te pot vedea... o sfinta,
O martira ce surîde printr'a lumeĭ dor şi chin,
Pe cînd ochiul eĭ cel dulce şi de lacrimĭ înca plin
Se ridică pentru-o rugă către bolta înstelată.

Ai surîs? O, eştĭ frumoasă, eştĭ un înger, eştĭ un vis
Şi mă tem, privind la tine... căci ţ-o jur: nu m'aş mira
Dac'ai prinde aripi albe şi la ceruri aĭ sbura,
Privind lumea cea profană cum se perde în abis.

www.digibuc.ro

DE-AŞ MURI

C'o bucurie tristă te ţin acuma 'n braţe
Privire în privire şi sîn la sîn trăim
Şi gura ta surîde şi ochiĭ tăĭ mă 'nvaţa
Cînd ţinem fericirea pe sîn cum s'o iubim.

Dar de-oĭ muri vre-odată, copilă gînditoare,
Crezĭ c'o să 'ncet din stele maĭ mult a te iubi?
Şi-o să petrec în pace prin lumile de soare
In care-oĭ dăinui?

Nu, nu, copilă scumpă!... De-ĭ auzi în noapte,
Cînd veĭ veghia în rugă la candela de-argint,
De-ĭ auzi cum tristă aripa uneĭ şoapte
Te-atinge aiurind,

De-ĭ auzi o arpă sfărmată, plîngătoare
Vuind ca jalea neagră, ce geme prin ruinĭ, —
Să ştiĭ că prin a nopţiĭ de întuneric mare
La tine, dragă, vin...

www.digibuc.ro

Şi să-mĭ deschizĭ fereastra, să trec, o boare sfintă
Prin oalele uitate de veştejite florĭ
Să mîngăĭ cu suflarea-mĭ a ta faţă pălindă
Şi ochiĭ-ţĭ gînditorĭ.

www.digibuc.ro

UNDA SPUMĂ

Unda spumă, vîntul trece
   Cu suflarea-ĭ rece
Peste marea ce suspină
   Tristă dar senină.

Cum nu-s vîntul ce aleargă
   Pe oglindă largă,
Luciul apeĭ de-l încruntă
   Cu undă măruntă?

Căci aş trece-o suvenire,
   Vis de fericire,
Peste-o mare de misterurĭ,
   Ce coprinde cerurĭ,

www.digibuc.ro

Printre visele-mĭ amare
A copileĭ care
O ador, o cînt cum cîntă
Arfa pe o sfîntă.

www.digibuc.ro

DOĬ ASTRI

Am văzut doĭ astri
Strălucind albaştri
La un înger pal,
M'a 'ncîntat seninul
Ş-am privit divinul
Lumeĭ ideal.

Şi mi-am zis în mine:
Înger cu lumine,
Ochĭ cu-adînc noroc,
Din a vieţiĭ tale
Inflorită cale
Cum nu staĭ în loc?

www.digibuc.ro

CÎND...

Cînd luna aruncă o pală lumină
Prin meriĭ în floare'nşiraţĭ în grădină
La trunchiul unuia pe tine te-aştept
Visînd de deştept.

Cînd soarele arde şi ceru-ĭ văpaie
Pe-a lacului valurĭ profunde, bălaie,
Pe-o barcă împinsă de valurĭ ce merg
La tine alerg.

Cînd vîntul e-o taină, cînd frunza e mută
Misterul surîde prin lumea tăcută
Culeg pe-a ta frunte sublime visărĭ.
Pe ochĭ sărutărĭ.

Amorul îşĭ moaie aripele-ĭ stinse,
Tu 'nchizĭ surîzîndă lungĭ genele-ţĭ plînse
Şi fruntea mea pală pe peptu-ţĭ aşezĭ,
Surîzĭ şi veghezĭ.

www.digibuc.ro

Nebună copilă ce-amesteci plăcerea
Cu lacrimĭ pe care le naşte durerea,
Nebună copilă cu-amorul ceresc —
O, cît te iubesc!

www.digibuc.ro

IN FEREASTRA DE SPRE MARE

In fereastra de spre mare
Stă copila cea de craĭ...
Fundul măriĭ, fundul mării
Fură chipul eĭ bălaĭ.

Iar pescarul trece 'n luntre
Şi în ape vecĭnic cată...
Fundul măriĭ, fundul măriĭ,
Ah! de mult un chip i-arată,

— «Spre castel vr'odată ochiĭ
N'am întors, şi totuşĭ plîng...
Fundul mariĭ, fundul măriĭ
Mă atrage în adînc».

www.digibuc.ro

CÎND MAREA

Cînd marea turbează de valurĭ cuprinsă
Şi-şĭ scutură coama de spume şi vînt,
Cînd norĭ-alung' ziua din lumea cea plînsă,
Cînd tunete cînt,

Atuncĭ printre nourĭ, prin vînt şi prin unde
O rază de aur se toarce uşor
Şi-n fundul sălbatic al măreĭ pătrunde
Prin vînt şi prin nor.

Ce caută raza din cerurĭ venită
Din galbina steauă ce-aleargă prin cer,
Ce caută 'n mare, în noaptea-ĭ cernită
Und' razele per?

În fundul cel umed al măriĭ turbate
În lumea-ĭ noptoasă, în sînu-ĭ de-amar
Luceşte o steauă în peatră schimbată
În mărgăritar.

www.digibuc.ro

E-amantul, a steleĭ ce palidă trece
Ş-aruncă prin norĭ a eĭ rază de nea
E-amantul căzut dintre stele, ce rece
În mare murea.

www.digibuc.ro

R E P L I C I

POETUL :

— Tu eştĭ o undă, eŭ sînt o zare.
Eŭ sînt un flutur, tu eştĭ o floare,
Tu eştĭ o noapte, eŭ sînt o stea,
Iubita mea.

IUBITA :

— Tu eştĭ o ziuă, eŭ sînt un soare,
Eŭ sînt un ostrov, tu eştĭ o mare,
Eŭ sînt un templu, tu eştĭ un zeŭ
Iubitul meŭ.

— Tu eştĭ un rege, eŭ sînt regină
Eŭ sînt un caos, tu o lumină,
Eŭ sînt o harfă muiată 'n vînt,
Tu eştĭ un cînt.

www.digibuc.ro

POETUL :

Tu eştĭ o frunte, eŭ sînt o stemă,
Eŭ sînt un geniŭ, tu o problemă :
Privesc în ochi-ţĭ să te ghicesc
Şi te iubesc.

IUBITA :

— Iţi par o noapte, îţi par o taină,
Muiată'n pala a umbreĭ haină,
Iţĭ par un cîntec, sublim, încet
Iubit poet ?

O, tot ce-ĭ mistic, sublim şi mare
In acest suflet ce lin tresare,
Fluture, rază, regele meu :
E tot al tău.

www.digibuc.ro

VIAŢA MEA FU ZIUA

Viaţa mea fu ziuă şi ceru-mĭ un senin,
Speranţa, steaua de-aur, mie-mĭ lucea în sin
Pînă ce'ntr'al meŭ suflet d'odat-aĭ apărut,
O, îngere căzut.

Şi două stele negre luciră'n negru foc
Pe cerul vieţiĭ mele; — iar geniul-noroc
Mă lasă'n lume singur, dispare în abis
De nour şi de vis.

O rază din privire-ţĭ viaţa mi-a'nnegrit,
Din sînul meŭ speranţa divină a fugit
Norocul şi-a stins steaua... De m'aĭ iubi măcar,
O înger de amar.

www.digibuc.ro

Dar nu!.. Din lumea'mĭ neagră tu sborĭ în calea ta
Sub pasul tăŭ de-arenă de-aur veĭ călca,
Cînd eŭ perdut în noaptea-mĭ nimic nu maĭ sperez
Ci vecĭnic te visez.

www.digibuc.ro

LA O ARTISTĂ

Credeam erĭ că steaua-ţĭ e-un suflet de înger
Ce tremură'n cerurĭ, un cuget de aur
Ce-arunc'a luĭ raze'n o luncă de laur
Cu-al cîntuluĭ dar.

Iar tu interpretă-a cereştilor plîngerĭ
Credeam că eştĭ chipul ce palida stelă
Aruncă pe-o frunte de undă rebelă
Pe valul amar.

Dar astăzĭ poetul cu inima'n cerurĭ
Răpit d'a ta voce în raĭ de misterurĭ
Ş-aduce aminte că'n cerul deschis
Văzut-a un geniŭ cîntînd reveria
Ş-o arpă de aur c-un : Ave-Maria
Şi'n tine revede sublimul săŭ vis.

www.digibuc.ro

CHRIST

Cărţiĭ vechĭ roase de moliĭ, cu păreţiĭ afumaţı
I-am deschis unsele paginĭ cu-a lor litere bătrîne,
Strîmbe ca gîndirea oarbă unor secole streine,
Triste ca aerul putred de sub muriĭ cufundaţĭ.

Dar pe pagina din urmă în trăsurĭ groase şi secĭ
Te-am văzut născînd în paie, faţa mică şi urîtă,
Tu, Christos, în hieroglife staĭ cu fruntea amărîta
Tu, Mario, staĭ tăcută, ţeapănă, cu ochiĭ recĭ.

Erau timpiĭ-aceia, Doamne, cînd gravura grosolană
Ajuta numai al minţiĭ sbor de foc cutezător
Pe cînd mîna, 'ncă copilă, pe ochiul cel arzător
Nu putea să-l înţeleagă, să-l imite în icoană.

Însa sufletul cel vergin te gîndea în nopţĭ senine,
Te vedea rîzînd prin lacrimĭ cu zîmbirea ta de înger
Lîngă tine 'ngenunchiată mama ta cu triste plîngerı
Ardică palidă, sfîntă, către cer a sale mîne.

www.digibuc.ro

Şi pe bolta cea azură, pe cîmpia liniştită,
Cîmp albastru ca şi marea cu florĭ de-aur sămanat
Inima visa un astru, alb ca crinul înfocat,
Stea de-argint curat şi palid, de lumina 'ngălbenită.

Ear sub steaua călătoare ea vedea pustie'ntinsă
Şi prin ea plutind ca umbre Împăraţĭ din răsărit
Umbre regiĭ şi tăcute ce-urmaŭ astrul fericit —
Stralucea pustia albă de a luneĭ raze ninsă.

Jos pe muntele cu dafin şi cu codru de maslin,
Povestind poveştĭ bătrîne, au văzut pastoriĭ steaua
Cu zîmbirea eĭ ferice şi cu razele de neauă
Ş-au urmat raza eĭ sfîntă la culcuşul tăŭ divin.

Azĭ artistul te concepe ca pe-un rege 'n tronul tăŭ
Dară inima-ĭ pustiă, mîna-ĭ fină n-o urmează
De a veaculuĭ suflare inima luĭ este trează
Şi în ochiul luĭ cuminte tu eştĭ om... nu D-zeu.

Paiul ieslei azĭ e d'aur, eştĭ scaldat în mir ş-oleŭ
Mama ta e o regină, nu femeia cea săracă
Astăzĭ mintea e bogată, dar credinţa este seacă,
Căcĭ în ochiĭ ironieĭ tu eştĭ om... nu D-zeu.

Azĭ eştĭ frază strălucită, azĭ eştĭ masca cea de fală,
Erı aĭ fost credinţă simplă, însă sinceră, adîncă,
Împărat fuşĭ omenireĭ, crezu'n tine era stîncă,
Azĭ în marmură te scrie, orĭ pe pînză te esală.

www.digibuc.ro

HORIA

Să privească' Ardealul luneĭ i-e ruşine
C-a robit copii-ĭ pe sub mînĭ străine,
Ci 'ntr'un nor de abur, într'un văl de ceaţă
Îşĭ ascunde tristă galbena eĭ faţă.

Horia pe un munte falnic stă călare,
O coroană sură munţilor se pare.
Iar Carpaţiĭ ţepenĭ, îngropaţĭ în nor,
Îşí vuiaŭ prin tunet gîndurile lor.

Eŭ am, zise-un tunet, suflet mare greu,
Dar maĭ mare suflet bate 'n peptul sau.
Fruntea-mĭ este albă ca de anĭ o mie
Dară a luĭ nume maı mult o sa ţie.

Nalţĭ sîntem noĭ munţiĭ, zise-un vechiu Carpat,
Dar el e maĭ mare, că ni-ĭ Împărat.

www.digibuc.ro

Atuncĭ luna iese, norilor regină,
Fruntea luĭ cea pală roşu o ’nsenină
Galbenele-ĭ raze încing fruntea-ĭ rece
Că părea din munte diadem de rege.

Şi un stol de vulturĭ muntele ’nconjor
Cugetînd că-ĭ Joe, Dumnezeul lor.
Cînd în miezul nopţiĭ, cununat cu nimb,
Fulgere aruncă sus de pe Olimp.

www.digibuc.ro

UN ROMAN

În van oglinzĭ frumoase şi florile-împlu sala
C'un aer plin de miros, molatec, de argint,
In sufletu-unuĭ tînăr e noapte şi răceală:
Luminĭ pînă în gîndu-ĭ cel negru nu se'ntind.

În van tinerĭ de-o-vîrstă cĭocnesc vesel pahare
Şi l'ale lor petrecerĭ pe dînsul îl învit';
Eĭ nu vor să'nţeleagă zîmbirile-ĭ amare,
Dup'o perdea s'ascunde în visurĭ adîncit.

Aŭ unde merge'n gîndu-ĭ?... In valea luĭ natală,
In codriĭ plinĭ de umbră, prin rîpe ce s'afund,
Unde isvoarele-albe murmure dulcĭ esală
Şi scapăr' argintoase lovindu-se de prund.

www.digibuc.ro

Ar vrea ca să revadă colibele de paie,
Dormind cuiburĭ de vultur pe stîncĭ, ce se prăval,
Cînd luna printre nourĭ, regina cea bălaie,
Se ridica prin codriĭ din fruntea unuĭ deal.

Să aib' ar vrea coliba de trestiĭ mititică,
In ea un pat de scîndurĭ, muşchiŭ verde drept [covor,
Din pragu-ĭ să se uite la munte cum s'ardică
Cu fruntea luĭ cea stearpă vîrîndu-se în norĭ...

Ar vrea să rătăcească cîmpiĭ înfloritoare,
Unde ale luĭ zile din raze le-a ţesut,
Unde 'nvăţa din rîurĭ murmurul de 'ncîntare
Şi pricepea din codri misterul lor tăcut.

O babă, ce atîtea poveştĭ ştia cît fuse
Tovarăşă în viaţă-ĭ, pe el l'a învăţat
Să tălcuiască graiul ş'a păsărilor spuse
Şi murmura cuminte a rîuluĭ curat.

In curgerea de ape, pe-a frunzelor sunare,
In dulcele 'miitul al păserilor graĭ,
In murmurul de vespiĭ, ce'n miĭ de chilioare
Zidesc o mînăstire de ceară pentru traĭ,

De spînzură prin ramurĭ de sălciĭ argintoase
O 'ntreagă 'mpărăţie în cuĭb legănător; —
A firiĭ dulce limbă, de el era 'nţeleasă
Şi îl împlea de cîntec, cum îl împlea de dor.

www.digibuc.ro

Visa copilul... Fruntea-ĭ de-o stîncă răzimată,
Privea uĭmit în rîul ce spumega amar
Şi asvîrlea vre-o piatră în apa 'nvolburată...
Rîdea, cînta de geaba — plîngea chiar în zădar.

Vedea în zarea văiĭ nucĭ marĭ cu frunza [lată]
Ş'o lume de florĭ albe pe şirurĭ de cireşĭ,
Şi iarba de pe pajiştĭ e moale-amestecată
Cu florĭ galbene ş'albe, p'icĭ colo măcieşĭ.

Pelinii surĭ c'argintul cu dulcile miroase
Implu adormitoare tot aerul cel cald,
Vişiniĭ-s cu crengĭ grele de boabe 'ntunecoase,
Lanul călătoreşte cu valurĭ de smarald.

A ierburilor spice staŭ sure-verzĭ în soare,
Crescute-ajung la brîul uneĭ copile. Lin
Prin iarba mare trece, ş'aminte-luătoare
Pliveşte florĭ de aur şi fire de pelin.

Cunună-şĭ împleteşte şi-o 'ncaeră sălbatec
In pletele îmflate, în părul încălcit
Şi ochiĭ-ĭ rîd în capu-ĭ, şi faţa-ĭ e jăratec —
A lanurilor zînă cu chip frumos, răstit.

Ş'apoĭ în codru trece şi cîntă doina dragă,
Sălbatec este glasu-ĭ, răstit, copilăros,
El sună 'n codru verde, în lumea luĭ întreagă,
Albele eĭ picioare îndoaie florĭ pe jos.

www.digibuc.ro

«Ah! de aş fi ea strigă — o pasăre măiastră
Cu penele de aur, ca paserile 'n raĭ,
La Sfînta-Joĭ m'aş duce ş'aş bate în fereastră
Cu ciocul — şi i-aşĭ zice cu rugatorul graĭ:

Să-mĭ dea un măr, în care închis să fie-o lume,
Palat de-argint în lunce şi 'n codri înfundat,
Ş'un Făt-frumos de mire, înnalt, cu dulce nume,
Din sînge şi din lapte fecior de Impărat...»

Ea cîntă şi pocneşte în crengĭ c'o vargă lungă;—
O ploaie de florĭ albe se scutură pe ea,
Un flutur roş şi vînăt se 'nnalţă, ea-l alungă;
De pasu-ĭ crengĭ se 'ndoaie şi glasu-ĭ răsuna...

Apoĭ ş'aduce-aminte — era o zi frumoasă...
El s'a trezit în luncă sub ochiĭ eĭ de foc,
Ea păru'şĭ dă 'ntr'o parte din faţa ruşinoasă,
Işĭ pleacă ochiĭ timizĭ şi el a stat pe loc.

Ce s'a 'ntîmplat de-atuncea nu vrea să ţie minte
Destul că nu maĭ este — şi chipul eĭ cel blînd,
Surîsul eĭ sfielnic şi ochiul eĭ cuminte
Sunt duse fără urmă de pe acest pămînt.

S'a stins. De-aceea însă el ar vrea înc'odată
Să vadă lunca verde, valea pierdută 'n florĭ,
Unde ades de braţu-ĭ în noaptea înstelată
Şedea pe stînca stearpă, spuindu-ĭ ghicitorĭ...

www.digibuc.ro

Da, ghicitorĭ... enigme! Ah, ce ştia pe-atunce
De-a vieţiĭ grea enigmă, de aniĭ furtunoşĭ?
In lacu-adînc şi neted din mijlocu-uneĭ lunce
El vede zîne albe cu părul de-aur roş.

Şi trestia cea nalta de vuia 'n vînt maĭ tare
El asculta la glasu-ĭ ca nişte basme dulcĭ,
Cînd raţele sălbaticĭ încreţeaŭ ape clare
Scăldîndu-se prin papurĭ cu ciucalăĭ de fulgĭ.

. . . .

Trecură anĭ. E noapte. In camera bogată
Pe-un pat alb ca zăpada stă un copil măreţ,
O candelă de aur c'un punct de foc arată
Prin luminoasa umbră tablourĭ pe pereţĭ.

Culcată jumătate, copila cu tristeţe
Zîmbeşte. Plete blonde pe umeri-ĭ cobor'
Şi cad pe albe perinĭ. Iar buzele eĭ creţe
Arată nu amorul, ci setea de amor.

Ochĭ surĭ şi marĭ iar faţa-ĭ de-acea albeaţă sură,
Brumată ca lucirea unuĭ mărgăritar,
Pe braţe de zăpadă, pe sîniĭ albĭ ce fură
A candeleĭ lumină maĭ rar... şi tot maĭ rar.

Picioarele eĭ mice ating covorul moale
Şi chinuie papuciĭ de-atlas care staŭ jos.
L'a patuluĭ eĭ marginĭ, cu fruntea 'n a eĭ poale
E în genunche *dînsul*... se uită 'ntunecos.

www.digibuc.ro

Sub umerii-uneĭ feţe ca marmura de rece
Sunt umbrele 'ntristăriĭ adîncĭ ce-arată slab.
In ochiĭ marĭ şi negri o îndoială trece
Ce fulgerează 'n taină spre-a se ascunde 'n grab'.

Şi mîna-ĭ tremurîndă boţeşt' involuntară
Gazu-argintos din haină, din creţĭ ce se deşir',
In jurul gureĭ sale e o trăsură-amară
Şi o zîmbire crudă pe buzele-ĭ subţiri.

— «Nu te iubesc? zicĭ, crudo — ce zicĭ îţĭ [pare-o şagă...
Nu te ĭubesc atîta cît ştiŭ ca să iubesc.
Să storc din oceane amărăciunea 'ntreagă
Şi într'o picătură s'o beaŭ... să 'nebunesc?

O vreĭ? A crea unul din visurile tale
Aş trebui să fiŭ eŭ de treĭ orĭ Dumnezeŭ,
Şi 'n clipa mea — ce secolĭ aĭ vecĭnicieĭ sale
Abia putură face — aceea să fac eŭ.

Nisipul din pustie eŭ să'l arunc c'o mînă
În cer... şi dînsul negru deşert să fie iar,
Ca sus pămînt să fie întins fără lumină
Şi ale luĭ întinderĭ cu gîndul meŭ să le-ar.

Iar jos să cobor mîndru a ceruluĭ grădină,
Cu sorĭ nălţaţĭ pe lugerĭ, cu lune 'n crenge verzĭ;
Iar tu să trecĭ — un înger — încinsă în lumĭnă
Şi în a ta privire eŭ minţile să'mĭ pierz.

www.digibuc.ro

Şi tu cînd apărea-veĭ ziua să pară noapte,
Ast-fel de strălucită să fie faţa ta,
Incet numaĭ pîrae să se uimească 'n şoapte,
Din crengĭ de aur mîndre să cadă rodiĭ coapte
Şi pasul tăŭ să calce pe un covor de nea.

De aĭ dori în gîndu-ţĭ tu un palat de ghiaţa
Să se coboare Nordul cu munţi-ĭ plutitorĭ
Şi vînturĭ uriaşe cu lungele lor braţe
Să sue stîncĭ pe stînce... şi-un munte sa înalţe
Cu codri-ĭ să-l aşeze pe vîrful luĭ de norĭ...

Şi de-aĭ muri, ĭubito — căcĭ contra morţiĭ n'are
Nicĭ D-zeu putere — atuncea cu amar
Aş stînge c'o gândire sistemele solare,
Aş grămădi din ele o piramidă mare,
Puind în ea al vieţiĭ frumos mărgaritar:

Figura-ţĭ de minune.—Şi 'n noaptea cea pustie
In caos fără stele, în vecĭnicul nimic
M'aş arunca în doliŭ să cad o vecĭnicie,
Cu viaţa mea, sfîrmată de-o lungă nebunie,
Etern, etern cu doru-mĭ deşertul să-l despic.

Şi dacă vre odată lumea deslănţuită
Ar reintra în viaţă şi 'n vechile eĭ legĭ,
Fiinţele eĭ nouă cu mintea lor uĭmită
Cometul să-l privească în calea luĭ greşită
Neliniştind în sboru-ĭ veciile întregĭ.

www.digibuc.ro

Ş'acel comet puternic cu coama luĭ zburlită,
Ce exilat din cerurĭ e prin blestemul seŭ,
Etern' anamolie în lumea liniştită,
Sburînd cu-a luĭ durere adîncă-neghicita,
Acela să fiu eŭ! —

www.digibuc.ro

LA MOARTEA LUĬ NEAMŢU

Lăsaţĭ clopotul să plîngă cu-a luĭ voce de aramă,
Lăsaţĭ turnul ca sa mişte cu a luĭ inimă de fier,
Căcĭ de stele maĭ aproape el le dă acuma samă
Că un suflet bun şi nobil se îndreaptă catre cer.

Clopote, tu simţĭ durerea şi urmezĭ cu-a ta cîntare
Cînd din stea în stea se sue sufletul într'un avînt,
Pe cînd noĭ urmam cu pasul cel rărit de întristare
Lutul palid, fără suflet, să-l depunem în pămînt.

Ochiĭ? Cîte dulcĭ imaginĭ aŭ sorbit a lor lumine!
Capul? O, de cîte gîndurĭ el a fost impopulat,
Inima? Cîtă simţire frămînta-ta 'ea în sine?
Sufletul? Cîte speranţe, cîte visurĭ a păstrat?

Şi-azĭ nimic. Lumea gîndireĭ e o lume sfarîmata
De lemnoasa mîn'a morţiĭ inima e stoars'acum
Şi imaginele-ĭ şterse, ce prin el treceau odată
Sufletul (dacă există) printre norĭ işĭ face drum.

www.digibuc.ro

Aĭ ştiut tu, scumpe frate, că pămîntu-ĭ o ruină ?
Că-ĭ o sarcina viaţa ? Că-ĭ martiriŭ să trăeştĭ ?
Aĭ ştiut tu, cum că moartea e un caos de lumină,
Că la finea vecĭniciei te-aşteaptă stele cereştĭ ?

De a vieţiĭ grea enigmă ţie-acuma nu-ţĭ maĭ pasa
Pe cînd nouă 'ncă viaţa ni-e o cifră ne'nţeleasă
Şi'n zădar cătăm răspunsul la 'ntrebarea ce
[ne-am pus.

În zădar ne batem capul, triste firĭ visionare,
Să citim din cartea lumeĭ semne ce noĭ nu le-am
[scris,
Potrivim şirul de gîndurĭ pe-o sistemă oare-care,
Măsurăm maşina lumeĭ cu acea măsurătoare
Şi gîndirile 's fantome şi viaţa este vis.

www.digibuc.ro

MITOLOGICALE

Da! Din porţile mîndre de munte, din stîncĭ arcuite
Ese-uraganul mînînd pe lungĭ umerĭ de nourĭ
Caiĭ fulgeratorĭ şi carul ce 'n fuga luĭ tună,
Barba luĭ flutură 'n vînturĭ ca negura cea argintie
Parul împlat e de vînt şi prin el colţuroasa coroana
Împletită din fulgerul roş şi din vinete stele.
Hohot' adînc batrînul cînd vede că munţiĭ işĭ clatin
Şi-şĭ prăvalesc căciule de stîncĭ cînd vor să-l salute...
Codriĭ bătrînĭ rîd şi eĭ din adînc şi vuind îl salută,
Paltenii 'nalţĭ şi batrîniĭ ştejarĭ şi braziĭ ceĭ vecinicĭ,
Numaĭ marea-albastră murmură 'n contra orgieĭ
Care batrînul Rege-o facea 'n beţia luĭ oarba.
El mîn'oştirĭ de norĭ contra măriĭ... şi armia-ĭ neagra
Rupta pe-icĭ pe colea de-a soareluĭ roşă lumină,
Şirurĭ lungĭ fug repede, greĭ, pe cerul cel verde,
Şi netezindu-şĭ barba trece prin eĭ uraganul
Dus de fulgeratoriĭ caĭ în batrîna căruţă
Care scîrţîe hodorogind de-aĭ crede ca lumea
Sta sa-şĭ iasa din vechile-ĭ vecinice încheeture.
Groaznic s'a îmbatat batrînul   soarele —
Nu-ĭ minune-a băut jumatate d'oceanul pacific,
Rău îĭ maĭ umblă prin pintece-acum bautura amara,

www.digibuc.ro

Însă-'s eu de vina.... c'umplut-am de nouri pahare
Cu apele mării adîncĭ, boite cu roşă lumină.
Cine dracul ştia acum că de cap o să-şi faca!
Ah! moşneagul beţiv e 'n stare 'ntr'o zi să ruine
Toate societaţile de-asigurare din ţară.
Soarele 'şĭ bagă capul prin nouri şi limba şi-o scoate
Şi c'o rază gîdila barba bătrînuluĭ rege.
Hehe! zice bătrînul rîzînd — ce faci tu, Pepeleo?
Tînăr, haĭ? De mii de anĭ tot tînar te vad eu,
Pare-mĭ că daĭ pe obraz cu roş dupa moda de astazi,
Altfel nu 'nţeleg cum tînăr de o mie de orĭ eşti.
— Tacĭ moşnege far'de obraz, te du, te trezeşte...
Vezi in ce stare te afli, coroana îţi stă pe-o ureche
Şi în veselia ta proastă lumea ruinĭ tu!
Însa a popoarelor blonde de stele guverne 'ndăratnici
Vaĭ, nu facuse şosea pe cîmpii albaştrii
Şi se răstoarnă carul şi rau se 'nglodează bătrînul...
Maĭ că era sa-i rămiie ciubotele 'n glodul de nouri.
Hei, ce-i pasa! El noriĭ framînta jucînd mocaneasca
Şi pe-un vînt l'apucă de cap, făcîndu-i morişcă
Se tavalia peste cap şi pişcat de-un purec de fulger
Se scarpina de-un şir de pădurĭ ca de-un gard de rachită...
Noriĭ roşesc de ruşine şi fug, iar vîntul se culca
Între codri şi munţi... Uraganul mahmur poticneşte
Spre castelul de stînci ce-şi deschide uriaşa luĭ poartă
Spre-a-l primi pe bolnavul batrîn în surele hale.
El îşi ia coroana din cap şi în cuĭ o atîrna
De sclipeşte 'n noapte frumoasa şi roşa-un fulger
Încremenit în nouri. Cojocu 'l anina
El de cuptor... Ciubote desculţa şi negrele-obiele
Cît două lanuri arate le 'ntinde la focul Gheeneĭ
Să se usuce... Chimirul descinge şi varsa dintr'însul
Galbeni aprinşĭ într'un vechiu cauş afumat de pe vatra,
Mare cît pivniţa... 'n patu-i de pîcla 'nfoiata
Regele 'ntinde batrînele-ĭ membre şi horaeşte;
Pînă 'n fundul pamîntuluĭ urlă peştere negre

www.digibuc.ro

Şi rădacinile munţilor marı se cutremură falnic
De horăitul batrînuluĭ craı. Iară afară
Vezı un ger batrin şi arar cu faţa mîhnită
Cărăbănind al zorilor aur in sacı de 'ntuneric
Ca să-l usuce 'n rubine. Cu 'ncetul, cu 'ncetu 'nserează...
Soarele ca sa împace marea la ea se apleaca,
Lin netezeşte-a eı faţă albastra şi-adînc se arata
În luminoasele valurı a eı şi sînu-ĭ desmeardă
Cu tot aurul razelor luĭ. La pămînt se maĭ uita...
Florile toate ridică la el cochetele capurĭ
Copilăroase şi ochiı plin de zadarnice lacrimı...
Pe grădinĭ se maı uita pe-alee de vişinĭ în floare
Şi de cireşı încărcaţĭ, de salcimı cu mirosul dulce:
Pe-acolo se plimbă o fată 'n-albastru 'mbracată,
Parul cel blond împletit intr'o coada iı cade pe spate.
Ca Margareta din Faust ea ia o floare în mîna
Şi şoptea: ma iubeşte... nu mă iubeşte... ma iubeşte!
Ah! boboc... amabila eştı... frumoasa şi — proasta,
Cind aştepţĭ pe amant, scriitor la subprefectura,
Tînar plin de speranţa, venind cu luleua in gura...
Soarele-a apus, iar luna, o cloşca rotunda şi grasa,
Merge pe-a ceruluı aer moale ş'albastru şi lasa
Urmele de-aur a labelor eı stralucinde ca stele.
Iar a doua zi se scoala batrînul şi urcă Raraul,
Numaı în cameşoĭ. desculţ şi fară căciula
Şi se scarpina 'n cap — somnuros uitîndu-se 'n soare.

www.digibuc.ro

INVIEREA

Prin ziduri înegrite, prin izul umezelii,
Al morţii rece spirit se strecură 'n tăcere;
Un singur glas îngînă cuvintele de miere,
Inchise în tratajul străvechii evanghelii.

C'un muc în mîni moşneagul cu barba ca zăpada.
Din cărţı cu file unse norodul îl învaţă
Că moartea e în luptă cu vecinica viaţa,
Că de trei zile 'nvinge, cumplit muncindu-şi prada.

O muzică adîncă şi plină de blîndeţe
Patrunde tînguioasa puternicile bolţi:
«Peirea, Doamne sfinte, căzu în ori-ce colţ,
«Cacı a căzut în însuşi isvorul de vieţe.

Nimica înainte-ţi e omul, ca un fulg,
«Ş'acest nimic îţi cere o rază mîngîioasă,
«In pîlcuri sunătoare de plînsete duioase
«A noastre rugi, Parinte, organelor se smulg».

www.digibuc.ro

Apoĭ din noŭ tăcere, cutremur şi sfială
Şi negrul întuneric se sperie de şoapte...
Două-spre-zece ceasuri răsună... Miez de noapte...
De-odată 'n negre ziduri lumina dă năvală.

Un clocot lung de glasurĭ vuì de bucurie
Colo 'n altar se uită şi preoţĭ şi popor,
Cum din mormînt răsare Christos învingător,
Iar inimele toate s'unesc în armonie:

Cîntărĭ de laude 'nnălţăm
Noĭ Ţie Unuia,
Primindu-l cu psalmĭ şi cu ramurĭ,
Plecaţi-vă neamurĭ
Cìntînd Aleluia!

Christos a înviat din morţĭ,
Cu cetele sfinte,
Cu moartea pre moarte călcînd-o,
Lumina ducînd-o
Celor din morminte!

www.digibuc.ro

PRINTRE STÎNCĬ DE PIATRĂ SEACĂ

Printre stîncĭ de peatră seacă
Auzĭ plîns de cucuvaĭ
Ţipînd noaptea tristu-ĭ vaĭ!
Cînd în nourĭ se înneacă
Chipul luneĭ cel bălaĭ.

Vraja trece peste lume,
Vraja cîntec amorţit,
Ca un vis îngălbenit,
Pe-a eĭ buze vineţĭ spume,
Capu-ĭ alb e ameţit.

Fuge, trece, fuge, sboară,
Buza-ĭ tremură spumînd,
Ochiĭ joacă scînteind,
Sub nebuna eĭ cîntare
Lumea doarme în descînt.

www.digibuc.ro

Vezĭ cum luna îngheţată
Printr'al nourilor hăŭ
Trece ca şi visul greŭ,
Sună'n noaptea descîntată
Cîntul trist din ceasul răŭ.

Este daina cea bătrînă
Care cîntă noaptea 'n crîng,
Pe cînd stelele se sting
Pe cînd frunzele-abia sună,
Pe cînd apele-abia plîng.

Şi bătrîna moarte toarce
Gîndul eĭ în infinit,
Zilele din vine-ţĭ stoarce.
Şi cînd capu-ţĭ se întoarce
Bagĭ de seamă c'aĭ trăit.

www.digibuc.ro

L E B Ă D A

Cînd printre valurĭ ce saltă
Pe baltă
In ritmu uşor
Lebăda albă cu cînturĭ
In vînturĭ
Se leagănă 'n dor,
Aripe albe în apa cea caldă
Le scaldă,
Din ele bătînd,
Ş'apoĭ pe luciŭ, pe unde d'oglinde
Se 'ntinde:
O barcă de vînt.

www.digibuc.ro

POVESTE DULCE 'MĬ ERA VIAŢA

Poveste dulce 'mĭ era viaţa
Spusă de gură de copil,
De lună plină şi 'nflorită
Cum este luna luĭ April.

Acum ca'n toamna cea tîrzie
Un singuratec trist isvor,
Şi ca şi frunzele mărunte
A mele visurĭ cad şi mor.

Azĭ de nimica răŭ nu-mĭ pare,
Nimic în lume nu aştept,
Mă mir la ce maĭ bate încă
Sărmana inimă din piept.

www.digibuc.ro

SPRE MORMÎNT

În liră geme şi suspin' un cînt,
Cacĭ eŭ îmĭ vărs acum veninu-n vînt,
Prin minte-un stol de negre gîndurĭ trec,
Spre casa cea de patru scîndurĭ trec,
Gemînd, plîngînd eŭ fruntea'mĭ pun pe mînĭ,
Se rumpe suflet, mi se rumpe sîn,
Scăpare caut în zadar de chin,
Să sting un dor, ce 'n sînu-mĭ arde viŭ.

. . . .

Cînd te doresc, eŭ cînt încet-încet,
Plec capul la pămînt, încet-încet
Şi glasul meŭ răsună tînguios
Ca tristul glas de vînt, încet-încet,
Şi orĭ-ce vis, orĭ-ce dorinţ'a mea
Eŭ singur le-am înfrînt, încet-încet,
Săgeata doar al cîntuluĭ de-amor

www.digibuc.ro

In suflet mĭ-a intrat, încet-încet
Şi simt veninul pătrunzînd adînc
Cu sîngele-l frămînt, încet, încet,
Şi nu-mĭ rămîne de cît să pornesc
Spre al meŭ trist mormînt, încet-încet.

www.digibuc.ro

EU NU CRED NICĬ ÎN IEHOVA

Eŭ nu cred nicĭ în Iehova
Nicĭ în Buddha Sakya-Muni,
Nicĭ în viaţă, nicĭ în moarte,
Nicĭ în stingere, ca uniĭ.

Visurĭ sunt şi unul şi-altul
Şi tot una-mĭ este mie
De-oĭ trăi în vecĭ pe lume
De-oĭ muri în vecĭnicie.

Toate-aceste taĭne sfinte,
Pentru om frânturĭ de limbă
In zadar gîndeştĭ, căcĭ gîndul
Zăŭ nimic în lume schimba.

Şi fiind-că în nimica
Eŭ nu cred, o, daţi-mĭ pace,
Fac ast-fel cum mie-mĭ pare
Şi faceţĭ precum vă place.

www.digibuc.ro

Nu'nvăluiţĭ a mea gîndire
Nicĭ cu stil curat şi antic,
Toate-aŭ fost de o potrivă
Eŭ rămîn ce-am fost:—romantic.

www.digibuc.ro

DORMĬ

De ce te temĭ? Aŭ nu eştĭ tu cu mine?
Las' ploaia doar' să bată în fereştĭ,
Las' vîntul trist prin arborĭ să suspine —
Fiĭ liniştită tu! Cu mine eştĭ.

Ce te-aĭ sculat şi cauţĭ în podele?
Uĭmită parĭ şi parĭ a aştepta.
Nu poţĭ vedea cu ochiĭ printre ele,
Vreı sa-ţĭ aducĭ aminte de ceva?

Lasă-te 'n perinĭ — eŭ îţĭ voĭ da pace,
Dormĭ tu — şi lasă să rămîn deştept.
Pe cînd citesc, la tine-atuncĭ îmĭ place
Din cînd în cînd privirea să-mĭ îndrept,

Să văd cum dormĭ, să te-admir cu drag,
Cu gur'abia deschisă cum respirĭ,
Eu de pe carte mîna mĭ-o retrag,
Pătrunde pacea tristele-mĭ gîndirĭ.

www.digibuc.ro

Odorul meŭ... o, prea frumoasă fată,
Ca marmura de albă-ĭ a ta faţă,
Imĭ vine să alerg la tine 'ndată
Ş'ast-fel cum dormĭ să te cuprind în braţă.

Dar te-aĭ trezi! Păcat! Şi nu mă'ndur —
Dormĭ liniştit c'un braţ pe după cap.
Din cînd în cînd cu ochiul eŭ te fur
Din cînd în cînd din mînă cartea scap.

Şi-s fericit... Pulsează-a nopţiĭ vreme
In orologiŭ cu paşiĭ uniformĭ.
O, ce te temĭ! Cu mine nu te teme!
Ca pe copiĭ te culc cu sila... Dormĭ!

www.digibuc.ro

DE CÎTE ORĬ, IUBITO...

De cîte orĭ iubito, mă uĭt în ochiĭ tăĭ
Mĭ-aduc aminte ceasul, cînd te-am văzut întîĭ
Ca marmora de albă, cu mînĭ subţirĭ şi recĭ
Strîngeaĭ o mantă neagră pe sînul tăŭ... In vecĭ
Nu voĭ uita, cum tîmpla c'o mînă netezînd
Şi faţa ta spre umăr în laturĭ întorcînd
Ştiind că nimenĭ nu e în lume să te vadă
Aĭ fost lăsat în valurĭ frumosul păr să cadă
In orbitele-adînce frumoşiĭ ochĭ ce'ncîntă
Pierduţĭ în visurĭ mîndre, priveam fără de ţintă
Şi tu zîmbeaĭ c'un zîmbet, cum e numaĭ al tăŭ,
Nu te-a maĭ văzut nimenĭ, cum te văzusem eŭ.
Şi plinĭ îţĭ eraŭ ochiĭ de lacrimĭ şi de foc.
De-al geneĭ tale tremur purtînd atît noroc
De ce zîmbeaĭ tu oare? Vr'un cîntec blînd de jale
Aŭ deşteptat în taĭnă glasul gîndireĭ tale...
Pluteaĭ ca o uşoară crăiasă din poveştĭ
Dintr'o zîmbire 'n treacăt simţiam ce dulce eştĭ. .

www.digibuc.ro

Şi faţa visătoare spre umăr întorcînd
În ochiĭ fericiriĭ-mĭ eŭ mă uitam plîngînd
«O nu fugi, răpită» — strigam cu doru-mĭ tot —
Din valurile vremiĭ mă lasă să te scot!
Ş'acum cînd eştĭ de faţă, eŭ nu ştiŭ ce să crez,
Te ţin aevea'n braţe, saŭ poate că visez —
Să cred că-ĭ cu putinţă aşa minunĭ să stee,
Dar tu eştĭ prea mult înger şi prea puţin femee.
Dacă visez, te'ndură, rămîĭ ast-fel pe pĭept
Şi fă ca pe vecie să nu mă maĭ deştept.

www.digibuc.ro

O! VIN PE MARE...

O vin pe marea ce-o cuprinde
  Un cer înnalt de stele plin,
Şi vîntul seriĭ va întinde
  A luntreĭ pînză în senin.

Cu-a tale recĭ şi albe braţe
  Tu la grumazu-mĭ să rămîĭ
Şi luna-ţĭ bată drept în faţă,
  Iţĭ cază părul la călcîĭ.

Mă voĭ pleca încet spre tine
  Să-ţĭ beaŭ tot sufletul ĭubit,
C'o lungă, lungă sărutare,
  Uĭmită, fără de sfîrşit!

www.digibuc.ro

OCHĬUL TĂŬ ĬUBIT...

Ochĭul tăŭ ĭubit,
Plin de mîngîerĭ,
Dulce mĭ-aŭ lucit
Pînă ierĭ.

Oare te pierduĭ,
Pe acest pămînt,
Fără ca să-mĭ spuĭ
Un cuvînt?

Oare te îndurĭ
Tu ca să mă laşĭ,
Geniŭ de pădurĭ
Drăgălaş?

Luna în zadar
Bate în fereştĭ
Şi mă'ntreabă ĭar
Unde eştĭ.

www.digibuc.ro

Ar luci pe zid
Pînă ce te culcĭ,
Pînă ți se 'nchid
Ochiĭ dulcĭ.

Ori ar tremura
Taĭnic în frunziş
Şi te-ar săruta
Pe furiş.

Dar ea zi cu zi
E în orĭ-ce loc
Şi te va găsi
Cu noroc.

Eŭ nu pot să plec
Peste norĭ şi vînt.
Şi să te petrec,
De-unde sînt.

Cum nu sînt ca ea
Ca să mă strecor
Drept oglinda ta
Să cobor.

Chipul tăŭ frumos
Să-l privesc întreg,
Cu atît folos
Să m'aleg.

www.digibuc.ro

Să apar ca 'n vis
Aceleĭ vederĭ,
Care mĭ-a surîs
Pînă erĭ.

www.digibuc.ro

OCHIUL TĂŬ IUBIT...

— VARIANTA —

Ochiul tău iubit,
Plin de mîngîerĭ
Dulce mĭ-a lucit
Pînă erı.

L'am iubit cu miĭ
Lacrime fierbinţĭ
Şi cu atît de viĭ
Rugăminţĭ.

Şi nu suferiam
De al luĭ amor,
Cît de mult doriam
Ca să mor.

Pururĭ te căutam
Pe orĭ-ce pămînt,
Căcĭ a-ţĭ spune am
Un cuvînt.

www.digibuc.ro

Cămăruţa ta
Sara să-mĭ deschizĭ,
Că te-oĭ desmierda
Ca să rîzĭ.

Să-ţĭ închid îndat'
Pe cînd tu te culcĭ,
Cu un sărutat,
Ochiĭ dulcĭ.

Să măsor mereŭ
Cît de mult crescuşĭ,
Să sărut al tăŭ
Picioruş.

Sînul rotunjor
Cînd pe braţ îl porţĭ,
Li s'ar face dor
Şi la morţĭ.

De te-ĭ potrivi
Asteĭ rugămințĭ
Fericiţĭ vom fi,
Şi cuminţĭ.

www.digibuc.ro

CE SUFLET TRIST

Ce suflet trist mĭ-aŭ dăruit
Părinţiĭ din părinţĭ,
De-aŭ încăput numaĭ în el
Atîtea suferinţĭ ?

Ce suflet trist şi făr' de rost
Şi din ce lut incert,
Că dup' atîtea amăgirĭ
Maĭ speră în deşert ?

Cum nu se simte blestemat
De-a duce 'n vecĭ nevoĭ ?
O, valurĭ ale sfinteĭ mărĭ,
Luaţi-mă cu voĭ !

www.digibuc.ro

DE CE NU-MĬ VIĬ?

— VARIANTĂ —

Prin codru jalnic trece vînt,
Se pleacă ramurĭ la pămînt,
Se scutur frunzele din viĭ...
De ce nu viĭ, de ce nu viĭ?

Şi multe florĭ aŭ fost în teĭ
Şi-ĭ plină lumea de femeĭ
De seama ta, pe cît văzuĭ,
Nicĭ una nu-ĭ, nicĭ una nu-ĭ.

Văzut-am luciĭ ochĭ de foc,
Prevestitorĭ de mult noroc,
Dar ca aĭ tăĭ de crezămînt
Aĭ lor nu sînt, aĭ lor nu sînt.

Văzut-am mîinĭ subţirĭ şi recĭ
Ce promiteaŭ amor pe vecĭ.
Dar nu sînt dulcĭ, nu sînt aşa
Ca mîna ta, ca mîna ta.

www.digibuc.ro

De ce nu viĭ să strălucești,
Cu ochiĭ marĭ și îngerești,
Au nu ne e atît de dor
Amînduror, amînduror?

www.digibuc.ro

DIN CERURILE-ALBASTRE...

Din cerurile-albastre
Luceferĭ se desfac,
Zîmbind iubireĭ noastre,
Şi undelor pe lac.

De glasul pasarelelor
Pe gîndurĭ codru-ı pus, —
O stelelor, stelelor,
Unde v'aţı dus?...

In turme călatoare
Trec [nouriĭ] pe ceriu
Ce seamănă pe soare,
Duioaselor durerı.

De strălucirea florilor
E cîmpul tot supus, —
O norilor, norilor,
Unde v'aţı dus?...

www.digibuc.ro

Şoptirĭ aeriane
Pătrund din mal în mal,
Ş'a stelelor icoane
Pe fie-care val:

De ochiĭ tăĭ ceĭ plinĭ de-amor
Aminte mĭ-am adus, —
O stelelor, stelelor,
Unde v'aţĭ dus?...

Cum iedera se leaga
De ramurĭ de stejar,
Mĭ-a fost odată dragă
Şi dragă-mĭ este iar:

De braţul tăŭ cuprins cu dor
Aminte mĭ-am adus, —
O braţelor, braţelor,
Unde v'aţĭ dus?...

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

De sborul rîndunelelor
Aminte mĭ-am adus
O stelelor, stelelor,
Unde v'aţĭ dus?

www.digibuc.ro

CU PÎNZELE-ATÎRNATE

Cu pînzele-atîrnate
In linişte de vînt
Corabia străbate
Departe de pămînt,
Iar stolul rândunelelor
Trece 'ntre cer şi mare.
O stelelor, stelelor,
Nenumărătoare,
De ce şi voĭ nu vă luaţĭ
Pe-ale lor urme oare?

De ce mă întristează
Că valurile mor,
Cînd altele urmează
Rotund în urma lor?
De ce căderea florilor
Şi-a frunzelor 'ne doare?

www.digibuc.ro

O norilor, norilor,
Şti-veţi voĭ oare
De ce ramîn atîtea 'n vecĭ
Şi numaĭ omul moare?

Un crez adînc patrunde-va
De-apururĭ omenirea:
Că unde-va, unde-va
E fericirea.
Şi toţĭ aleargă dupa ea
N'o află nicăirea.

Ast-fel şi eŭ din lume
Voit-aş fi să pier
Ca unda fără nume
Ca ziua cea de ierı,
Iar ca în tot-d'auna
Urmam al norilor mers
Ca soarele şi luna
Rotind in univers.

De ce atîta plîngere
A tuturora soarte
E ardere, stîngere,
Viaţă şi moarte?

www.digibuc.ro

DINTRE SUTE DE CATARGE...

Dintre sute de catarge,
Care lasă malurile,
Cîte oare le vor sparge
Vînturile, valurile?

Dintre pasări călătoare
Ce străbat pămînturile,
Cîte-o să le 'nece oare
Valurile, vînturile?

De-ĭ goni fie norocul,
Fie idealurile,
Te urmează în tot locul
Vînturile, valurile!

Ne 'nţeles rămîne gîndul
Ce-ţĭ străbate cînturile:
Sboară vecĭnic, îngînîndu-l
Valurile, vînturile!

www.digibuc.ro

SCRISORĬ

Ca nişte martorĭ mincinoşĭ,
Aĭ dragostilor stinse,
Cuvìntele scrisorilor
Staŭ înainte-mĭ prinse.

Deşi se uit'atît de trist
Că nu voĭ a le rumpe,
Tot nu mă 'ndur s'arunc în foc
A lor iluziĭ scumpe.

Norocu-mĭ tot e'n aste foĭ
Plăcerea-mĭ dureroasă,
Tot recitindu-mă 'nnapoĭ
În pierderea-mĭ duioasă.

Doar foaia veştedă, un semn
Al morţiĭ, le-am adaos ;
Căcĭ moartea vindec'orĭ-ce raŭ,
La patimĭ dă repaos.

www.digibuc.ro

E TRIST...

E trist ca nimenĭ să te ştie,
Dar şi maĭ trist să-ţĭ zicĭ mereŭ
Că te-a pătruns nimicnicie,
Deşi aĭ fost ca Dumnezeŭ.

Unde sînteţĭ zîmbirĭ deşarte,
Ochĭ marĭ ce nu maĭ pot uita...
O fugĭ departe, fugĭ departe,
La ce mă'ngînĭ cu faţa ta.

În viaţa lumiĭ aceştie,
Ce-ĭ fără capăt şi 'nceput,
În toată neagra vecĭnicie,
O clipă numaĭ te-am avut.

De-atuncĭ te chem din întuneric
Şi amintirea ta desmierd,
Pîn ce răsaĭ... un vis chimeric,
Abĭa răsaĭ... şi iar te pierd.

www.digibuc.ro

Ca la un svon ce lin adie
Urechia ţin, mereu ascult...
Tot maĭ puţină armonie...
Pustiŭ din ce în ce maĭ mult.

Şi din comoara-mĭ de suspinurĭ
Cu amintirĭ, cu dor îmbrac
Acest amor bogat în chinurĭ
Şi-n mîngăierĭ de tot sărac.

www.digibuc.ro

TERŢINE

Tinzîndu-ţĭ mîna, o priveaĭ cuminte,
Mişcaĭ zîmbind a tale roşiĭ buze,
Şoptind încet, ca 'n vis, la dulcĭ cuvinte.

Urechea mea pîndea să le auză, —
Abia 'nţelese, pline de 'nţeles, —
Cum ascultaŭ poeţiĭ vechĭ de muză.

Şi 'n ochiĭ tăĭ citeam atît eres,
Atîta dulce-a patimiĭ durere,
Că 'n al meŭ suflet toată-o am cules.

A vorbeĭ tale lamură de miere,
Al gîndurilor visătorul chaos,
Al tăŭ suris, precum ş'a ta tăcere,

Şi chipul tăŭ în voluptos repaos, —
Patruns-aŭ toate limpede 'n cîntare-mi,
Cînd al tău suflet mie l-aĭ adaos.

www.digibuc.ro

Stăpînă eştĭ pe gîndu-mĭ şi suflare-mĭ,
Şi acesta cînt, ce gata-acum vedemu-l,
Tu poţĭ să-l ţiĭ, şi numaĭ tu să-l sfaremĭ.

De 'ngăduĭ tu, ca eŭ să 'nchin poemul,
Precum viaţa mea ţĭ-am închinat-o, —
Dispreţuiŭ hula orĭ-şi-căruĭ emul.

Primeşte-l dar, c'un zîmbet — adorato!

www.digibuc.ro

ALTE TERŢINE

Ce s'alegea de doĭ nebunĭ, ıubito,
De ne'ntîlneam de mult şi ne pĭerdeam
O tinereţe, care-am risipit-o?

De dragul tăŭ de mult înnebuneam,
Saŭ că muream de-atîta fericire,
Dar numaĭ viaţă lungă n'ajungeam.

Era de sgomot plină, de 'nflorire,
Iar ochiĭ taĭ ceĭ tinerĭ de copil
M'ar fi ţinut de-a pururea 'n uĭmire.

Iar graiul tăŭ, cînd blînd şi cînd ostil
Făcea singurătatea-mĭ sgomotoasă,
Cum e cu sgomot luna luĭ April.

Şi în necazul tăŭ, şi maĭ frumoasă,
Te cuprindeam să nu te maĭ retragĭ.
Să-mĭ plîngĭ la piept de dragoste geloasă.

www.digibuc.ro

Şi ne-am fi fost atît... atît de dragĭ.
Ca o crăiasă mi-aĭ fi fost, cu toane,
Eŭ lacom de-al tăŭ farmec ca un paj...

Dar, azĭ, lovițĭ de ale sorțiĭ goane,
Viața-mĭ pare-un istovit isvor
Şi plină de-ale toamneĭ recĭ icoane.

A noastre visurĭ cad pe rînd şi mor,
Precum în vînt rotirĭ de frunze-uscate...
Statornic nu-ĭ de cît al nostru-amor...

Renunț silit la el, căcĭ nu se poate...
Şi lungĭ iluziĭ, ca un înțelept,
Naintea mea le văd căzând pe toate.

Nu cer nimic, nimic nu maĭ aştept,
Şi nicĭ nu 'ntreb la ce o maĭ simțesc
Sărmana inimă bătînd în pĭept.

La ce? Ca viața mea s'o risipesc
Intr'o 'ndelungă, tristă văduvire,
Lipsită de-al tăŭ chip dumnezeesc.

Să-l cat în vecí, să nu fi nicăire.

www.digibuc.ro

O! STINGĂ-SE...

O stingă-se a vieţiĭ fumegătoare faclă
Să aflu căpătiiul cel mult dorit în raclă.
N'aflaiŭ loc unde capul în lume să mi-l pun,
Căcĭ n'am avut tăria de-a fi nicĭ răŭ nicĭ bun,
Căcĭ n'am avut metalul demonilor în vine,
Nicĭ pacĭnica răbdare a omuluĭ de bine,
Căcĭ n'am iubit nimica cu patimă şi jind...
Un creer plin de visurĭ ş'o inimă de rînd.

De mult a lumiĭ vorbe eŭ nu le maĭ ascult,
Nimic e pentru mine ce pentru ea e mult.
Viitorul un trecut e, pe care-l văd întors...
Acelaş şir de patimĭ s'a tors şi s'a retors
De mîinile uscate a vremiĭ 'mbătrînite.
Sînt limpezĭ pentru mine enigmele 'ncîlcite,
Nu întreb de ce în lume nu ne e dat de soarte
Noroc fără durere, viaţă fără moarte.
Am pus de mult de-oparte acele roase cărţĭ
Ce spun c'a vieţiĭ file aŭ vecĭnic două părţĭ...

www.digibuc.ro

Cu-a lor înţelepciune nimica nu se schimbă,
Cu deslegări ciudate şi cu frînturi de limbă...

Viaţa, moartea noastră noi le ţinem în mînĭ
Pe ele de-o potrivă noĭ ne simţim stăpînĭ:
O cupa cu otravă, un glonte, un pumnar
Ne scapă de-o potrivă de-o lume de amar.
De ce ţin toţĭ la dînsa, orĭ cît de neagră fie?
Ea împlineşte oare în lume v'o solie?
E scop în viaţa noastră,—vr'un scop al mîntuiriĭ.
Ne junghiem fiinţa pe-altarul omeniriĭ?
A gîndului lucire, a inimeĭ bătae
Ridica un grăunte din sarcina greoaie
Miserieĭ comune? Trăind cu moartea'n sîn,
Pe altu 'n astă lume îl doare maĭ puţin?
O! eu nu cer norocul, dar cer să mă învaţ
Ca viaţa-mĭ preţ [să aibă] şi moartea s'aibă preţ
Să nu zic despre mine, ce omuluĭ s'a zis
Că-ı visul uneĭ umbre şi umbra unuĭ vis.

O Demiurg, solie cînd nu mi-aĭ scris în stele,
De ce mi-aĭ dat ştiinţa nimicniciei mele?
De ce'n al vieţiĭ mijloc de gîndurĭ negre-un stol
Ma fac să simt în minte şi 'n inimă un gol,
De ce de pe vederea-mĭ tu vălul aĭ rărit
Să văd cum că în suflet nu am de cît urît,
Viaţa mea comună s'o tîrîiŭ uniform
Şi să nu pot de somnul pămîntuluì s'adorm?

Zădarnică pustie şi fără înţeles
Viaţa-mĭ nu se leagă de-un răŭ saŭ de-un eres,

www.digibuc.ro

Eŭ nu mă simt de-asupra şi nu sînt de desupt
Cu mine nu am luptă, cu lumea nu mă lupt
Pentru-o mincĭună mare, orĭ mare adevăr.
Tot una mi-ar fi mie, căcĭ alta nu maĭ cer
Decît să fiŭ în dreapta orĭ stînga hotărît
S'omor şi eŭ pe altul saŭ să fiŭ omorît
Şi făr de nicĭ un titlu în lume să nu 'nsăr...
Căcĭ ce-ĭ la urma urmeĭ minciună, adevar?
Să ţin numaĭ la ceva orĭ cît ar fi de mic...
Dar nu ţin la nimica, căcĭ nu cred în nimic.

www.digibuc.ro

VRE-O SGÎTIE DE FATĂ

Vre o sgîtie de fată,
Căreĭ gura nu-ĭ maĭ tace,
Ca stigleţi-'ntoarce capul,
Cînd încolo, cînd încoace.

Saŭ o altă visătoare,
Care lină şi măreaţă,
Are 'n ochi-ĭ întuneric
Şi mîndrie are'n faţă.

Orĭ cum fie... micĭ, plinuţe,
Saŭ maĭ svelte şi maĭ slabe,
Toate peste-un sfert de secol,
Vaĭ! vor fi aproape babe.

Şi zîmbesc aşa de dulce,
Ca şi cînd ar fi de-apururĭ;
Toate graţiile de-astăzĭ
Vaĭ! or fi atuncĭ cusururĭ!

www.digibuc.ro

Ş'ACELE DULCĬ PĂRERĬ DE RĂU

Ş'acele dulcĭ părerĭ de răŭ
Ş'a dragostilor certe...
Dar poate fi vr'un Dumnezeŭ
În stare să le ierte?

De vom fi una tu şi eŭ
Pămîntuluĭ asemenĭ,
Trădarea ta, blestemul meŭ
Rămîn de-apururĭ gemenĭ.

Şi toate vremile ce vin
Afla-vor de la mine,
Ce suflet aĭ avut în sîn,
Ce inimă în tine.

In largul negreĭ vecinicíĭ
Blestemu-mĭ se va naşte,
Ce numaĭ tu n'aĭ vrut să ştiĭ
O lume va cunoaşte.

www.digibuc.ro

EA URMĂ CĂRAREA 'N CODRU...

Ea'şĭ urma cărarea'n codru,
Eŭ mă iaŭ tiptil pe urmă.
Cînd ajung cu ea alăturĭ,
Simt suflarea-mĭ că se curmă.

Maĭ răsuflu înc'odată,
Zic o vorbă, — ea tresare
Şi se uită 'ntr'altă parte,
Şi răspuns de loc nu are.

Dar mereŭ de ea m'apropiĭ
Şi-ĭ vorbesc cu dulce sfaturĭ, —
Ea se apără c'o mînă,
Şi se uită tot în laturĭ.

Cînd pe talie-ĭ pun braţul,
Ea se frînge, va să scape, —
Dar o ţin mereŭ spre mine,
Maĭ aproape, maĭ aproape

www.digibuc.ro

Maĭ nu vrea, şi maĭ se lasă,
Capul eĭ mi-l pun pe umăr,
Pun pe ochiĭ ’nchişĭ, pe gură,
Sărutărĭ făra de număr.

Şi la pĭept o strîng maĭ tare,
Răsuflarea-mĭ se sfârşeşte.
O întreb de-ĭ dulce ast-fel,
O întreb de ma iubeşte?

Iar ea ochiĭ şi-ĭ deschide,
Ochiĭ marĭ şi plutitorĭ:
«Tu-mĭ eştĭ drag şi-mĭ plací, dar numai
«Eştĭ obraznic une-orĭ!»

www.digibuc.ro

DACĂ IUBEŞTĬ FĂRĂ SĂ SPERI

Dacă iubeştĭ fără să sperĭ
De-a fi ĭubit vr'odată,
Zădarnic e senin în cer
Pe vĭaţa ta întunecată.

Zadarnic apelor stăpîn
Lumină discul zarea,
In al tăŭ suflet se îngîn'
Pustiul şi moartea şi marea.

Zadarnic vremea ce-a trecut
O chemĭ să se întîmple,
De-al eĭ farmec străbătut
Din noŭ — vĭaţa să-ţĭ împle.

O nu maĭ crede în minunĭ
Pe cînd te-alungă soartea,
Spre cele treĭ deşertăciunĭ,
Pustiul, marea şi moartea.

www.digibuc.ro

O STRADĂ PREA ÎNGUSTĂ

O stradă prea îngustă
Părea că se făcea
Şi case lungĭ şi negre
Pe două părţĭ era.

Pe dînsa nu luceşte
Un singur felinar,
Eŭ trec încet şi fluer,
În suflet cu amar.

De-odată simt în urmă-mĭ
Venind tiptil, tiptil,
Pas sfiicios de fată
Uşor ca de copil.

Şi simt numaĭ de braţu-mĭ
Un braţ uşor s'anină
Şi simt că mîna-mĭ strînge
O mînă dulce, fină.

www.digibuc.ro

Răsună 'ntreagă noaptea
Din turla neagră veche,
Sîntem atît de singurĭ
Şi sîntem o păreche.

Căcĭ tu eştĭ, tu, ĭubită
Şi am dorit ah cît!
Să fim odată singurĭ
Şi iată-ne 'n sfîrşit.

Nicĭ ştiĭ copilă dulce,
Cîte pe suflet am,
De cînd te întîlniră
Ochiĭ eŭ te ĭubeam.

Mi-eraĭ atît de dragă
Mi-era atît de dor,
În cît credeam adesea
Că trebue să mor.

O, în sfîrşit! Copilă
Şi aĭ venit chiar tu
Am aşteptat norocul.
Norocul ăsta *nu*.

www.digibuc.ro

SBOAR'AL NOPŢIĬ NEGRU FLUTUR...

Sboar' al nopţiĭ negru flutur
Cu-a luĭ aripĭ ostenite,
Pe cînd crengile se scutur
Pe cărărĭ înţelenite.

Iară bolta cea senină
Printre ramurĭ, printre frunză,
Aruncînd dungĭ de. lumină
Cearcă taĭnic să pătrunză.

Prin a ramurilor mreajă
Sună jalnic în urechĭ
Cîntec dulce ca de vrajă
De sub teiul nalt şi vechiŭ.

Iara sunetele sfinte
Mişcă jalnic al tăŭ pĭept,
Nu maĭ cugeţĭ înainte,
Nicĭ nu cauţĭ îndărăpt.

www.digibuc.ro

Çi-asculţĭ miĭ de păsărele
Ciripind în verde crîng
Cum de-amoru-ne 'ntre ele
Sfătuindu-se se plîng.

www.digibuc.ro

ÎN VAN CĂTA-VEŢĬ

În van căta-veţĭ ramurĭ de laur azĭ,
În van căta-veţĭ mîndre simţirĭ în pĭept
Toate trecură
Viermele vremiĭ roade 'n noĭ.

Căcĭ nu-ĭ iubire, ură de-asemenĭ nu-ĭ
Şi ce rămase, umbra simţireĭ e
Marmura lumeĭ:
Netedă, palidă ca şi ea.

Nu e antica furia luĭ Achile
Nu este Nestor, blîndul cuvîntător
Aprigul Ajax.
Ţărînă-ĭ azĭ şi mîne maĭ mult.

Şi unde-ĭ Roma, doamna lumeĭ întregĭ?
Şi unde-s astă-zĭ vechiĭ şi mariĭ Cezarĭ?
Tibrule galbăn,
Unde e astă-zĭ mărirea ta?

www.digibuc.ro

Chiar Papiĭ cu treĭ coroane 'n cap
Pastorĭ de naţiĭ, cu strîmbe cîrje 'n mînĭ
Pulbere-s asta-zĭ,
Pulbere sunt chiar viĭ fiind.

Căcĭ nu resista regiĭ piciorului lor
Cacĭ nu se 'nchină lumea la glas de sfînt
Semnele taĭneĭ
Mute rămîn şi se fac de rîs.

Chiar tronul Papeĭ azĭ ca o scenă e
Şi El îşĭ face mutrele luĭ plîngînd.
Hohotul lumeĭ,
Lumeĭ întregĭ îĭ răspunde atuncĭ.

Căcĭ nu-ĭ s'ardice bolţile de granit
Un Michel-Angelo nu-ĭ să facă iar
Ziua din urmă!
Templele vechĭe pustie rămîn.

Să 'nvie pînza Rafael astă-zi nu-ĭ,
Nu 'nvie dalta 'n mînile cele noĭ,
Moartă rămîne
Marmora grea sub ochiul mort.

În van căta-veţĭ ramurĭ de laur azĭ
În van căta-veţĭ mîndre simţirĭ în pĭept:
Toate trecură
Viermele vremiĭ roade în noĭ.

www.digibuc.ro

AH, CERUT-AM DE LA ZODIĬ

Ah cerut-am de la zodiĭ,
De l'al sorţiĭ mele faur,
Dulciĭ sînuluĭ tăŭ rodiĭ
Ş'al tău cap scăldat în aur.

Ş-ale tale mînĭ de ceară,
Fruntea-mĭ rece să desmerzĭ
Faţa albă 'n părul galbăn
Şi 'ndărătnicĭ ochiĭ verzĭ.

Ş astăzĭ tu de bună-voie
Fericită 'n braţe cazi-mĭ,
Capul tăŭ scăldat în aur
De-al meu [umăr] tu îl razimĭ

Astăzĭ tu de bună-voie
Îmĭ întinzĭ dulcea ta gură, —
Soartea mi le-a dat pe toate
Cu asupra de măsură.

www.digibuc.ro

CODRULE, MĂRIA TA

— ALTĂ VARIANTĂ —

Codrule Măria Ta
Umbra dă-mi şi mila ta,
De mi-ĭ dor şi de mi-ĭ jale
Eŭ mă plîng Măriei Tale
Şi mă plîng de strîmbătate
Ca la inimă de frate,
Căcĭ străinuluĭ de-ĭ spuĭ
Parc'am spus-o nimănuĭ,
De mă tînguĭ la străin,
În suflet îmĭ bag venin.
De mă tînguĭ la aĭ meĭ.
Sînt atîta de mişeĭ...
C'aŭ făcut moşia mea
Trecătoarea altuia,
Dat-aŭ ţara vîntuluĭ
În faţa pămîntuluĭ
Pe copita caluluĭ,
Pe talpa Muscaluluĭ.

www.digibuc.ro

Şi aŭ rupt moşia mea
Şi aŭ dat-o altuia
De florile cuculuĭ
Sub biciul Calmuculuĭ.

Codre, codre drăgălaş
Multe 'n lume spune-ţĭ-aş
Spune-ţĭ-aş cum rînd în rînd
Eĭ pămîntul meŭ îl vînd
Şi la Nemţĭ şi la Tătarĭ,
Şi la Grecĭ şi la Bulgarĭ,
Cum un stol de veneticĭ
Grecoteĭ cu ochiĭ micĭ
Bulgăroĭ cu ceafa groasă
Liftă grea şi urîcioasă
Într'al ţăriĭ mele sfat
Se 'ncuibară: un păcat.
Şi mă vînd, mă bucăţesc
Zilnic mă precupeţesc.
Vaĭ de noĭ şi vaĭ de mine,
Căzută pe mîinĭ străine,
Căcĭ mîncată-s de străinĭ
Ca iarba de mărăcinĭ.
Şi mila străinuluĭ
E ca umbra spinuluĭ:
Cînd vreĭ să te răcoreştĭ
Maĭ tare te dogoreştĭ.

www.digibuc.ro

DAŢI-MĬ ARPĂ

Daţĭ-mĭ arpă de aramă,
Dar cu strunele de fier,
Ca să cînt acuma cer
Ca un vînt ce se sfarамă
Printre stîncĭ de 'ngheţ şi ger.

Daţĭ-mĭ arpa de aramă
Pe-a mea frunte crengĭ de brad;
Vreaŭ să cînt ca largul vad,
Saŭ c'a lumeĭ sfîntă dramă
Saŭ ca răcnetul din iad.

Daţĭ-mĭ cupa cea de peatră
Dar umpleţĭ cu sînge roş
Din duşmaniĭ fioroşĭ

. . . .

. . . .

. . . .

www.digibuc.ro

Voĭ să cînt în poezie
De-aceĭ timpĭ urîţĭ-păgînĭ,
Cînd strămoşiĭ ceĭ bătrînĭ
Se luptaŭ cu bărbăţie
Şi-şĭ daŭ nume: «La Romînĭ».
La Romînĭ! Popor de falǎ,
Cap de geniŭ, piept de foc,
Cu gîndirea de prooroc,
Dar cu inima regalǎ
Şi cu flamurĭ cu noroc.

Cîţĭ maghiarĭ cu cap de cîne
Cîţĭ tătarĭ cu ochiĭ micĭ,
Cîte triburĭ de pelticĭ,
S'aŭ sdrobit de stîncĭ bătrîne
Ce veghiazǎ încǎ-aicĭ.
Cîte ginţĭ cu limba slavă
Aŭ venit şi-aŭ revenit,
Dar cu toţĭ s'aŭ nimicit:
O cîmpie de otavă
Sub al coaseĭ fier negrit.

. . . .

Daţi-mĭ arpa cu rugină
Să maĭ cînt zguduitor
De-al Romînilor popor
Şi de-al ţăriĭ cea romînă
Şi de-al secolilor dor...

Să cînt naţia, ce vie
Poartă jugul cel de lemn
Sub al barbarilor semn,

www.digibuc.ro

Multe semne de sclăvie
Şi de viaţă nicĭ-un semn!

Să cînt ţăriĭ văduvite
Legiĭ făr' de Dumnezeŭ
Să cînt frunţiĭ de ateŭ,
Ce reneagă tată, mamă
Şi-ĭ ca duşmanul maĭ răŭ!

www.digibuc.ro

E 'ÎMPĂRŢITĂ OMENIREA...

E 'mpărţită omenirea
În ceĭ ce vor şi ceĭ ce ştiŭ,
În ceĭ d'întîĭ trăieşte firea,
Ceĭ-l'alţĭ o cumpănesc ş'o scriŭ.
Cînd uniĭ ţes la haina vremeĭ,
Ceĭ-l'alţĭ a vremiĭ cojĭ adun',
Viaţă uniĭ daŭ problemeĭ,
Ceĭ-l'alţĭ gîndireĭ o supun.

Dar pace este între dînşiĭ.
Ce uniĭ fac, iaŭ alţiĭ-aminte,
Căcĭ pînă azĭ domnesc întrînşiĭ
A cărţiĭ tale graiurĭ sfinte.
N'a intrat viermele 'ndoeliĭ,
Copil e ochiul lor cînd vede;
Căinţa văd, urmînd greşeliĭ,
Căcĭ omul tot în tine crede.

Al răuluĭ geniŭ arate-mĭ
Un om din viaţa pămîntească

www.digibuc.ro

Ce-ar fi 'ncercat ale luĭ patemĭ
Naintea ta să 'ndreptăţească

Căcĭ bunĭ şi răĭ trăesc în tine,
Cuvîntul tăŭ e calea lor,
De-a lor abaterĭ li-ĭ ruşine,
Căcĭ tu eştĭ ţinta tuturor.

www.digibuc.ro

AZÍ E ZI DE MAĬ ÎNTIĬ

Azĭ e zi de Maĭ întiĭ,
Azĭ e ziua de Armindenĭ:
Eŭ te cat, drăguţa mea,
Eŭ te caut pretutindenĭ.

Eŭ te cer de la izvor,
De la codrul cel de brazĭ,
De la vîntul ce lovi,
Balsamînd al meu obraz.

Întreb munţiĭ ceĭ înalţĭ,
De la rîurĭ eŭ te cer,
De-aŭ văzut cum-va ascuns
Al vieţiĭ-mĭ giuvaer.

Cu-al tăŭ zîmbet răsfăţat
Şi cu dulcile-ţĭ cusururĭ,
Te-am iubit, copil drăguţ,
Te-oĭ iubi de-acum şi pururĭ.

www.digibuc.ro

Te iubesc făr' de 'mputărĭ (?),
Fără urmă de căire.
Dară vaĭ! nu te găsesc,
Nicăire, nicăire.

www.digibuc.ro

RUGĂCIUNE

Crăiasă alegîndu-te
Ingenunchem, rugîndu-te,
Innalţă-ne, ne mîntue
Din valul ce ne bîntue,
Fiĭ scut de întărire
Şi zid de mîntuire,
Privirea-ţĭ adorată
Asupră-ne coboară,
O, maică preacurată
Şi pururea fecioară,
Marie!

Noĭ ce din mila sfîntuluĭ
Facem umbră pămîntuluĭ,
Rugămu-ne 'ndurărilor
Luceafăruluĭ mărilor.
Ascultă-a noastre plîngerĭ,
Regină peste îngerĭ,

www.digibuc.ro

Din negurĭ te arată,
Lumină dulce clară,
O, maică prea curată
Şi pururea fecioară,
Marie!

www.digibuc.ro

LA ARME!

I.

Auzĭ !... departe strigă slabiĭ
Şi asupriţiĭ către noĭ :
E glasul blîndeĭ Basarabiĭ,
Ajunsă 'n ziua de apoĭ.
E sora noastră cea mezină,
Gemînd sub cnutul de Calmuc,
Legată 'n lanţurĭ e-a eĭ mînă,
De ştreang tîrînd-o eĭ o duc.
Murit-aŭ ?... poate numai doarme,
Ş'aşteaptă moartea de la cînĭ ?
La arme,
La arme dar Romînĭ !

II.

Perit-aŭ oare toţĭ vultaniĭ
Şi şoimiĭ munţilor Carpaţĭ,
Voĭ, fiĭ aĭ vecheĭ Transilvaniĭ,
Sunteţĭ cu totul enervaţĭ.
Şi suferiţĭ în înjosire,
De la Braşov păn' la Abrud,

www.digibuc.ro

Ca să vă ţie în robire
Fino-Tărtarul orb şi crud.
Şi nimenĭ lanţul n'o să farme,
N'aveţĭ inimĭ, n'aveţĭ mînĭ?
La arme, la arme,
La arme fraţĭ Romînĭ!

III.

Iar tu iubită Bucovină,
Diamant din stema luĭ Ştefan,
Ajuns-aĭ roabă şi cadînă
Pe mînĭ murdare de jidan.
Ruşinea ta nu are samăn,
Pămîntul sfînt e pîngărit...
Mişel şi idiot şi famăn
Ce ar maĭ sta la suferit...
De-acuma trîmbiţĭ de alarme!
Nălţaţĭ stindardul sfînt în mînĭ,
La arme!
La arme dar Romînĭ!

Pierduţĭ sunteţĭ pe Criş şi Mureş?
E moarte, e leşin, e somn?
Aŭ Dragoş nu-ĭ din Maramureş,
Aŭ n'a fost la Moldova Domn?
N'a frînt a duşmanilor nourĭ
N'a frînt pe Leşĭ şi pe Tătarĭ, —
Aŭ Dragoş, vînător de bourĭ
N'o să vîneze şi Maghiarĭ?
Ruşine pentru cel ce doarme,
Sculaţĭ, ca să nu murițĭ mînĭ,

www.digibuc.ro

La arme,
La arme dar Romînĭ!
Din laur nemuritoare ramurĭ,
O, ţară pune 'n frunte azĭ,
Şi-n tricolorul mîndriĭ flamurĭ
Să 'nfăşurĭ pieptul tăŭ viteaz.
Şi smulge spada ta din teacă
Şi-ţi chiamă toţĭ [copiiĭ] tăĭ,
Şi la războĭ cu dînşiĭ pleacă,
Cu fiĭ de şoim, şi fiĭ de smeĭ.
In valurĭ crunte să se farme
Calmucĭ, Tătarĭ, duşmanĭ, stăpînĭ...
La arme, la arme!
La arme, fraţĭ Romînĭ.

www.digibuc.ro

DE PE OCHĬ RIDICĬ INCHISĂ

De pe ochĭ ridicĭ închisă
Languroasa, lunga geană,
De citesc prin văl de vise
A ta taĭnică dojană.

Şi-ţĭ pun degetul pe gură,
Sfatueştĭ şi ameninţĭ
Şi îmĭ daĭ învăţatură
Să ne facem iar cuminţĭ.

Atuncĭ braţul meŭ cuprinde
Mlădiosul tăŭ grumaz:
«Mînĭ vom fi cum veĭ pretinde
Dar cum vreŭ mă lasă azĭ».

Astfel lupt cu-a ta mustrare
Ceasurĭ, zile, săptămînĭ
Şi mereŭ a mea 'ndreptare
O amîn de azĭ pe mînĭ.

www.digibuc.ro

DIN CÎND ÎN CÎND

— FRAGMENT —

Eŭ te-am iubit îmi pare-un veac, tu nici măcar din cînd în cînd
Şi nici ai vrut sa alinezĭ al meu amar din cînd în cînd.
Eraĭ frumoasă cum nu e nimic în cer şi pe pămînt,
Azi nu mai eşti precum ai fost, frumoasă doar din cînd în cînd.
Şi ochiĭ tăĭ ce straluceau mistuitor şi înfocat
Sînt osteniţi şi se aprind cu mult mai rar, din cînd în cînd.
O, spune-mĭ suflet dulce tu, pe care-atîta l-am iubit,
Dac'ai aflat în calea ta vr'un solitar din cînd în cînd
Care de-adîncul meu amar atîta de nemărginit
Măcar ca'n vis să-ţi fi adus aminte iar, din cînd în cînd?
Nu! ai trecut din mîni în mîni, prin toţi aceĭ oameni de rînd,
Tu trupul tau cel dulce plin l-aĭ dat în dar din cînd în cînd....

www.digibuc.ro

STELE PE CER...

Stele pe cer
De-asupra mărilor
Ard depărtărilor,
Ard pînă pier.

După un semn,
Clătind catargele,
Tremură largele
Vase de lemn:

Nişte cetăţĭ
Plutind pe marele
Şi mişcătoarele
Pustietăţĭ.

Stol de cocorĭ
Apucă 'ntinsele
Şi necuprinsele
Drumurĭ de norĭ

Sboară cît pot.
Ş'a lor întrecere,
Vecĭnică trecere:
Asta e tot.

www.digibuc.ro

FLOAREA DE CRÎNG

Floarea de crîng —
Ast-fel vieţile
Şi tinereţile
Trec şi se stîng.

Orĭ-ce noroc
Şi 'ntinde-aripele,
Gonit de clipele
Stăriĭ pe loc.

Până nu mor —
Pleacă-te îngere
La trista-mĭ plîngere,
Plină de-amor.

Nu e păcat
Ca să se lepede
Clipa cea repede
Ce mi s'a dat?

www.digibuc.ro

ÎN OCHIĬ TĂĬ CITISEM IUBIRE DINADINS

In ochiĭ tăĭ citisem iubire dinadins
Şi 'n calea vremiĭ steaua mea
O clipă s'a aprins.

Apoĭ ca foĭ uscate, văsduhul coperind,
Văzuĭ nădejdĭ şi fericirĭ
Naintea mea perind.

Dup' acea clipă care atîta mă uimea,
Nainte chiar de-a răsări,
Se stinse steaua mea.

www.digibuc.ro

COLINDE, COLINDE

Colinde, colinde,
E vremea colindelor
Căcĭ ghiaţa se 'ntinde,
Asemenĭ oglindelor.
Şi tremură braziĭ,
Mişcînd rămurelele,
Căcĭ noaptea de azi-ĭ
Cînd scîntee stelele.

Se bucur' copiiĭ,
Copiiĭ şi fetele,
De dragul Mariiĭ
Işĭ piaptănă pletele...

De dragul Mariiĭ
Şi-a Mîntuitoruluĭ,
Luceşte pe cerurĭ
O stea călătoruluĭ.

www.digibuc.ro

DE-AR FI MIJLOACE...

De-ar fi mijloace
Şi-ar fi putinţă,
Cum m'aş maĭ face
După dorinţă.

M'aş face-oglinda
Strălucitoare,
Să te cuprindă
Pîn' la picioare.

Pieptene de aur,
Ce 'n mîngăiere
Părul netează
Fără durere.

Un vînt m'aş face,
Ce lin şi 'n taină
Pe piept desface
Uşoara haină.

Orĭ somn m'aş face,
Dulce de vară.
Să-ţi închiz ochiĭ
In orĭ-ce seară.

Dar nu-s mijloace
Nicĭ e putinţă,
De a mă face
După dorinţă.

www.digibuc.ro

IN METRU ANTIC

Cum pe dulcea-ĭ liră Horaţ cîntat-aŭ,
Ast-fel eŭ cercaĭ să te cînt pe tine,
Incordînd un vers tînguĭos în graĭul
Traco-romanic.

Ţie-ţĭ dete al Semiramideĭ zîmbet,
Ţie-ţĭ dete braţele-ĭ albe Iuno,
Numaĭ ochiĭ turburătorĭ aĭ tăĭ sînt
Marmură rece.

Căcĭ în umbra gîndurilor de noapte
Suferinţa chiar voluptoasă-ĭ, dulce-ĭ,
Viaţa mea era ca un vis de vară,
Visul o viaţă.

Suflete al meŭ, te-aĭ înfrăţit cu dînsa,
Ea prooroc fu al cărăriĭ tale,
Ţie ţĭ-a fost soră 'ndelung, cum umbra-ĭ
Soră lumineĭ.

www.digibuc.ro

Trist am fost şi adînc, dară trist prin sine-mĭ
Nu de-ale asteĭ lumĭ pătimirĭ şi lacrimĭ,
Mă doream doar încununat de laurul
Pururea verde.

Am aşteptat ram să se'ncingă mîndru
Ram glorios, sfînt, cum îl poartă Apollo
Umbră pe vecĭ dînd întristăriĭ-mĭ laurul
Pururea verde.

Şi de nimic nu mă miraĭ în viaţă:
Nu piramizĭ vechĭ, împrejur de-a căror
Stîncĭ, am văzut cum apăru din veacurĭ
Iupiter Ammon.

Saŭ din Nord etern îmĭ venea suflarea,
Vînt gemea adînc purtător de ghiaţă
Şi de vecĭ zăpezĭ, ca gîndirea tristă-a
Zeuluĭ Vuotan.

N'admiram nimic... Fericit ca zeiĭ,
Doară singur eŭ mă miram de mine
Pînă cînd trezit din uimirea-adîncă
Singur rămas-am,

Şi din noŭ priviĭ în acea oglindă,
In Oceanul sfînt ce îşĭ mişcă apa-ĭ
Indrăsneaţă, trist clocotind şi mare
Indiferentă.

www.digibuc.ro

Nicĭ credeam că pot ca să mor vr'odată,
Falnic, mîndru înfăşurat în manta-mĭ,
Coborîiŭ cu ochiĭ nemişcaţĭ în gloată,
Cutremurînd-o.

Dar sătul de ea şi de mine însu-mĭ
Am să urc din noŭ părăsita treaptă,
Ochiĭ nemişcaţĭ ridicînd la steaua-mĭ
Nemuritoare.

www.digibuc.ro

NOĬ AMÎNDOĬ AVEM ACELAŞ DASCĂL

Noĭ amîndoĭ avem acelaş dascal
Şcolarĭ sîntem aceleiaşĭ părerĭ, —
Unitul gînd orĭ-cine recunoască-l
Ce ştiĭ tu azĭ, eŭ am ştiut de erĭ.
De aceleaşĭ plîngem noĭ şi de aceleaşĭ rîdem
Non idem est si duo dicunt idem.

Tu zicĭ că patimă e şi cadere
De rîs şi de ocărĭ că am ajuns.
Cînd cine-va opinia ne-ar cere
El ar primi tot ast-fel de răspuns,
Ca de ruşine ochiĭ să-ĭ închidem:
Non idem est si duo dicunt idem.

Căcĭ din adîncul gîndurilor tale
Răsare ură, din al meŭ amor,
Tu aĭ vrea tot să mergĭ pe a ta cale
Eŭ celuĭ slab îĭ sînt un ajutor.
Cu acelaş gînd noĭ totuşĭ ne desfidem.
Non idem est si duo dicunt idem.

www.digibuc.ro

Pe mine răul deşi iad mă doare
Mă ţine liniştea vieţiĭ întregĭ
Iar tu te uiţĭ la raza de splendoare
Ce-o varsă-asupra ta a lumiĭ regĭ
Şi-aĭ vrea cu propiĭ mînĭ să ne ucidem :
Non idem et si duo dicunt idem.

E greŭ a spune ce deosebire
Ne-a despărţit, de nu mergem de-avalma
Şi s'a vedea atuncĭ fără 'ndoială
Cînd noĭ ne-am scoate sufletele 'n palmă
Ca 'ntregul lor cuprins noĭ să-l deschidem:
Non idem est si duo dicunt idem.

www.digibuc.ro

RĂSĂRIT DE LUNĂ

Mijeşte orizontul cu stele depărtate:
Spre el îşĭ mînă marea a eĭ singurătate,
La zarea-ĭ luminoasă aleargă să unească
Eterna-ĭ neodihnă cu liniştea cerească.

Natura doarme dusă, tăriile-s în pace,
Din limpedea 'nălţime pe-alocurĭ se desface
O stea, — apoĭ iar una... Prin ape diafane
Işĭ limpezesc în tremur pe rînd a lor icoane...
Tot maĭ adînc domneşte tăcerea înţeleaptă,
Se pare cum că noaptea minunile 'şĭ aşteaptă.

De-odată luna 'ncepe din ape să răsae,
Şi pîn' la mal durează o cale de văpae,
Pe-o repede 'nmiire de unde o aşterne,
Ea, fiica cea de aur a neguriĭ eterne.
Cu cît lumina-ĭ dulce pe lume se măreşte
Cresc valurile măriĭ şi malul negru creşte.

www.digibuc.ro

Şi aburĭ se ridică din fund de văĭ la dealurĭ,
O insulă departe s'a fost ivit din valurĭ,
Parea că s'apropie, maĭ mare, tot maĭ mare,
Sub blîndul disc al luneĭ stăpînitor de mare.

www.digibuc.ro

CÎNTEC DE SIRENĂ

Vin' iubite, 'nconjura-voĭ
Cu-al meŭ braţ al tăŭ grumaz
Şi lipi-voĭ a mea faţă
De-arzătorul tăŭ obraz.

Vin' iubite, multe nume
Mîngăioase îţĭ păstrez,
Visul vieţiĭ mele este
Ca ferice să te văz.

De ce 'ntorcĭ tu ochiŭ 'n lăturĭ,
De cuvîntul meŭ gonit?
Nicĭ visezĭ cît poţĭ în lume
Tu să fiĭ de fericit.

Zi şi noapte stă la tine
Al meŭ gînd nemîngăiet,
Căcĭ tot sufletu-mĭ te cere,
Şi te chem, te chem încet.

www.digibuc.ro

Vin iubite să te leagăn
Pe-al meŭ sîn, să te desmierd
Şi în ochiĭ tăĭ ceĭ negri
Toată vĭaţa să mĭ-o pierd.

www.digibuc.ro

IUBITA VORBEŞTE

VARIANTĂ —

Nu am chip în toata voia
In privirea-ţĭ să mă pierd
Cum îmĭ vine, cum îmĭ place,
Drag copil să te desmierd.

După gît să-ţĭ pun eu braţul
Cu sărutur̆ să m'adap
Şi tăcînd... cu ochiĭ numaĭ
Să te 'ntreb clătind din cap.

Să te'ntreb în toată ticna,
Gură'n gură, piept la piept:
«Tu pricepĭ ce'ntreb acuma,
Iţĭ sunt dragă? Spune drept!»

Dar abia ma'ntind cu botul,
Iaca sare cleampa 'n broască —
De matuşı şi de rudeniĭ
Dumnezeŭ să te păzească!

www.digibuc.ro

Întorc capu'n altă parte
Şi ma uĭt în jos smerit:
Doamne, nu-ĭ în lumea asta
Vr'un ungher pentru ĭubit?

Haide tată, haĭde mamă,
Dur la deal şi dur la vale,
Ba că «vremea e frumoasă»
Ba că «ploaĭa e pe cale.»

Iară tu suceştĭ ţigara,
Smulgi la fire din musteţĭ
Şi 'n vorbirea'nteresantă
Tornĭ cîte-un cuvînt isteţ.

Şi ca mumiĭ egiptene
Staŭ cu toţiĭ 'n scaun ţepenĭ,
Tu, cu mîinile'ncleştate,
Tot cu degetele depenĭ.

Iară eŭ să-mĭ ascund rîsul,
Duc batista mea la nas,
Căcĭ desvolţĭ atâta spirit
Ca viţelul de pripas.

Şi la ceas mecaniceşte
Înţelept te uiţĭ şi rece:
«Cîte ceasurĭ?» toţĭ întreabă.
«Ceasurĭ? Şapte, fără zece.»

www.digibuc.ro

Şi cu mîĭnile în poale
Eĭ pe scaune-aŭ înlemnit
Şi vorbesc de slugĭ şi cloşte
Doamne, tare mi-ĭ urît!

Şi nu pot în toată voia
În privirea-ţĭ să mă pierd,
Cum îmĭ vine, cum îmĭ place,
Drag copil, să te desmierd.

www.digibuc.ro

PIERDUT ÎN SUFERINŢĂ

Pĭerdut în suferinţa nimicnicieĭ mele,
Ca frunza de pe apă, ca fulgerul în chaos,
M'am închinat ca magul la soare şi la stele
Să'ngăduie intrarea în vecĭnicul repaos,
Nimic să nu s'audă de umbra vieţiĭ mele,
Să trec ca o suflare, un sunet, o scînteie,
Ca lacrima ce varsă zădarnic o femee...

Căcĭ ce-ĭ poetu'n lume şi astă-zĭ ce-ĭ poetul?
La glasu-ĭ singuratic s'asculte cine vrea.
Necunoscut strecoară prin lume cu încetul
Şi nimene nu 'ntreabă ce este saŭ era...
O boabă e de spumă, un creţ de val, un nume,
Ce timid se cutează în veacul cel de fier.

Maĭ bine nicĭ odată el n'ar fi fost pe lume
Şi'n loc să moară astăzĭ, maĭ bine murea erĭ.

www.digibuc.ro

VIS

Ce vis ciudat avuĭ, dar visurĭ
Sînt ale somnuluĭ făpturĭ,
A nopţiĭ minte le scorneşte,
Le spun a nopţiĭ negre gurĭ.

Pluteam pe-un rîŭ. Sclipirĭ bolnave
Fantastic trec din val în val,
In urmă-mĭ noaptea de dumbrave,
Nainte-mĭ domul cel regal;

Căcĭ pe o insulă în farmec
Se 'nnalţă negre, sfinte bolţĭ,
Şi luna muriĭ lungĭ albeşte,
Cu umbră umple orĭ-ce colţ.

Mă urc pe scărĭ, intru'năuntru —
Tăcere-adîncă la-al meŭ pas.
Prin întuneric văd înalte
Chipurĭ de sfinţĭ pe iconostas.

www.digibuc.ro

Sub bolta mare doar străluce
Un singur sîmbure de foc;
In dreptul luĭ s'arată-o cruce
Şi 'ntunecime 'n orĭ-ce loc.

Acum din sus, din chor, apasă
Un cîntec trist pe ziduri recĭ,—
Ca o cerşire tînguioasă
Pentru repaosul de vecĭ.

Prin tristul sgomot se arată,
Încet sub văl, un chip ca'n somn,
Cu o făclie'n mîna-ĭ slabă,
În albă mantie de Domn.

Şi ochiĭ meĭ în cap înghĭaţă,
Şi spaĭma-mĭ seacă glasul meŭ,—
Eŭ îĭ rup vălul de pe faţă...
Tresar... încremenesc... sînt eŭ.

De-atuncĭ ca'n somn eŭ umblu ziua.
Şi uĭt ce spun adese-orĭ,
Şoptesc cuvinte ne'nţelese
Şi par'c'aştept ceva... Să mor?

www.digibuc.ro

CU GÎNDIRĬ ŞI CU IMAGINĬ

Cu gîndirĭ şi cu imaginĭ
Inegrit-am multe paginĭ,
Ş'ale cărţiĭ ş'ale vieţiĭ,
Chiar din zoriĭ tinereţiĭ.

Nu urmaţĭ gândiriĭ mele,
Căcĭ noianu-ĭ de greşele,
Urmărind prin întuneric
Visul vieţiĭ-mĭ cel chimeric.

Ne avînd învăţ şi normă,
Fantazia fără formă,
Rătăcită-era cu mersul,
Negru-ĭ gîndul, şchiop e versul.

Şi ideĭ, de alt-fel simple,
Ard în frunte, bat sub tîmple,
Eŭ le-am dat îmbrăcăminte
Prea bogată, fără minte.

www.digibuc.ro

Ele seamănă, hibride,
Egipteneĭ piramide:
Un mormînt de piatră'n munte
Cu icoanele cărunte,

Şi de sfinxurĭ lungĭ alee, —
Monoliţĭ şi propilee, —
Fac să crezĭ că după poartă
Zace-o 'ntreagă ţară moartă.

Intri 'năuntru, suĭ pe treaptă,
Nicĭ nu ştiĭ ce te aşteaptă.
Când acolo!... Sub o faclă,
Doarme-un singur om în raclă.

www.digibuc.ro

VENIN ŞI FARMEC

Venin şi farmec port în suflet,
Cu al tăŭ zîmbet trist mă pierzĭ,
Căcĭ fermecat sînt de zîmbirea-ţĭ
Şi 'nveninat de ochiĭ-ţĭ verzĭ.

Şi nu 'nţelegĭ că'n al meŭ suflet
Durerĭ de moarte tu aĭ pus —
Cît de frumoasă eştĭ, pot spune,
Cît te iubesc nu e de spus.

www.digibuc.ro

SĂ ŢIN ÎNCĂ ODATĂ

Să ţin încă odată
Mînuţa ta la piept
Şi-n ochii tăĭ să caut
Intrebător şi drept.

O strînsă 'mbrăţişare,
Vis dureros de foc
Ş'apoĭ să plec în lume,
Copil făr' de noroc.

Să nu se maĭ aleagă
De vĭaţa mea nimic,
Să mor uĭtat de oamenĭ—
E soarta ce-mĭ prezic.

www.digibuc.ro

ODATĂ TE VĂZUSEM

Odată te văzusem
Ş'am stat înmărmurit,
Şi crud'a fost durerea
Cu care te-am ĭubit.

Te văd de-a doua oară
Şi glasul ţi-l ascult,
Şi ştiŭ numaĭ atîta
Că am trăit prea mult.

Al anilor iubireĭ
Invenînat necaz,
E numaĭ o părere
Pe lîngă cel de azĭ.

www.digibuc.ro

LA UN NOŬ NĂSCUT

(A R A B)

Plîngînd tu aĭ venit pe-acest pămînt;
Aceĭ, ce te-aşteptaŭ, te-aŭ salutat *zîmbind;*
Dar să trăeştĭ astfel, în cît cînd te veĭ stinge
Să părăseştĭ *zîmbind* amiciĭ ce te-or *plînge.*

www.digibuc.ro

O ARFĂ PE-UN MORMÎNT

Prin gîndurile'mĭ triste şi negre trecĭ frumoasă,
Ca marmura de albă, în haĭne de argint,
Cu ochiĭ marĭ, albaştri în bolţĭ întunecoase
Şi desfăcut ţi-e părul în valurĭ de-aur moale,
De-asupra frunţiĭ tale e-un mîndru cerc de stele.
Astfel trecĭ tu copilă, făptura minţiĭ mele,
Minune-a creaţiuneĭ ş-o singură gîndire
Te face ca să tremurĭ: [O arfă pe-un mormînt].

Da, da! In viaţa-mĭ tristă tu trecĭ cu-a tale stele
[Albastre] şi în sboru-ţĭ tu murmurezĭ visînd...
E-amor? Copilărie?... Sînt versurile mele
Ce-ocupă a ta minte de murmurezĭ visînd?
Surizĭ! Nu plînge numaĭ la finele poemeĭ
[C'o arfă pe-un mormînt].

Ah, de-aş muri... tu înger, fără a şti vre-odată
Că te-a iubit acela ce zace în pămînt,

www.digibuc.ro

C'un raiŭ 'ntreg de visurĭ, cerimea înstelată
De cugetărĭ înalte cu dînsu-ĭ îngropată...
Tu inocentă, albă aĭ trece surizînd,
Dar luna'n cer atuncea s'ar îndoi în liră
Ş-ar suspina în noapte: o arfă pe mormînt.

www.digibuc.ro

IAR FAŢA TA E STRĂVEZIE

Iar faţa ta e străvezie
Ca suprafaţa albeĭ cerĭ
Şi numaĭ ochiĭ meĭ sînt tulburĭ
De umbra negrelor durerĭ.

Tu chip alinător de dulce,
Tu ideal în ochiĭ meĭ,
Tu ce-o femeie între florĭ eştĭ
Ş'o dulce floare'ntre femeĭ!

De-aĭ rămînea pe vecĭ frumoasă,
Precum te simt, precum te văz
Şi'n părul tăŭ cel lung şi galbăn
Eŭ florĭ de-a veriĭ să aşăz...

Dar în curînd — şi nicĭ o umbră
Din frumuseţea ta n'a fi,
Treĭ zile încă veĭ fi ast-fel
Apoĭ... apoĭ veĭ putrezi.

www.digibuc.ro

Pămînt nesimţitor şi rece,
De ce iluziile sfermĭ,
De ce ne-arăţĭ că adorarăm
Un vas de lut, cu suc de vermĭ?...

www.digibuc.ro

ATÎT DE DULCE...

Atît de dulce eştĭ nebuno,
Că le eştì dragă tuturor:
Cunosc femeĭ ce după ochiĭ
Şi după zîmbetul tăŭ mor.

Femeĭ frumoase şi copile
Te-ar îndrăgi, te-ar săruta;
Tu aĭ iubirea tuturora —
Şi numaĭ eŭ ĭubirea ta.

De dragul tăŭ şi florĭ şi oamenĭ
Şi stele să trăiască vor;
Pe mine mă iubeştĭ tu numaĭ
Şi numaĭ eŭ voiesc să mor...

www.digibuc.ro

DE VORBIŢĬ...

De vorbiţĭ mă fac că n'aud,
Nu zic ba şi nu vă laud!
Dănţuiţĭ precum vă vine,
Nicĭ vă şuer, nicĭ v'aplaud;
Dară nime nu m'a face
Sa mă iaŭ dup'a luĭ flaut.
E menirea'mĭ: adevărul
Numa'n inimă să-l caut.

www.digibuc.ro

LUNA CODRIĬ ÎĬ PĂTRUNDE

Luna codriĭ îĭ pătrunde
Varsă apelor văpaĭe,
Te-am văzut intrînd în unde,
Dulce dragoste bălaĭe.

O arată-mi-te 'n taĭnă
Şi colanul să-l descingĭ,
Ca să cadă a ta haĭnă,
Fără chiar ca s'o atingĭ.

Cum încet, femeĭe dragă,
De pe umere-o să cadă,
O să văd odată 'ntreagă
Arătarea de zăpadă.

A eşit de sub o daltă
Marmură strălucitoare,
Aşa plină şi înnaltă
De la creştet la picĭoare.

www.digibuc.ro

Atuncĭ luna se roşeşte
De amor şi de mirare,
Numaĭ lacul te priveşte
Rămînînd în nemişcare.

Faţa apeĭ sperioasă
Cu piciorul aĭ atins,
Să încercĭ c'un vîrf de deget
Păn' să intri dinadins.

Iară părul se desface
Şi în valurĭ cade-a lene...
Lacul scînteĭe şi tace:
Venus Anadyomene!

www.digibuc.ro

MOLDOVA.

(FRAGMENT)

Din lungĭ cărărĭ de codru, din munţĭ cu vîrfu'n
[nourĭ
Eşit-aŭ Dragoş-Vodă, îmblînzitor de bourĭ,
Mulţimea curgătoare s'a fost întors pe vale
Şi buciumele sună şi oile-s pe cale.
Nainte merg moşnegiĭ cu plètele bogate
Ţiind toege albe în mînile uscate,
Astfel eşiaŭ tot rîndurĭ venind de sub verzĭ ramurĭ
Copiĭ, ciobanĭ de turme, moşnegĭ, păstorĭ de nea-
[murĭ.
Şi aŭ întins moşia spre răsărit şi-amiaz
Pîn' unde marea sfarmă de ţărm al eĭ talaz.
Aŭ cucerit cu plugul, cu vîrful drageĭ săbiĭ
Pîn' la Cetatea Albă, limanul de corăbiĭ.
Sute de anĭ stătut-aŭ stăpînĭ pînă la Nistru,
Luptînd cu răsaritul, cu cuĭbul cel sinistru,
De unde vin în roiurĭ în vecĭ renăscătoare
Lumĭ spurcate şi rele, barbarele popoare,

www.digibuc.ro

Prin neagră vijeliă ce vîjie şi bate
Sfărmîndu-se la graniţi de ziduri de cetate,
Stă neclintit Moldova, ţăsînd la pînza vremii,
Viteji îi eraŭ fiii şi purtătorii stemii
Cei dătători de lege ş'aşezători de datinĭ,
Lumine din lumine, Muşatinĭ din Muşatinĭ....
. . . .

www.digibuc.ro

DUPĂ CE ATÎTA VREME...

(VARIANTĂ)

După ce atîta vreme
La olaltă n'am vorbit.
Mie-mĭ pare că uitarăm
Cît de mult ne-am fost ĭubit.

Dar acum te văd nainte-mĭ
Dulce, palidă cum şezĭ, —
Lasă-mă ca altă-dată
Umilit să 'ngenunchez.

Lasă-mă să-ţĭ plîng de milă
Să-ţĭ sărut a tale mînĭ...
Mînuşiţe, ce făcurăţĭ
De atîtea săptămînĭ?

Ochĭ iubiţĭ, scăldaţĭ în lacrimĭ,
Gură caldă şi micuţă,
Unde-aţĭ fost de-atîta vreme?
Unde-a fost a mea drăguţă?

www.digibuc.ro

FRUMOASĂ ŞI JUNĂ

Frumoasă şi jună, o! dragă-mĭ maĭ eştĭ!
Eŭ caut şi caut în ochiĭ-ţĭ cereştĭ,
Şi-n vecĭ nu mă satur, şi-n vecĭ aşĭ cata...
Iubită, dorită, o gură... aşa!

Tu tremurĭ, tu cauţĭ, tu murmurĭ, tu rîzĭ,
Cu glasul tau dulce tu raĭu-mĭ deschizĭ,
Cu părul tăŭ moale tu vĭaţa mĭ-o legĭ,
O ştiĭ, şi te facĭ că nu-o înţelegĭ.

Şireată şi dulce, — copil vinovat,
De ce nu mă'mbiĭ cu-al tăŭ sărutat,
De ce-aştepţĭ să-l fur de pe ochiĭ-ţĭ profunzĭ,
Şi-'n blondele plete tu capu-ţĭ ascunzĭ.

Cu mîna-ţĭ acoperĭ tu ochiĭ tăĭ dragĭ,
Prin degete cauţĭ; nu rîde, ci tacĭ!
Pedeapsa ce meriţĭ, columbă a mea,
O gură-ĭ... O! dă-mĭ-o. — Aĭ dat-o? — Aşa!

www.digibuc.ro

PÎNĂ NU TE VĂZUSEM...

Pînă nu te văzusem,
Nicĭ nu ştiam că sînt.
Dar te-am privit
Şi am simţit
Că de cît fără tine, maĭ bine în mormînt.

Şi totuşĭ pîn'acum,
N'am spus nicĭ un cuvînt,
La ce mi-ĭ bun
Să ţi-o maĭ spun,
Că de cît fără tine, maĭ bine în mormînt.

N'am voe să spun tare
Iubitu-ţĭ nume sfînt,
Ci neştiut,
Nepriceput,
L'oĭ repeta în mine, maĭ bine în mormînt.

www.digibuc.ro

Veni-le-va preoţĭ
Cum-va de aiure-un gînd,
Să-mĭ sufle abia
Pe faţa mea,
Fericele tăŭ nume, cînd m'or lăsa 'n mormînt.

Ş'apoĭ poate să piară,
Şi urma'mĭ pe pămînt...
Uităriĭ receĭ
Chiar tu pe vecĭ
Să-l daĭ pe-acel nemernic, ce doarme în mormînt.

www.digibuc.ro

AUZĬ PRIN FRUNZĬ USCATE

(VARIANTĂ)

Auzĭ prin frunzĭ-uscate
Trecînd un rece vînt;
El duce vĭeţile toate
În mormînt, în adîncul mormînt.

Auzĭ sub bolţĭ de peatră
Un trist şi rece cînt;
El duce vĭeţile noastre
În mormînt, în adîncul mormînt.

Ea geme trist un singur
Şi dureros cuvînt;
Cu el pe buze m'oĭ duce
În mormînt, în adîncul mormînt.

De-asupra-mĭ să şoptească
Iubitu-ţĭ nume sfînt,
Cînd m'or lua 'n întuneric.
În mormînt, în adîncul mormînt.

www.digibuc.ro

Pînă nu te văzusem
Nicĭ nu simţeam că sînt,
Ş-acum ştiu ce bun este somnul:
În mormînt, în adîncul mormînt.

Ca frunzele uscate,
Căzînd de-un rece vînt,
S'aŭ dus nădejdile toate
În mormînt, în adîncul mormînt.

Şi par'că sub bolţĭ de pustie
Aud un rece cînt;
Ce-atinge vieţile noastre
În mormînt, în rece mormînt.

www.digibuc.ro

VĂZÎNDU-TE ATÎT DE DES...

Văzîndu-te atît de des
Frumoasa mea amică,
Din toată vïaţa n'am ales
Nimică.

Şi pentru tine am pïerdut
Noroc şi idealurï,
Cu vasul vieţiï străbătut
De valurï.

Şi ochiul azï îmï este sec
Şi cad a mele cînturï,
Ca frunze veştede ce trec
Pe vînturi.

Şi din amoru-mï n'a rămas
Ce cît adînca milă,
Că te-am ïubit cu-atît estaz,
Copilă!

www.digibuc.ro

Tu aĭ ca 'n ziua cea d'întîĭ,
Privirĭ de lacrimĭ pline....
Dar ce să-ţĭ zic de cît: Rămîĭ
Cu bine!

www.digibuc.ro

PRIN A RAMURILOR MREAJĂ...

Prin a ramurilor mreajă
Sună cîntec ca de vrajă
Şi mîngîïe în urechĭ,
De sub teiul nalt şi vechiŭ.

Printre ramurĭ, printre frunză,
Cearcă luna să pătrunză,
Ce, frumoasă şi senină,
Vars'o dungă de lumină.

Numaĭ buciumele sună,
Pe cînd discul blîndeĭ lune
Trece rariştea de fag,
Sună buciumul cu drag,

Şi-ĭ răspunde codrul verde,
Iară sufletu-mĭ se pĭerde,
Fermecat şi dureros,
După chipul tăŭ frumos.

www.digibuc.ro

Şi cum cîntă păsărele
De amoru-ne 'ntre ele,
Ciripind în verde crîng,
Ne maĭ rîd... şi ne maĭ plîng.

www.digibuc.ro

CUM AĬ PUTUT...

Cum aĭ putut a-ţĭ bate joc
De patimele mele,
De dulcĭ petrecerĭ la un loc
Din ceasurĭ ca acele ?

Cum le-aĭ menit pe toate răŭ,
De s'aŭ ales deşerte?
Dar care-ĭ acel Dumnezeŭ
În stare să te ĭerte ?

Cînd amîndoĭ vom fi pămînt,
Căcĭ el pe toţĭ ne-adună,
S'o stinge dor şi jurămînt,
Cu vieţile 'mpreună,

Ci 'n lungul negreĭ vecĭniciĭ
Cîntarea-mĭ se va naşte,
Ce numaĭ tu n'aĭ vrut să ştiĭ
O lume va cunoaşte.

www.digibuc.ro

In mintea vremilor ce vin
Va răsări cuvîntu-mi,
Cu 'ntreg al sufletuluĭ chin,
Ca ĭarba pe mormîntu-mĭ.

Şi-n versul meŭ ce va trai
Infamă apare-veĭ,
Cum n'a fost alta, nicĭ va fi
In neamu 'ntreg al Eveĭ.

www.digibuc.ro

CU PENETUL CA SIDEFUL

Cu penetul ca sideful
Străluceşte-o porumbiţă,
Cu căpşorul sub aripă,
Adormită pe o viţă...

Şi tăcere e afară,
Luminează aer, stele,
Mută-ĭ noaptea, — numai rîul
Se frămîntă 'n pĭetricele.

www.digibuc.ro

CE ŞOPTEŞTĬ...

Ce şopteştĭ atît de taĭnic,
Tu isvor de cînturĭ dulcĭ,
Repezind bălaĭa undă
Floarea fînuluĭ o smulgĭ?

Şi o ducĭ, o ducĭ cu tine,
Vîjîind încet pe prund,
Ale tale unde floarea
Cine ştie unde-o-ascund.

Ast-fel trece şi viaţa-mĭ,
Dar ca floarea 'n valu-ĭ nu e,
Nicĭ nu spun ca tine doru-mĭ
Nimănuĭe, nimănuĭe.

Numaĭ colo unde teĭul
Lasă floarea-ĭ la pămînt,
Eŭ încep să mişc din buze
Şi trimit cuvinte 'n vînt.

www.digibuc.ro

Vis nebun, deşarte vorbe,
Floarea cade, rece vîntu-ĭ,
Şi eŭ ştiŭ numaĭ atîta,
C'aş dori odat' să mîntuĭ!

www.digibuc.ro

CÎND TE-AM VĂZUT VENERĂ...

Cînd te-am vazut Venera, atuncı am zis în sine-mı
Závor voĭ pune vieţiĭ-mı, simţiriĭ mele lacat,
Să nu pătrundă dulce zîmbirea ta din treacat
Prin uşile gîndiriĭ, cămara tristeı inemı.

Cacĭ nu voiam sa arda pe al patimilor rug
Al gîndurilor sînge şi sufletu 'n cîntare-mĭ;
Şi nu voĭam a vieţiı iluzie s'o sfaremı
Cu ochiı tăı de-un dulce, puternic vicleşug.

Te mirĭ atuncĭ crăiasă, cînd tu zîmbeştı, ca tac.
Eŭ idoluluĭ mîndru scot ochiĭ blînzĭ de şerpe,
La rodul guriĭ tale gîndirile-mı sunt sterpe,
De cărnurile albe eŭ falcile-ţĭ desfac.

Şi pielea de d'asupra şi buzele le taı,
Hîdoasa căpăţîna de păru-ĭ despoiata
Din sînge şi din flegmă scîrbos e închegată...
O, ce rămase atuncia 'naintea minţiĭ-mı ? vaĭ!

Nu-mı măsuraı (?) gîndirea cu periı tăı ceĭ deşı,
Nu-mĭ pătrundeaĭ, tu idol, în gînd vre-odinioară,
Pentru ca porţı pe oase un obrajor de ceară
Pareaĭ a fi 'nceputul frumos al unuı leş.

www.digibuc.ro

Orĭ-cît fiĭ mladioasă, orĭ-cum fie-al tăŭ port
Şi blîndă ca un înger de-aı fi cîntat din psalme,
Sau dacă, o hetera, jucînd băteaı din palme
Priveam de o potrivă c'un rece ochiu de mort.

O dulce iscodire, eŭ ma feream în laturı
In vecĭ catam în suflet mînia s'o întart
Ca lumea ş-a eı chipurı să-mı pară un deşart
De muereştı cuvinte şi lunecoase sfaturı.

Uşor te birueşte poftirea frumuseţiĭ,
Ziceam — şi o privire din arcul cel cu gene
Te 'nvaţă cînd durerea fiinţeĭ pămîntene
Şi 'n inimă îţĭ baga el viermele vieţiĭ.

Venin e sărutarea păgîneı zîne Vinerĭ
Care aruncă 'n inimĭ săgeţile 'ndulciriı,
Desbarbătează mintea cu vălul amagiriĭ,
Decĭ în zadar ţi-ĭ gura frumoasa, ochiĭ tinerĭ.

De cît să 'ntind privirea-mĭ, ca mînı fara de trup,
Sa caut cu eı dulce a ochilor taĭ vraja,
In porţile aceste mi-oĭ pune mîna straja —
De nu — atuncĭ din frunte-mĭ maĭ bine sa mi-ı rup.

www.digibuc.ro

NU MĂ ÎNȚELEGĬ

In ochiĭ meĭ nimica acum nu are preț
De cît duioasa taĭnă a mîndreĭ frumusețĭ,
Căcĭ ce-ar maĭ fi și alta în lume de cît tu
Să facă să-mĭ pĭerd viața în vremea de acu
Pe basme, pe nimicurĭ, cuvinte cumpănind,
In peritorul sunet al lor să te cuprind?
Să 'ncerc visul cel mîndru în sunete [să-l] ferec,
Să 'mpedec umbra-ĭ dulce de-a merge 'n întunerec?

Și azĭ cînd a mea minte, a farmeculuĭ roabă,
Din orĭ și ce durere îțĭ face o podoabă,
Azĭ cînd eștĭ pentru mine ca marmura de clară,
Cînd ochiul tăŭ cel mîndru străluce în afară,
Intunecînd privirea-mĭ de nu pot să văd încă
Ce-adîncă-ĭ suferința din noaptea luĭ adîncă,

Azĭ cînd a mea ĭubire e-atîta de curată,
Ca farmecul de care tu eștĭ împresurată,
Ca setea cea eternă ce-o au după o laltă
Lumina de 'ntuneric și marmura de daltă,

www.digibuc.ro

Cînd dorul [meu] e mare, nemărginit de sfînt
Cum nu maĭ e nimica în cer şi pe pamînt,
Acea înamorare de tot ce e al tău
De-un zîmbet, de-un cutremur, de bine şi de raŭ
Enigma şi 'nţelesul fiind al lumii 'ntregi, —
Să văz din a ta vorba că nu [mă] înţelegĭ!

Să scuture'nflorirea un vînt al receĭ ĭerne?
Să 'nceţi a fi icoana iubiriĭ ceĭ eterne?
Cu marmura cea albă să nu te mai asameni
Să fiĭ ca toată lumea o floare între oamenĭ,
Să 'ncete acel farmec ce te-a făcut o zee
Să fii... frumoasa încă, dar numaĭ o femee
Şi-atuncĭ să-mĭ zici: Privirea ce-atît aĭ adorat-o
E încă tot frumoasă, fermecătoare... Iat-o!

E încă tot?... Avea-veĭ în ochiĭ-mĭ acel preţ
Ce azĭ ţi-l dă sfiala sărmaneĭ mele vieţĭ?
Voiŭ fi supus duioaseĭ, ne maĭ simţite munci
Din toat'a mea putere să te iubesc ş'atuncĭ?

Aŭ nu ştiĭ tu ce suntem? Copiĭ nimicniciei,
Nefericirĭ svîrlite în brazdele veciei.
Rotirĭ strălucitoare — a undelor albastre?
Gîndirea noastră-ĭ spumă nimicnicieĭ noastre,
Iar visurĭ şi iluzii pe marginea uităriĭ
Trec şi se pierd în zare ca pasările măriĭ,
Şi ce rămîne 'n urmă nu e de cît obscură
Şi oarbă suferinţă, ce bîntuie 'n natură?

www.digibuc.ro

Şi azĭ cînd am puterea ce-o are numai Domnul
Din chaosul uitării s'alung pe-o clipă somnul,
Pe schela lumiĭ noastre, urîte şi 'ntr'un chip
Cu vorbe 'mpestriţată, zidita din nisip,
Eŭ să ridic o lume maĭ mare, maĭ senină
Precum a fost odată a raiuluĭ grădină,
Azĭ, cînd eştĭ prea mult înger şi prea puţin femee
Frumoasă cum nicĭ Venus nu a putut să stee,
In loc de-a fi un soare al asteĭ lumĭ întregi,
Tu îmĭ ucizĭ gîndirea, căcĭ nu mă înţelegi.

www.digibuc.ro

RENUNŢARE

Aş vrea să am pamîntul şi marea 'n jumatate,
De mine sa asculte corabiĭ şi armate
De voĭ clipi cu ochiul, cu mîna semn de-oi face,
Sa-şĭ mişte răsăritul popoarele încoace.
Sălbatecile oarde să curgă rîurĭ, rîurĭ
Din codriĭ răscolite, stîrnite din pustiurĭ
Ca undele de fluviŭ urmeze-ale lor scuturi
Întunece-se 'n zare perdutele 'nceputurĭ,
Un an de scînteiere lucească lăncĭ şi săbii
Iar marea se 'nspaimînte de negrele-mĭ corabii.

Ast-fel războĭ porni-voi. Voĭ arunca încalte
O jumătate-a lumeĭ asupra celeĭlalte
Privească-mĭ atunci preoţĭ:— un monstru ce se'nchină
Cînd oardele-ĭ barbare duc moarte şi ruină,
Ruga-mă-voĭ cu mîna uscată ţinînd strana,
De-asupra mea cu 'ntinse aripĭ va sta Satana,
Cu tronul meŭ voi pune alăturea sicriul,
Cînd gloatele-mĭ în lume ar tot mări pustiul
Sa simt că nu se poate un Dumnezeŭ sa-mĭ ierte
Cetăţile în flacări şi ţarile deşerte.

www.digibuc.ro

Ast-fel doar aş preface durerea fară nume
Desbinul meu din suflet într'un desbin din lume
Şi tot ce 'ncîntă ochiĭ cu miĭ de frumuseţĭ,
Tot ce pămîntul are şi marea maĭ de preţ,
Grămezĭ să stee toate la mine în comorĭ,
Alăturea cu ele să trec nepăsător,
Simţindu-mă în mine stăpîn al lumiĭ 'ntregĭ:
Un zeŭ în omenire, un soare între regĭ,
Şi raze să reverse din fruntea mea coroană
Să 'ngenunchez nainte-ţĭ aşa, ca la icoană
Şi descuindu-ţĭ toată puterea fără seamă
Să-ţĭ zic ia-le pe toate, dar şi pe mine ia-ma.

*
* *

Nu ma ĭubi... Ca robul să fiu pe lîngă tine.
De-ĭ trece, 'mĭ plec pleoapa pe-a ochilor lumine,
Desmoştenit de toate, la lume abdicînd,
Să nu-mĭ rămînă 'n minte de cît un singur gînd,
C'am aruncat o viaţă, cu dînsa — lumea 'ntreagă,
Păstrîndu-mĭ pentru mine durerea că-mĭ eştı dragă,
Înamoraţĭ de tine rămînă ochiĭ-mi triştĭ,
Şi vecinic urmarească cum, marmură, te miştĭ,
În vecĭ dup'a ta umbră eŭ braţele să 'ntind
De-al geneĭ tale tremur gîndirea să mĭ-o prind,
Să-mĭ razim a mea frunte de zidurile goale
Atinse de-umbra dulce a frumuseţiĭ tale.

Ast-fel a mea viaţă va trece uniform
Şi n'o să pot de somnul pămîntuluĭ, s'adorm,
Vorbind cu mine însu-mĭ, voĭ zice: fost-am unic
Ce fără să ştiŭ unde pe-a lumiĭ valurĭ lunec?

www.digibuc.ro

Mulţimea nu se naşte de cît spre a muri:
Ce e dac'al eĭ număr cu unul voĭ spori?
Ferice de aceia ce n'aŭ maĭ fost să fie,
Din leagănul cărora nu s'aŭ durat sicrie,
Nicĭ în nisip vr'o urmă lăsar'a lor picioare,
Ne-atinşĭ de păsul lumeĭ, trecute, viitoare,
De-apururea pe-atîţea, cîţĭ fură cu putinţă:
Numele lor e *nimenĭ*, *nimic* a lor fiinţă.

Să fiŭ aşa ca dînşiĭ, ca unda ce scîntee,
Ca lacrima ce-o varsă zadarnic o femee,
Pe mărĭ şi pe corăbiĭ stăpîn să fie vîntul
Pe numele-mĭ uitarea, pe inima-mĭ pămîntul,
Un gînd ce nimănuia nu i-a trecut prin minte.
Ce n'a fost, n'o să fie de-acuma înainte.

www.digibuc.ro

TA TWAM ASI

— SURORI —

[Fiică gingaşă de rege, cînd în haina ta bogată
Treci în faeton de gala şi te mlădii zîmbitoare,
Cum din frunzele 'nfoiate rîde proaspătă o floare,
Toată lumea ce te vede e de tine 'nseninată].

Sbori cu şase cai ca vîntul şi răsai ca Aurora,
Cu căciulele în mîna şi cu gurile căscate,
Oamenii salută 'n cale pămînteasca zeitate,
[Tu te 'nchini... Te simţi născută] spre norocul tuturora.

Dar de-odată în mulţime tu fixezi ochiul tău mare,
De o umbră 'nfiorată e gîndirea ta cuprinsă,
O femeie de pe stradă şi-a 'nălţat privirea-i stinsă
[În spre tine, fără ură], făr' amor, fară păsare.

Tu? Unde te apropii, codrul, se preface în grădină
Întristarea 'n bucurie, bucuria 'n fericire...
Secolii coroanei tale cu regală strălucire
Scot palate din ruină.

www.digibuc.ro

Ea? Nascută 'ntr'o cămară, în mizerie obscură,
N'auzi nicĭ glas de mama, nicĭ a preoţilor psalme...
S'a trezit cu comedianţiĭ cum juca bătînd din palme,
[Pe-a perzariĭ căĭ părinţiĭ] o 'ndreptaıă ş-o perdura.

Şi de-o intra în templu, sub negre boltiturĭ
Al morţiĭ rece spirit îl simte în tacere
Căcĭ nu 'nţelege blîndul cuvînt de mîngîiere
[Din paginile unse] a sfintelor scripturĭ.

Ce 'nseamn'acele candelĭ ce ard în orı-ce colţ,
Sub chipurĭ mohorîte cu-adîncĭ şi slabe feţe?
Ce 'nseamnă'acea cîntare, pătrunsa de blîndeţe,
[Ce umple tînguioasă] puternicile bolţĭ?

Rugămu-ne 'ndurărilor,
Luceafărului marilor,
Din valul ce ne bîntue
Înalţă-ne, ne mîntuie,
Privirea adorata
Asupra-ne coboară,
O maică precurată
Şi pururea fecioara
Marie!

Răpită de duiosul organelor avînt
Pe cartea cea de rugă alunec'a ta dreapta.
Iar ochiĭ tăĭ cei umezĭ la cerurı se îndreapta
Ea?... Cade [în mulţime cu faţa] la pamînt.

* * *

De-aĭ murı copil de rege de-ale florilor miroase
Ca de marmură un înger sub boltirile innalte
[Pe un catafalc depusă] un popor ar plînge 'ncalte
[După sufletul tăŭ dulce], după sfînta cea frumoasă.

Ea? Daca va cădea moartă într'o noapte de beţie,
Prin ciocnire de pahare şi prin danţurĭ desfrînate,
Vre un cioclu de pe uliţĭ va 'ncărca-o-atuncĭ în spate,
[Dară nicĭ în moarte însăş] linişte nu va să fie.

www.digibuc.ro

Nu. Nicĭ maiestatea morţiĭ nu sfinţeşte pe sărac...
Căci scheletu-acela care a purtat ast'avuţie
De amar şi de durere, preparat de-anatomie
[Va face-un pedant dintr'însul]... Iar în urma într'un sac

Va fi aruncat în groapa cea comuna... O scîntee,
Ce-a perit fără de urmă. Şi cu toate astea-i semeni
Ca şi lacrima cu roua. Parc'aţĭ fi surorĭ de gemenĭ
Două vieţĭ, în doua inimĭ] şi o singura femee.

www.digibuc.ro

CINE EŞTĬ?

Nicĭ luna plutitoare, nicĭ stelele din cer
N'or să pătrunză 'n umbra trecutelor durerĭ,
N'or sa pătrunză-amarul pierduteĭ tinereţĭ
Măcar să am de-acuma o sută de vieţĭ
Căcĭ sufletu-mĭ de-atuncea e-atît de 'ntunecat,
Doar ochiĭ tăĭ de înger în visul meŭ străbat.

Ca toamna cea tîrzie e viaţa mea şi cad
Iluziĭ ca şi frunze pe undele de vad
Şi nicĭ o bucurie în cale-mĭ nu culeg:
Nimic de care 'n lume ĭubirea să mi-o leg;
Pustiul şi urîtul de-apururĭ mă cuprind —
Doar braţele-ţĭ de marmur în visul meŭ se 'ntind.

Precum corăbii negre se leagănă de vînt
Cu pînzele-atîrnate, departe de pămînt,
Cum între cer şi mare trec pasările stol
Treceaŭ a mele gîndurĭ pe-a sufletuluĭ gol,
Se 'nt'nd ale lor aripĭ spre negre depărtărĭ:
Tu eştĭ în visu-mĭ negru luceafărul pe mărĭ!

www.digibuc.ro

Am blestemat în haos întîiul vieţiĭ colţ
Pe care se 'nălţară a cerurilor bolţĭ
El fu începatorul eternelor durerĭ
El e eternul astă-zĭ şi-a fost eternul erĭ.
Am blestemat viaţa în însuş al eĭ miez
Ci tu, intrînd în visu-mĭ, te binecuvintez.

De noaptea cugetăriĭ-mĭ, de gîndurĭ ce gîndesc
Pustiul se întinde, pădurĭ îmbătrînesc.
De-asupra viscolire, sălbaticuluĭ vînt
Îşĭ scutură copaciĭ frunzişul la pămînt,
Căcĭ sufletu-mĭ copil al viscolelor recĭ:
Tu, ramură 'nflorită, pe visul meŭ te plecĭ.

Dar cine eştĭ tu oare cu ochiĭ de mă minţĭ,
Aĭ căror raze luciĭ sunt dulcĭ făgăduinţĭ,
De-amor fără de marginĭ, de drage fericirĭ,
Care nu sînt în lumea aceasta nicăirĭ?
De ce cu arătarea-ţĭ îngreuĭ al meŭ gînd,
Cu farmecul în visul vieţiĭ-mĭ străbătînd?

De ce? E iarăşĭ umbra iubiriĭ ceĭ de vecĭ,
Ce trece cu întregul eĭ farmec pe cînd trecĭ,
Căcĭ e biruitorul amor atît de trist
Ce-a luminat în umbra durerilor luĭ Crist.
Orĭ unde fug a tale privirĭ tot mă ajung:
Din cadrul de 'ntuneric nu pot să te alung.

www.digibuc.ro

DONA SOL

Ades cînd frunzele pe cracă
Şoptesc ca sgomotul de gurĭ,
Ce se sărută şi se 'mpacă
În umbr'adîncă de pădurĭ,
Eŭ staŭ unde pătrunde luna
Pe alb isvor, sunînd domol,
De cîntă pasările 'ntr'una...
De tine-mĭ cîntă, dona Sol.

Şi pe oglinda mişcătoare
Staŭ de privesc un straniŭ joc:
E apa pururĭ călătoare
Pe chipu-mĭ ce rămîne 'n loc.
S'a desprimăvărat pădurea,
Suspină pasările 'n stol.
Şi numaĭ eŭ gîndesc aiurea...
Gîndesc la tine, dona Sol.

www.digibuc.ro

. . . .

Să văz cum mîna ta îndoaïe
În arc o ramură de fag
Şi ca Diana cea bălaïe,
Îţĭ facĭ în codru mîndru prag.
Săgeţĭ de aur pe-al tăŭ umăr
Goneştĭ vînatul tăŭ în stol.
Dar peste frunze făr' de număr
Nu-mĭ laşĭ o urmă, dona Sol.

Chiar de luceafărul de seară
Te temĭ, căcĭ dulce arde el
Cînd trecĭ, frumoasă şi uşoară,
În umbra negruluĭ castel....
De aş zăcea rănit de moarte,
Într'un genunchĭ, eŭ tot mă scol,
Tinzîndu-mĭ dreapta de departe,
Mă 'nchin la tine, dona Sol.

www.digibuc.ro

MOARTE...

Moarte, tu îmi parĭ o noapte neagră, naltă şi întinsa,
Iar în mijloc de 'ntuneric o faclie stă aprinsă
În nemărginirea vremei şi a lumeĭ, atîrnînd
Din trecut în întuneric in viitor de întuneric
Merge lînga facla vieţiĭ a fiinţelor chimeric
Şir. La finea razeĭ vieţii umbre 'n umbră dispărînd.

De s'ar stinge-acea faclie, ce maĭ este lumea? Tu.
Ce-mĭ pasă dacă faclia arde petrecereĭ tale?

Care e vermele vremeĭ? Cine lumea o împinge
Spre peire, judecata generaţiilor stinge
Şi vîrtelniţa vecieĭ o întoarce într'un fel?

Stele 'n cerurĭ, florĭ pe cîmpurĭ, toate cite-s trecătoare
Sînt împinse spre peire, ca isvoarele spre mare,
Şi eternă-ĭ numaĭ moartea — jucăria eĭ e tot,
Ea trăeşte, iar nu lumea. Părind ast-fel tot-d'auna
Şi fiind în vecĭ aceeaşĭ, ea-ĭ enigma, ea e runa
Cea obscur' a istorieĭ, a natureĭ şi-a tot.

www.digibuc.ro

Moarte-odată în vecie se trezeşte fie-care
Şi faptura 'n juru-ĭ vede visele-ţĭ bizare
Ci în loc de-a te pricepe el s'apuca de luptat
Contra ta. Viaţa omenirei lunga luptă e cu tine
Obeliscii în cîmpie, piramidele 'n ruine
Pedecĭ sînt ce le-a pus omul l'al tău pas înfricoşat.

Spre-a pricepe-a tale visurĭ omul mic se întreţine,
Nesimţind c'a luĭ viaţă e orologiŭ pentru tine,
Nu te vede în el însuş, ci te cauta în vînt
Şi tu 'n el pe orĭ-ce fibră, pe orĭ-ce rază de gîndire
Mişti cumpiita ta putere. Ast-fel fără contenire,
Orĭ-ce pas îl face 'n lume, e un pas în spre mormînt.

Dar în noĭ este un ceva, care-adînc seamană ţie
Ca şi tine al luĭ spaţiu se întinde 'n vecĭnicie
Şi în marginile noastre el icoana este-a ta.
Sufletul. El ne consumă în folosul tăŭ şi ţie
El îţĭ arde, gata vecĭnic de-a lăsa a luĭ chilie
Numaĭ spre a te'nţelege, se coboară 'n noi cît-va.

Odată 'n mijlocul eternităţii
Se naşte orĭ şi cine muritor,
Să vadă toate visele vieţiĭ
Din treapta 'n care stă unul cu dor,
Iar altul cu desgust adînc al greţiĭ,
Unul zîmbind, altul nepăsător.
Nebunĭ şi 'nchipuiţĭ toţĭ înapoĭ
Se 'ntorc precum veniră — timpĭ şi goĭ.

O greşală universul a comis. Din nemişcarea
Cea eternă în trecutu-ĭ viermui un punct, din care

www.digibuc.ro

Îşi scrînti tot infinitul paraliticul lui somn,
Şi-espirarea lunga, cruntă, a pornirii luĭ rebele
E viaţa. Spre-echilibrul liniştiteĭ intocmele
Realeargă tot ce este cu dor lung, nestins, insomn.

Şi de-aceea de surprindem strania acea simţire
Ce cuprinde ca o spaimă sufletu 'n nedumerire
Cînd ca o pană în aer, ne simţim surprinşĭ in timp,
Indărăt o vecinicie şi 'naite-o vecĭnicie
De nisip un mic grăunte intr'a Africeĭ pustie
Nu se simte-atit de singur.

Ceea-ce ne bate'n suflet, cînd maĭ rar şi cînd maĭ iute,
Ce ne pune între cele viitoare şi trecute.
Este moartea.
Ca şi vremea 'n orologii ea traeşte 'n noĭ.

Furnicar pămîntul este pe a cerului cîmpie
Şi 'n lumina calda, clara, ese neagra colonie
De fiinţe 'nchipuite murmurînd neîncetat,
Microscopice popoare — efemerii regĭ — popime,
Se succed în generaţii, fara ca sa ştie nime,
Invaţaţii, neam de popă 'nchipuit şi îngînfat.

Şi se cearta pentru glorie, pentru ţară şi ştiinţă
Fie-care veac le-aduce altă... altă sentinţă
Pentru ceartă. Şi din toate intrebările din timp
Pentru care 'n vecĭ murmură furnicarul, ce se vede?
Vanitate. Fie-care din furnicărime crede
Că-i grozav şi c'a luĭ glavă merită cununĭ şi nimb.

Musci de-o zi, ce 'nchipuite treceţi, aţi uitat cu totul
Că 'ndărătul lumiĭ voastre micĭ de-o măsuraţĭ cu cotul

www.digibuc.ro

E-o vecie — ca nainte-i o vecie este iar
Că 'n nemărginirea lumii şi a vremeĭ ea-ĭ o clipă
Suspendată. Vană-ĭ cruda a puterilor risipă
Visele voastre o 'ngreună ş'o îngreuna 'n zadar.

www.digibuc.ro

SONETE

I.

PĂREA C'AŞTEAPTĂ

Părea c'aşteaptă s'o cuprind în braţă
Şi capul meŭ în mînile-ĭ să iee,
Să sorb în suflet ochi-ĭ de femee,
Citind în eĭ întreaga mea viaţă.

Dar cînd s'o prind ea n'a voit să stee,
Ci de la mine 'ntoarce dulcea-ĭ faţă,
Pîndind, cu ochiĭ mă 'ntrebă-isteaţă,
Să-mĭ dee o gură saŭ să nu mĭ-o dee.

De astfel de toane vecĭnic nu te saturĭ,
Cînd o voeştĭ, atuncĭ se dă în laturĭ,
Ş'abia la urmă par'că tot se'ndură.

Aceste sînt misteriĭ a frumuseţiĭ,
In lupte dulcĭ dispare urîtul vieţiĭ
Şi n'am durerĭ, fiind-că am măsură.

www.digibuc.ro

II.

GÎNDIND LA UNA.

Gîndind la una gîndul chiar mă doare,
Nu ştiŭ ce rost maĭ are a mea viaţă,
Eŭ n'am avut o clipă de dulceaţă,
Amoru-mĭ sta prin visuri trecătoare.

Cînd îmĭ apare chipu-ĭ gura 'nghiaţă...
Vedea-vor ochiĭ-mĭ înc'odată oare
Frumosu-ţĭ trup, femee zîmbitoare,
Ce mĭ-a fost dat să-l strîng, să-l am în braţe?

Tu blond noroc al unuĭ vis deşert,
Tu visul blînd unuĭ noroc ce nu e,
De mĭ-aĭ veni, să ştiĭ că nu te iert.

Căcĭ buza mea blesteme o să-ţĭ spuĭe
Cu sărutărĭ, cu multe-am să te cert,
Ţi-oĭ povesti ce n'am spus nimănuĭe.

III.

RĂSAÎ ASUPRA MEA.

Răsaĭ asupra mea lumină lină,
Ca'n visul meŭ ceresc de-odinioară,
O, Maică sfîntă, pururea Fecioară,
În noaptea gîndurilor mele vină.

www.digibuc.ro

Speranța mea, tu n'o lăsa să moară.
De și a fost adînc noïan de vină ;
Privirea ta, de lacrimĭ calde plină,
Îndurătoare-asupra mea coboară.

Străin de toțĭ, pĭerdut în suferința
Adîncă a nimicniciei mele,
Eu nu maĭ cred nimic și n'am tărie.

Dă-mĭ tinerețea mea, redă-mĭ credința,
Și reaparĭ din cerul tăŭ de stele,
Ca să te-ador de-acum pe vecĭ, Marie!

IV.

UȘOARE SÎNT VIEȚELE MULTORA.

Ușoare sînt viețele multora,
Eĭ prind din sbor plăcerea trecătoare,
În orĭ-ce timp aŭ clipa lor cu soare
Și-n orĭ-ce zi le-apare aurora.

Dar spune tu, copilă zîmbitoare,
De-am fost și eŭ din rîndul acestora?
Tu nu mĭ-eștĭ mie ce le eștĭ altora,
Mĭ-aĭ fost lumina care 'n vecĭ nu moare.

Trăiam pierdut în umba amorțiriĭ,
Deșarta-mĭ viață semăna cu spuma
Și orb eram la farmecele firiĭ.

www.digibuc.ro

De-odată te văzuĭ... o clipă numa,
Şi simt îndată amorul omeniriĭ...
La ce folos, că-l ştiŭ şi eŭ acuma?

V.

PETRI NOTAE.

Împresurat de creditorĭ, se vede,
Şi neputînd plăti cu rele rime,
Te-aĭ strecurat pe la cordon, sublime,
Să ne-amăreştĭ cu versurĭ centipede.

Presupuind că nu te ştie nime,
Că eştĭ martir, aĭ vrut să facĭ a crede.
Maĭ bine masca de paiaţă-ţĭ şede
Căcĭ ne-am convins de mult de-a ta mărime.

Armeano-grec, lingăŭ în două feţe,
Îţĭ ad'aminte de ce aveaĭ în straiţĭ
Cînd petre număraĭ la voĭ în pieţe.

De-acea tacĭ şi încă bine paeţĭ
Că nu te regalăm, cum ştim, cu beţe.
Făclie nu-ĭ nemţescul tăŭ opaiţĭ!

www.digibuc.ro

VI.

MARIA TUDOR.

Cît vis de vară şi cîtă furtună !
Un înger eştĭ ? Un demon, ce deliră ?
Acum o vijelie — acum o liră
E inima-ţĭ duioasă şi nebună.

Tu eştĭ femeie. Păru-ţĭ se resfiră
Pe aĭ luĭ umerĭ şi perdută, bună,
Tu-ĭ săruţĭ vorba de pe gură. Spună
Ce-o spune, tu-ĭ acorzĭ. Şi că se miră

Surîzĭ. Ca să plăteştĭ acea mirare
Din ochii-ĭ dulcĭ şi marĭ tu aĭ preface
Întreaga lume 'n cimitiriu mare.

Căcĭ eştĭ regină — şi aşa îţĭ place,
Cine te vede albă, nepăsătoare
Şi ştiĭ furtuna nopţiĭ tale — tace

VII.

DE CE MĂ 'NDREPT Ş'ACUM ?

De ce mă îndrept ş'acum la tine iarăşĭ ?
Căcĭ făr' de tine n'am de spus nimică...
Şi azĭ nu-mĭ pasă lumea ce-o să zică
De acest poem în contră-mĭ, spre ocară-şĭ

www.digibuc.ro

De grija eĭ un fir de păr nu-mĭ pică...
Să iee doar copiı meĭ în ghiară-şĭ;
Părerea ta, ĭubit şi blond tovarăş,
De ea mă bucur şi de ea mĭ-e frică.

Amor şi moarte sînt în duşmănie,
Amic acesteĭ des am căutat-o
Ci 'n drumul eĭ m'am dat, copilă, ţie.

Viaţa mea din noŭ aĭ cîştigat-o
Şi orĭ-ce road'a eĭ şi armonie
A ta-ĭ cu drept; decĭ şi pe aceasta — ĭat-o!

VIII.

CUM OCEANU.

Cum oceanu 'ntărîtat turbatu-ĭ,
Răcnind înalţă braţele-ĭ spumate,
De norĭ s'acaţă, în bolta lumeĭ bate,
Pînă furtuna-l reînpinge 'n patu-ĭ.

Sălbatecul! În van fulgere înfricoşate
Apără cerul... El încredinţatu-ĭ
Că bolta cea albastră e palatu-ĭ.
Cu-asalt s'o ia el vrea, — ca pe-o cetate

Rănit de fulger el se încovoaĭe,
Şi c'o poveste îl adoarme-o boare...
Şi 'n vis — un cer în fundu-ĭ se îndoae.

Tot ce-a dorit, în visul luĭ el are,
Tărie, stele, luna cea bălaĭe...
Dorind murmură, — murmurînd tresare.

www.digibuc.ro

IX.

SĂTUL DE LUCRU.

Sătul de lucru caut noaptea patul,
Dar al meŭ suflet un drumeţ se face
Şi pe cînd trupul doarme 'ntins în pace
Pe-a tale urme l'a împins păcatul.

E noapte neagră 'n ochiĭ-mĭ, totul tace,
Dar înaintea-mĭ genele holbate,
Ca şi un orb mă simt în întuneric
Şi totuş înainte-mĭ zi se face.

E chipul tăŭ, lumină necrezută,
De frumuseţĭ, de taine străvezie
Ce nopţiĭ recĭ lumină împrumută.

Din cauza ta, bălaia mea soţie,
Cît ziulica trupu-odihnă n'are
Iar noaptea sufletul în cale pleacă.

X.

ORI-CARE CAP ÎNGUST.

Orĭcare cap îngust un geniŭ pară-şĭ,
Cu versurĭ, goale de cuprins, să placă,
Şi, cum doreşte, sgomot mare facă,
Cununĭ de laur de la plebe ceară-şĭ.

www.digibuc.ro

Ci muza mea cu sine se împacă.
Eŭ am un singur, dar ĭubit tovarăş,
Şi luĭ închin a mele şirurĭ iarăşĭ,
Cîntarea mea de glorie săracă.

Cînd dulciĭ-ĭ ochĭ pe liniĭ or s'alerge.
Şi cumpănind în iambĭ turnata limbă,
Icĭ va maĭ pune, dincolo va şterge.

Atuncea ea în lumea mea se plimbă,
Cu-a gîndurilor mele navă merge,
Şi al eĭ suflet pe-al meŭ şi-l schimbă.

XI.

DIN MUNŢÎ BĂTRÎNI.

Din munţĭ bătrînĭ şi din pădurĭ măreţe
Se nasc isvoare, ropotind se plimbă,
Deprind pe rînd oceanica lor limbă
Şi sînt în codriĭ pustnicĭ cîntăreţe.

Spărgînd prin stînce albia lor strîmbă,
Se leagăn' line şi fac valurĭ creţe,
În drumul lor ia firea miĭ de feţe —
Aceleaşĭ sînt, deşi mereŭ se schimbă.

Dar cu adîncul apeĭ s'adînceşte
În glasul lor a sunetuluĭ scară,
Devine tristă, — rîndurĭ-rîndurí creşte,

www.digibuc.ro

Pîn' ce unindu-se în marea-amară,
Ca fluviŭ mîndru, ce-ostenit mugeşte, —
Al tinereţeĭ glas de mult uĭtară.

XII.

ASUPRA OPERELOR NOUĂ A UNUĬ AUTOR CUNOSCUT.

Pişcată-ţĭ este mîna ta de streche,
De mişţĭ în vecĭ condeiul pe hîrtie,
Dureaz'un şir saŭ fabrică o mie,
Cuvinte nouă-or fi, dar plagă veche.

Dac'aĭ avea de spus ceva aĭ scrie
Ca alţĭ creştinĭ, dar ce-aĭ de zis, Ureche?
Cu Pantazi fiind în vecĭ păreche
Tu isvodeştĭ cel mult, ce dînsul *ştie.*

Ţ-aseamăn capul uneĭ viĭ paraginĭ,
Şi vînt şi pleavă sînt a tale scrierĭ
De zeĭ lipsite numeroase paginĭ.

Zadarnic paiul sec al minţiĭ-l trierĭ
Drapîndu-ĭ nula eĭ cu multe-imaginĭ
Nimic nu iese dintr'un dram de crierĭ.

www.digibuc.ro

XIII.

AI NOŞTRI TINERÍ

Aĭ noştri tinerĭ la Paris învaţă
La gît cravata cum se leagă, nodul,
Ş-apoĭ îmĭ vin de fericesc norodul
Cu chipul lor isteţ de oaie creaţă.

La eĭ îşĭ cască ochiĭ săĭ nărodul
Că-ĭ vede'n birje, răsucind mustaţă,
Ducînd în dinţĭ ţigara lunguiaţă
Eĭ toată ziua bat de-a lungul Podul.

Vorbesc pe nas, ca saltimbancĭ se strîmbă,
Stîlpĭ de bordele, de cîrşme, cafenele
Şi viaţa lor nu ş-o muncesc, — ş-o plimbă.

Ş-aceste mărfurĭ fade, uşurele,
Ce aŭ uitat pîn' şi-a noastră limbă
Pretind a fi pe cerul ţăriĭ: stele.

XIV.

STAŬ ÎN CERDACUL TĂŬ

Stau în cerdacul tăŭ... Noaptea-ĭ senină.
De-asupra-mĭ crengĭ de arborĭ se întind,
Crengĭ marĭ în florĭ de umbră mă cuprind,
Şi vîntul mişcă arboriĭ 'n grădină.

www.digibuc.ro

Dar prin fereastra ta eu stau privind
Cum tu te uiţĭ cu ochiĭ în lumină,
Aĭ obosit, cu mîna ta cea fina,
În val de aur părul despletind,

L-aı aruncat pe umăr de mirare,
Desfacĭ visînd pieptarul de la sîn,
Incet te-ardicĭ şi sufli 'n lumînare...

De-asupră-mı stele tremură prin ramurĭ
In întunerec ochiĭ meĭ rămîn,
Ş'alaturĭ luna bate trist în geamurĭ.

XV.

ADÎNCĂ MARE

Ȧdînca mare sub a luneĭ faţă
Inseninate de-a eĭ blonda rază,
O lume 'ntreagă 'n fundul eı visează,
Şi stele poartă pe oglinda-ĭ creaţă.

Dar mînĭ — ea falnica, cumplit turbează
Şi mişcă lumea eĭ negru măreaţă
Pe-ale eĭ miĭ şi miĭ de nalte braţe,
Ducînd peire — ţărĭ înmormîntează.

Azĭ un diluviŭ, mîne-o murmuire,
O armonie care capăt n'are:
Astfel e-a eĭ întunecată fire,

www.digibuc.ro

Astfel e sufletu 'n antica mare,
Ce-i pasă ce simţiri o să ne'nspire —
Indiferenta, solitară, — mare !

XVI.

S'A STINS VIAŢA FALNICEI VENEŢII
(Varianta)

De-asupra marii luna'n nourĭ joacă,
Acoperind Veneţia măreaţă,
C'un văl diafan de argintoasă ceaţă,
In giulgiul alb mărirea-ĭ o îmbracă.

Oceanul — un copil — o prinde'n braţă,
Pe-ale eĭ scărĭ de marmur palizĭ, pleacă
A lui spumată frunte, o invoacă !
Mireseĭ moarte blînd mîngîe faţa.

Ca'n cimitir tăcere e'n cetate
Şi-un preot din a vechimeĭ zile —
San Marco, miază-noapte bate...

In limba vremeĭ, a tainiceĭ Sibile,
Pare că-ĭ spune măriĭ 'ntunecate:
«Nu'nvie morţiĭ! în van o'ncercĭ copile!»

www.digibuc.ro

PRIN BOLTA ÎNNALTĂ ŞI 'NGUSTĂ

Prin bolta înnalta şi 'ngustă
Mă uit într'al văilor raĭ
Cum codru în sboru-ĭ supune
Furtuna, copilă de craĭ.

Prin păru-ĭ de aur coroană
Cu colţurĭ de fulger şi jar,
Ea apele 'n cale-ĭ aplană
Şi 'ndoaie bătrînul stejar.

Prin poarta cea'ngustă din muriĭ
Grădineĭ cetăţiĭ de stîncĭ
Cobor în adîncul păduriĭ,
Isvoarele murmur' adîncĭ.

Prin nouriĭ rupţĭ trece luna
Şi 'n sufletu-mĭ dor a pătruns
Şi părul mi-l umflă furtuna
Şi ochiĭ-'mĭ se 'nneacă de plîns...

www.digibuc.ro

In codru o creangă se 'ndoaie
O poartă prin frunze şi'n prag:
Un chip cu ochĭ marĭ se iveşte.
Oh! Cum mi-ar putea fi de drag!

www.digibuc.ro

PROIECTE DE LUCRĂRĬ
MAI MARI

www.digibuc.ro

MUREŞIANU

VARIANTA [1]

Tresare miaza-noaptea in inima de-arama
A turnuluĭ de piatra. Lin stelele se'nhama
La carul lunei blonde. Prin vămile veciei
Nicĭ vremea nu le trece cu visele mândriei,
Nicĭ suflete nu intra, nici suflete nu ies.
Prin aerul de noapte, puternic, rece, des,
A luneĭ adormite patrund razele rare
In temniţa din pieptu-mi trezind simţiri amare
Cînd somnul frate-al morţii, pe lume falnic zace
Cu genele-i lasate, a vecinicieĭ pace,
Şi cînd gîndirea oarba prin ţara morţii trece

[1]) Varianta la tabloul dramatic, tip. in *Revista Asociaţiunei studenţeşti* 1903, p. 8. Scena ca acolo: «înfaţişeaza un peisagiu de o romanticitate sulbatica in munţĭ. Pe de-o parte stinci sparte şi rasturnate, de alta brazĭ agaţaţi pe virfurĭ de stinci: unii rasturnaţi de vijelie şi torente. În fund pe un deal se vede ruina, înca fumegînda a unuĭ sat de colibĭ; maĭ în avanscena turnul vechiu şi negru al bisericiĭ satuluĭ, c'o mica biserica de lemn cu ferestrele mici şi cu zabrele, cu muriĭ parte risipiţi, cu acoperamîntul de şindrile negre şi mucede. Un aspect trist şi de risipa. Asupra intregului plan se revarsă o întreaga lumina de luna. In avanscena de-a lungul e un trunchiu rasturnat şi putred, care cuprinde avanscena. Pe el şade Mureşianu visator. Cînd suna în turn clopotul cu glas dogit 12 ore — miaza noapte Mureşianu se scoala.

www.digibuc.ro

Cu-aghiazma indulcita a lumii frunte-atinge
Pacatele-i i-adoarme, voința ei o stinge
Ce ochiu veghiaza umed? Ce piept ce se framînta?
Ce suflet țipă'n doliu, ce liră jalnic cîntă?...
Sunt eu!... Privesc trecutul și-icoana lui barbara,
E zugravită aspru de ursita-ne amara,
Cum gîndul meu nu poate să rupa-acea perdea
Ce-ascunde viitorul puternic după ea?
Cîntarea? Cea mai multă și cea mai îndrazneața
Nu e de cît rasunet la vocea cea mareață
A undelor innalte, cu mii de mii de limbĭ.
A unui riu ce nu-l vezi, a undelor de timpi
Ce viitoru-aduce, spre-a le mînă 'n trecut
De și privesc nainte-mi noaptea batrîna rupt (?)
Și văd ca-o lume mare dintr'insa se ridica,
Dar *pîrghia* aceea, ce desfacînd tenebre,
Ridică viitorul — puterea care toarce
Al vremii fir — aceea-mi e necunoscuta.
Vai! cele întîmplate istoria le spune
Și cele viitoare și-arunca umbra lor
In atmosfera groasă a zileĭ cei de azi.
De ce se 'ntîmpla toate, așa cum se întîmpla,
Cine mi-a spus-o oare? E plan, precugetare
In șirul orb al vremii și-a lumilor himere?
Sau oarba întîmplare fara'nțeles și ținta
E calauza vremii? Putut-a ea sa fie
Și alt-fel de cum este tot ceea ce exista,
Sau e cum *trebuĭ*, rece și neînlaturat?
Și daca trebuĭ toate să fie-așa cum sînt,
Ce legi urmează vremea? — Cu *ce drept* ea apasa
O ginte ca pe samă-i o alta se ridica.
E vr'o dreptate 'ntr'asta, sau oarbă 'mparte bobii
Soarta fara-de-lege? Și daca n'ai temeiuri
De cît acele spuse din carțile batrîne
Ș-aceste-s dovedite ca nu dau deslegare —
Cine-mi va spune mie, — daca a ginții mele

www.digibuc.ro

Viaţa viitoare va fi mai fericita
De cît al ei trecut?
De-ar fi fost rau adesea şi bine num'odata
Aş crede ca'ntîmplarea oarbă, nevinovată
A gramădit in mersu-i, dar fara ca s'o ştie,
Atîta neferice in viaţa ginţii mele.
Dar *nu!* E atîta minte — atîta plan de rele
S'a gramadit puternic în viaţa ginţii mele
Încît îmi vine-a crede ca sîmburile lumii
E *răul*. Cartea lumii d'eterna rautate
E scrisa şi-i menită.
De vei avea puterea,
Voinţa ca sa sfarămi pe cel mai slab ca tine,
Bravură se numeşte. De eşti inchipuit,
Nesuferind ca alţii de-acea inchipuire
Cu vorba sa se-atingă: onoare se numeşte.
De vreĭ să'ntrecĭ pe alţii şi lumei să-ĭ impui
Persoana ta infamă, dorinţa-i de marire
La fapte mîndre stimul. De eşti atît de van
Sa crezi ca pîn' şi cerul ascultă a ta vorba
Ca-ĭ pasa dacă corpul ţi-l chinueştĭ şi mintea
Ţi-o stupifici — iţi zice ca eşti evlavios,
Ba chiar şi *sfînt*. Şi nu sînt numaĭ oameni
Ce iţi admiră fapta, gîndirea 'nchipuita
Ci te admir popoare...
Ce proasta e mulţimea,
Ea crede cumcă duce a lumii soartă 'n mînă
Şi singura e dusa de-o mîna de şireţi.
De te-a'nzestrat natura
Cu-atîta minte numai, sa poţi prostia
Şi cruda rautate ce masa o domină,
Nedind nimic pe ele, să faci din ele scara
Spre-a te urca pe dînsa l'avere şi mărire,
Prefă-te numai cumcă tu preţueştĭ acele
Mari calităţĭ ş'alese (numeşte-le cum vrei)
C'o frază linguşeşte deşertăciunea lor

www.digibuc.ro

Şi pe-umeri te vor duce, sacrificînd averea,
Viaţa pentru tine. Dar spuneţi adevărul
Te-or restigni pe cruce, te-or huidui cu pietre
Şi te vei stinge... de nimene jalit.
Se vede
Că nu puteau şireţii ca sa găseasca'n viaţă
Alt preţ decît acela să-şi împlinească pofte
Pe sama altor. — Apoi este şi drept, cuminte,
Ca proşti să duca greul, astuţii să domnească...
La ce-ar fi-atuncea lumea în două împărţită?
La ce-ar exista proştii şi iar la ce şireţii?
Nu vezi că stăpînindu-i le împlineşti dorinţa?
Mai de dorit ce soarta pot ca sa aibă 'n lume,
Decît să-i ducă'n turme sunetul unui nume?
Ei nici nu-s pentru alta, decît ca sa trăiasca
Să moară 'ntru'mplinirea unei deşartaciuni.
Ş-apoi nu vedeţi voi,
Că ei admiră toate ce le-aduce peire?
Omoara fericirea unui popor întreg.
Luceşte unui secol şi eşti numit erou
Beată de bucurie mulţimea te primeşte
Cu lauri te-ncununa... O ginta ce se 'nnalţa
Pe spatele-altora e *mare* — şi cu cît
Mai mult se ţine 'n locu-i prin rau şi prin asprime
Cu-atîta e *mai* mare. Dreptate-universală
E aceea ce-o ceruse puterea bruta. Peste
Tărie nu decide nimic. La bine nu-i putea
S'aduci doi oameni; — răul l'urmeaz' întregi popoare:
Căci raul este colţul vieţii. Vecînic raul
Intîiul rol îl joacă — e colţu' în ori-ce cuget
În ori care voinţă, 'n ori ce fapta mare.
Invidia de pildă e mam'egalitaţii
Şi îngrădirea contra rautaţii reciproce
Dreptate se numeşte. Cu cît mai rai sînt civii
Cu-atît e mai perfectă dreptatea.
Fiţi rai şi veţi străbate

www.digibuc.ro

La ținta-orĭ cît de mare numaĭ prin rautate!
Fiţĭ raĭ şi-urmaţĭ principiul ce lumea o domina,
Lasaţĭ să creada alţiĭ maĭ proştĭ ca voĭ în bine.
De ce n'aveţĭ voĭ minte? Deschideţĭ ochiĭ voştri
Vedeţĭ ca *sfînt* şi *bine* sînt numaĭ pentru proştĭ?
De cînd sînteţĭ în lume a existat dreptate
Şi pentru voĭ? Dar greul voĭ numaĭ îl purtaţĭ,
Voĭ v'aţĭ hranit duşmaniĭ, i-aţĭ aparat cu singe.
În loc de-a sparge capul napircei sub picior
Voĭ a-ţĭ crescut-o mare şi astă-zĭ va sugruma.
Spun popiĭ de-o vecie unde orĭ care vina
Gaseşte a eĭ osinda şi binele rasplata
Şi miĭ timizĭ de frică şi de-o speranţa vana
Trec înşelaţĭ pe lîngă isvoarele vieţiĭ.
Iar dacă un linţoliŭ, piroane de sicriŭ
Răsplata sînt virtuţiĭ?
Rabdarea cine-o are, tîrasca-se 'nsetat,
Voĭ soarbeţĭ picatura de timp ce o aveţĭ,
Aicĭ fiţĭ marĭ, puternicĭ, aci fiţĭ fericiţĭ
Aicĭ spirit, curagiul şi pumniĭ au valoare.
În mînă de veĭ prinde a istorieĭ carte
Şi daca tu de frică saŭ poate de ruşine
În faptele eĭ rele nu veĭ încifra bine
Vedea-veĭ cum sub ochiĭ-ţĭ în plin se desfaşoară
Raul şi iarăşĭ răul — că vremea se măsoară
Dupa a răutaţiĭ păşire. *Raŭ şi ură*
Dacă nu sînt; nu este istorie. Sperjura
Invidia-i avară, de singe însetata
E omenirea 'ntreaga — o rasă blestemată
Facută numaĭ bine spre-a domina pamîntul
Cacĭ răutăţiĭ numaĭ se datoreşte-avîntul
Ce l-a luat pe scara fiinţelor naturiĭ.
Cine-a vazut vre-odată popor de oamenĭ bunĭ
Să fie mare? Dacă e rău, e egoist
Vrea toate pentru sine, nimica pentru alţiĭ
Daca traeşte bine, dar fară ca să lase

www.digibuc.ro

Ca ş'alţii să traiasca — e mare. Cînd un popol
Începe a fi nobil şi generos în cuget,
Atunci a luĭ cădere şi moarte sînt aproape,
Căcĭ numaĭ răul are putere de-a trăi.
Chiar fapta cea maĭ bună duce la rau. Ea este
Pamînt care hrăneşte sămînţa celor rele.
Ai mila
De unul şi cu mîna în care i-aĭ pus pîne
Mîni va ridica peatra, ca el întîi s'arunce
În tine. Dă-ĭ unuia onoare şi marire
Şi va fi cel din urma spre-a se uita la tine
De-i fi cazut. — *Ce plan adînc-şiret!*
Cum în sămînţa dulce a răuluĭ s-a pus
Puterea de viaţă!
Şi mai credeţĭ în bine, în basme de copii!
O, ridicaţí în suflet gigantici vijelii
Şi sfarămaţĭ c'o mîndră strigare triumfala
Ordinea cea nedreaptă, şireată, infernală,
Ce proştiĭ şi şireţii, uniĭ 'nşelaţĭ, iar alţiĭ
Înşelatori susţin că de Dumnezeŭ e pusa
În lume.
O Satan! geniu al desperării!
Acum pricep eu gîndu-ţĭ, căcĭ, svîrcolirea marii
Cînd ai smuncit infernul ca să 'l arunci în stele
Desrădăcinaşĭ marea ca s'o împroştĭ în soare,
Aĭ vrut s'aruncĭ in caos sistemele solare —
Da! aĭ ştiut că 'n ceruri, raul, nedreptul trona
Ce secole natînge l'adoră, l'incorona,
Ştiaĭ c'aşa cum este *nu poate* a fi bine!
Că nu poate nedreptul etern ca să domine.
O, de-aş vedea furtuna că stelele desprinde
Pe cer talazurĭ mîndre înnalţă şi întinde
Şi nouriĭ ca sloiurĭ de ghiaţa aruncate,
Sfarmîndu-se de-a sfereĭ castele înstelate
Cerul din rădăcină nălţîndu-se decade,
Ţinînd cu sine timpul cu miile-ĭ decade

www.digibuc.ro

Se 'nmorminteaza 'n caos întins fara de fine
Sburind negru şi stinse surpatele lumine.
Văd caosul că este al lumilor sicriu
Ca sori maĭ pîlpaĭ' roşiĭ gigantice faclii
Ş'apoi se sting. — Nimicul linţoliŭ se 'ntinde
Pe spaţiurĭ deşerte, pe lumile murinde!
Vazînd risipa Satan, voĭ crede c'ai invins
Caci dacă eşti Archanghel al morţiĭ cei batrîne
Atunci eşti drept — căcĭ numaĭ *ea* este dreapta 'n lume
Şi cei ce o servesc — caci contra orĭ ce 'n lume
Învinge rautatea — dar contra morţiĭ nu.
Fiind-ca tina lumii e grea, fiind-ca tina
Şi praf e universul întreg, — fara de vina
Aĭ cazut geniŭ mîndru, plin de 'ndarătnicie
În spaţiĭ far' de margini, în evĭ de vecinicie!
Vai, soarte blestemată, ce oarbă-arunci bobii
La orĭ-cine în lume daĭ ceea ce nu-i trebuie,
Te rog soarte mă scapă, de alţiĭ nu — de mine.
Atît venin în suflet şi-atît amar în gînd,
În cît dac'aş putea ca să rasuflu-adînc
Şi bine — aş învenina vremea 'n care-s osindit
De-a trai.
O geniu, ce patrunzĭ
Nemărginirea, — iartă c'amaraciunea mea
M'a 'nvins! Tu ştiĭ să judecĭ şi ştiĭ că suferirea
Ades scrinteşte şirul gîndirii şi o face
Să meargă tocmai contra la calea ceea care
Ar trebui s'urmeze.
Un orologiu care în loc de-a umbla 'nainte
S'ar tîrîi 'ndărăt. O, nu există crime
Căcĭ toate, toate-s fapte uneĭ gîndiri pe dos,
Unei simţirĭ perverse.
Tacĭ, tacĭ, suflete mîndre, nu rascoli cu-atîta
Grozava uşurinţa titanica turbare
Ce 'n aşchiĭ sclipitoare gîndirea mi-o sfaramă.
Stinge, puternic Doamne, cuvintul nimicirii

www.digibuc.ro

Adînc, demonic-rece ce-n sufletu-mĭ traeşte,
Coboara-te în mine ma fa să recunosc
C'a ta faptură slabă-ĭ. Nu ma lasà să sper
Ca liber-mare-mîndru prin condamnarea ta
M'oi coborî în iadurı de demonı salutat,
Ca unul ce numitu-ĭ de a le fi stapîn,
Stapîn geniilor pieriı! Ce gînd superb! O 'nceată
Inima mea cea stoarsă de-o cugetare beată
Nu rascolì 'n bătae-ţi ruinele sfărmate
A lumiı-mĭ din năuntru.
Văd cerul lan albastru sădit cu grâu de stele
El mi-arătă planul adîncei întocmele
Cu care-şi mişcă sorii. În sîmburul de ghinda
E un stejar. — Cum dînsul din propriĭ radacinı
Din planul vieţiĭ sale ascuns în colţu-obscur
Işı creşte trunchiul aspru — aşa, poporul meu,
In tine e puterea-ţı, 'nălţarea-ţĭ şi pieirea-ţĭ.
Eu cred ca tot ce este menit de a fi mare
Sa-şı insuşască trebue superba rădacină
Prin vifore barbare, prin arşiţe şi 'ngheţ.
Maĭ tare-ĭ aceea stînca, ce a trecut martira
Prin vijeliı maĭ multe. Popoarele barbare
Ce-aŭ cotropit Rominiĭ sînt vijeliı măreţe,
Turbate, mîndre, aspre ca orı-ce vijelie,
Dara şi trecătoare ca ele. Iar stejarul
Poporuluĭ meu tare ridica ş'azĭ în vînturı
Intunecata-ĭ frunte şi proaspăta luĭ frunză.
În lume văd popoare cuminţĭ şi fericite
Şi mă intreb ce soarte să doresc la al meu?
Şi-un gînd îmĭ vine aspru, adînc, fara de milă
Şi sfarmător de lume. — Nu! nu! n'aş vrea ca alte
Popoare să maı fie c'al meŭ. Nu merit ele
Sa-ĭ semene. Poporu-mĭ menitu-ĭ ca să fie
Alt-fel de cum îs alte. Eu nu cer fericirea
Pentru-a luĭ viaţă. O naţie iubită!
Veı înţelege doru-mı, veı şti sa-l preţueştĭ?

www.digibuc.ro

Voi să te vad iubito! nu fericita *mare!*
De cît o viața moartă, un negru vis de jele,
Mai bine stinge, Doamne, viața ginții mele;
De cît o soarte aspră din chin în chin s'o poarte
Mai bine stinga-i fruntea suflarea mării moarte.

www.digibuc.ro

GEMENIĬ

1.

O candelă subţire sub bolta cea înnalta
Lumină peste regiĭ ceı daciciĭ la olaltă,
Cari tăiaţı în marmur cu steıne şi hlamide
Se înşiraŭ în sală sub negrele firide.
Iar colo 'n fruntea săleĭ e-un tron acoperit
C'un negru văl de jale, căcĭ Sarmis a murit.
Iar chipu-ĭ, — cel din urmă în lungul şir de regı, —
Sub vălu-ĭ ca pe-o umbră, abia îl înţelegı.
De-odată crîşcă fierul în dosu-uneĭ firide,
A uneĭ tainiţĭ scunde intrare se deschide,
De sub (o) mantă lungă se 'ntinde-o albă mîna,
Ce ţine o făclie aprinsa de raşină,
Care iĭ bate în faţă şi-ĭ luminează chipul...
Pe-un stîlp tăiat orlogiul îşĭ picura nisipul.

Brigbelu ce cu Sarmis e frate mic de-a gemenĭ —
Ca umbra cu fiinţa sînt amîndoĭ asemenĭ —
Incet înaintează, făclia şi-o ridică
Ş'urechea aţiind-o el ascultă: «Nimică!...

www.digibuc.ro

«Un ceas maĭ am şi iată că voĭ ajunge 'n fine
«Atît de sus în lumea creată pentru bine.
«Creată pentru bine, ne spun cărţile vechĭ,
«De miĭ de anĭ ne sună legenda în urechĭ...
«Şi am văzut virtutea găsind a eĭ răsplată,
«Ce nu numaĭ de oamenĭ, — de zeĭ e 'nvidiată,
«Răsplată prea frumoasă: un gĭulgĭŭ şi patru scîndurĭ,
«De cînd văzuĭ aceasta, am stat mereŭ pe gîndurı
«Să-mĭ stîmpăr lăcomia? Pe lîngă dulcĭ isvoară
«Să trec murind de sete pentru aşa comoară?
«Pe cînd c'un om în lanţurĭ — de-ĭ frate chiar, ce-mı pasă!
«Dacă-l împing în laturĭ, o cale luminoasă
«Nainte-mĭ se deschide? L'am dat decı la o parte, —
«De-ale virtuţiĭ bunurĭ să aibă singur parte.
«Eĭ! lumea-ĭ împărţită în proştĭ şi în şireţĭ,
«Iar patimelor rele vicleniĭ le daŭ preţ,
«Sămînţă roditoare se cade ca să samenĭ
«Ca sa fiı domn, se cade sa-ĭ ieĭ adinc pe oamenı.
«Voieştĭ ca sa se 'nchine cu toţĭ l-a tale oase,
«Atuncĭ învie 'ntr'înşiĭ pornirea duşmănoasa.
«Invidia şi ura botează-le virtuţĭ.
«Numeşte-erou pe-un gîde ca fierul să-ĭ ascuţĭ,
«Pe cel viclean şi neted numeşte-l înţelept,
«Nebun zi-ĭ celuĭ nobil şi simplu celuĭ drept,
«Din patima mulţimiĭ fă scară la marire
«Şi te-or urma cu toţiĭ în vecĭnică orbire,
«Cu laude mîngie deşertăciunea lor,
«Din roıurĭ risipite veĭ face un popor
«Şi sigur fiĭ la rele de-apururea urma-vor,
«Cu sînge şi cenuşa pămîntul presura-vor...
«Fereşte-te de una, să te păzească cerul,
«Să nu te'mping'un demon a spune adevărul,
«A spune că nu-s vrednicĭ de cît de-adînc dispreţ
«Că pentru-o vorbă goală jertfeştĭ a lor vieţĭ,
«Că'n tine nicĭ iţĭ pasă măcar de-ale lor păsurĭ,
«Că cu a lor micime de suflet tu iĭ măsurĭ,

www.digibuc.ro

«Că lauda cu care-ı încarcı e o ocara,
«Ca tot ce e ca dînşiı e vrednic ca sa piara».

De-odata iar ascultă... Se umfla a luı narı.
Aude glasurı multe şi paşĭ urcind pe scarı,
Iar uşa de la mijloc da aripele'n laturı
De intră voievoziı de ţărı şi de olaturı,
In fruntea lor c'un preot batrîn... Iara moşneagul
Cu laur vecınic verde în paru-ĭ alb, toiagul
De aur şi-l ridica: «Brigbelu, iată ora
«Ca'n numele mulţimiı şi'n faţa tuturora,
«Veniı să chem de treı orı pe rege'n gura mare,
Şi daca nicĭ acuma din umbra-ı nu rasare
«Sa-ţĭ oferim coroana, cacı legea ne prescrie
«Ca peste-un an nicĭ tronul deşert sa nu ramîie,
«Nicĭ vaduva coroana de tîmpla cuvenita«.

Pe un tripod s'aduce căţuea aurită.
Cu facle stinse'n mîna 'n genunche cad oştenii,
Iar preotul aprinde un vraf de mirodeniı,
De fumul lor albastru se împle bolta'nalta
S'acopere mulţimea, iar flacarile salta.
Toţı în genunchĭ cu groază ascultă în tacere
Iar preotul începe cu glas plin de durere:
«In numele Celuia, al caruı vecınic nume
«De a-l rosti nu-i vrednic *un* muritor pe lume,
«Cînd limba-ĭ neclintita la cumpenile vremiı,
«Toiagul meu s'atinge încet de vîrful stemiı
«Regeştı, şi pentru dînsa te chem daca traieştĭ,
«O Sarmis, Sarmis, Sarmis! răsaĭ de unde eştĭ!»
Pe ochı ţiind o mîna facliile-şı întind
La sfintul foc din mijloc cu toţiĭ şi le-aprind.
Prin arcurile'nalte trecu un jalnic vaer,

www.digibuc.ro

Iar braţele ridică făcliile in aer,
Iar preotul smunceşte c'o mîna pînza fină
Ce-acopere statua de marmură senină
Şi ţesatura neagră de-un fin şi gingaş tort
Lăsînd să cadă'n flacarĭ, şopteşte-adînc: «E mort!»

Brigbelu se repede'n fereastră şi priveşte.
O mare de lumină pe-o clipa îl orbeşte,
El vede miĭ de facle lucind şi miĭ de suliţĭ,
Mulţimea şi ostaşiĭ se'mping vuind pe uliţı,
Iar negre tac de-asupra a capiştelor bolţı,
Ş'ale cetăţiĭ ziduri c'un turn la orĭ-ce colţ,

*

S'a strecurat mulţimea şi sala-ĭ iar pustie
Prin ea Brigbelu singur umbla ca o stafie,
Adînc fugiră ochiĭ în cap, pierit e chipul,
Orlogiul in intrare de mult şi-a scurs nisipul,
Cînd iată o femeĭe maĭ albă ca omătul,
Eşind încet din umbră, o'ntoarce de-a'ndărătul,
Priveşte cum din discul de aur ese fum
Şi zice rar şi rece: «Eşti mulţumit acum?»
Atuncea el tresare şi ochiĭ învîrteşte
Cum stă 'nainte-ĭ naltă, privind o mistueşte:
— Dar lasă-mă, — ea strigă. — Ce galben eşti la faţa
«Suflarea ta mă arde şi ochiul taŭ mă'nghiaţă
«Ce mă priveştĭ atîta? A ta căutătură
«Mă doare, cum mă doare suflarea ta din gură.
«Ce ochiŭ urît de negru! Cum e de stins şi mort
«Închide-l, ah închide-l — privirea ta n'o port...

www.digibuc.ro

— Dar mă iubeşti Tomiris — tu mă iubeşti atît,
«Precum pe al meŭ frate nicĭ cînd nu l-aĭ iubit?
— Da, simt că în puterea ta sînt, că tu-mĭ eştĭ Domn,
Şi te urmez ca umbra, dar te urmez ca 'n somn
«Simt că l'a ta privire voinţele-mi sînt sterpe
«M'atragĭ precum m'atrage un rece ochiu de şerpe
«Fugi, fugĭ în lumea largă! Mă facĭ sa 'nebunesc,
«Cacĭ te urmez şi totuşĭ din suflet te urasc.

El o cuprinde... Faţa ei alba-atuncea piere
Şi gura eĭ se strînge de-o stranie durere.
Ea ar ţipa, şi glasul în git i se ingaimă...
Ea îl sorbea cu ochii de şi murea de spaima...
Şi cum stau mînă 'n mîna... tresar, tot mai aproape
Se strîng şi peste ochĭ îşĭ lasa a eĭ pleoape
Din tainiţa adîncă parea c'aud un vaer,
De-asupra eĭ Brigbelu, 'nalţind faclia 'n aer,
Îĭ zice: «O iubito, din nou ţi se nazare...»
Iar ea mereŭ ascultă, c'aude i se pare:
[«Se clatin visătoriĭ copacĭ de chiparos
«Cu ramurile negre uitindu-se în jos,
«Iar teĭ cu umbra lată, cu florĭ pîn' în pamînt
«Spre marea 'ntunecată se scutura de vint...»]

II.

Brigbelu, rege tînăr din vremea cea cărunta,
Pe zeiĭ vechii Dacii i-a fost chemat la nuntă
Frumos ardea în flăcări prinosul de pe vatră,
Cînd intră oaspii falnici sub bolţile-ĭ de piatră.
În capul mesei şade Zamolxe, zeul getic,
Ce lesne urcă lumea pe umăru-ĭ atletic.

www.digibuc.ro

În dreapta lui sub valul de ceaţă mîndrul soare,
În stînga-i şade luna sfioasă, zîmbitoare...

La mijlocul de masă pe tronu-ĭ şade el
Cu plete lungi şi negre, întunecos, Brigbel,
Încolo voevoziĭ, boiariĭ după treaptă
Şoptesc cu admirare în barba înţeleaptă,
Cînd spune cîntăreţul poveştĭ din alte vremurĭ,
De regi de-a căror fapte te mirĭ şi te cutremuri.

Şi pe cînd toţi asculta, chiar regiĭ din firide, —
Cu gura 'n pumn ghiduşul se strîmbă şi tot rîde
Cu mutra luĭ de capră şi trup schilod de Faun,
Îşĭ tirîe piciorul ţinîndu-se de scaun...

De-odata 'n fundul sălii, apare sub un arc,
Cu stînga rezemată de spada-ĭ de monarc,
Nebunul Sarmis care-ĭ cu craiul frate geaman,
Ca umbra cu fiinţa-i ei amîndoĭ s'aseamăn.
Dar galben e la faţă şi ochiĭ-i ard în frigurĭ
Şi vînăta e gura. El vine cu paşĭ siguri
Şi pe pumnaru-şi scapa Brigbel mîna regală.
Din tron pe jumătate cu furie se scoală...
Nebunu 'nalţă dreapta, se uită fix la el:
Cu mîna pe pumnaru-i încremeni Brigbel.
Şi ca sa înţeleagă nainte-i ce se 'ntîmplă
Nebunu-şi trece mîna la ochĭ, apoĭ la tîmplă.
Se uită turbur, pare că şi-ar aduce-aminte
De-o veche povestire, cu jalnice cuvinte.
Cu glasul luĭ ce sună adînc ca din aramă
El noaptea cea eternă din eviĭ-ĭ o rechiamă
Arată cum din neguri cu umerĭ ca de munte
Zamolxe, zeul vecinic, ridică a sa frunte

www.digibuc.ro

Şi de cît toată lumea, de două ori mai mare,
Işĭ pierde 'n ceruri capul, — în jos a luĭ picioare,
Cum sufletul luĭ trece venind din neagra ceaţa,
Cum din adînc ridică el universu 'n braţă,
Cum cerul sus se 'ndoaie şi stelele-şĭ aşterne,
O boltă răsărită din negure eterne,
Şi decît toată lumea de doua orĭ mai mare
În propria luĭ umbră Zamolxe redispare.
«Priviţi-l cum stă mîndru şi alb pe naltu-i jeţ.
«El îmflă răsuflarea vulcanuluĭ măreţ,
«Dacă deschide 'n evii-ĭ el buza cu mînie
«Şi stelele se spulber ca frunzele de vie,
«El mîna în uitare a veacurilor turma
«Şi soriĭ iĭ negreşte de pier fără de urma,
«Dacă se uită 'n mare, ea tremură şi seacă,
«De-şĭ pleacă a sa frunte, tot ceru-atunci se pleacă.
«Ci 'n eviĭ taĭ Zamolxe tu n'aĭ creat vre-odata
«Un chip maĭ blînd, maĭ gingaş, decît ăst chip de fata,
«Gîndirea ta, divine, abia putu s'adune
«Din miĭ minunĭ din lume o singura minune
«Căci numai ţie singur îţĭ fuse cu putinţă
«S'uneşti atita farmec cu-atita necredinţă...
«Dar nu ţi-o cer, tot darul ţi-l svîrl iar la picioare,
«De-a lumii tale bunurĭ privirea azĭ mă doare,
«Nici vin să-mĭ cer coroana, nicĭ ţara mea. O darui
«Fişii s'o rup'or cine şi cum iĭ place-orĭ căruĭ...
«Stramoşĭ pierduţĭ în veacurĭ, rîndurilor de cete
«Coroana mea ş'a voastră e plină azĭ de pete;
«O voevozĭ aĭ ţareĭ, frîngeţĭ a voastre săbiĭ
«Şi ciuma în limanurĭ să intre pe corăbiĭ,
«Puteţĭ de-acum să rupeţĭ bucăţĭ a mele flamurĭ
«Mînjit pe ele-ĭ zimbrul adunător de neamuri
«De azĭ al vostru rege cu drag o să îngroape
«Domnia-ĭ peste plaiurĭ, puterea-ĭ peste ape.
«Şi-acum la tine, frate, cuvîntul o să 'ndrept,
«Căcĭ voĭ să 'ngălbenească şi sufletu-ţĭ din piept

www.digibuc.ro

«Şi ochiĭ 'n cap să-ţi sece, pe tron sa te usucĭ
«Să sameni uneı slabe şi străvezii năluci
«Cuvîntul gurii proprii, auzi-l tu pe dos
«Şi spaima morţiĭ intre-ţĭ în fie-care os.

«De propria ta faţă rebel, să-ţĭ fie teama
«Şi somnul — vameş vieţiĭ — să nu-ţi mai iee vamă,
«Te miră de gîndirea-ţĭ, tresai la al tău glas,
«Incremeneşte galben la propriul tau pas,
Şi propria ta umbra urmînd prin ziduri vechi,
«Cu mînele-ţĭ astupă sperioasele urechĭ
«Şi strigă după dînsa plîngînd, muşcind din unghiĭ
«Şi cînd veĭ vrea să 'njunghiĭ, pe tine să te 'njunghiĭ.

«Te-aş blestema pe tine Zamolxe, dara vaĭ!
«De tronul tăŭ se sfarmă blastămul ce visaĭ.
«Durerile 'mpreună a lumiĭ uriaşe
«Te-ating ca şi suspinul copiluluĭ din faşe,
«Invaţă-mă dar vorba de care tu să tremurĭ,
«Semănător de stele şi 'ncepător de vremurĭ».

III.

Prin salele pustie un om în neagră haina
Temîndu-se de paşi-ĭ, se strecură în taină.
Sub mantia luĭ lunga ascunde un pumnar,
Tot îndărat priveşte cu spaimă şi amar.
El rîde.. Se repede spre umbra-ĭ... Umbra sare
Din dreptul unoi ziduri, încet ea iar apare...

www.digibuc.ro

Asupra-ĭ se repede şi iar da înnapoĭ:
— O Sarmis! luptă lungă, grozavă e 'ntre noĭ!
«Ce fugĭ? Ce fugĭ? Nu vezĭ tu la lupta ca te chem?
«Nu crede cum ca tremur, nu crede că mă tem»!
Ş'atuncea iar rasare şi faţa-ĭ slaba piere,
Şi ochiul fix se uită, cu spaimă şi durere:

«O inima mea laşă, de ce 'nlemneştĭ în sîn,
Sfîrşeşte! Şi pumnarul îmĭ scap'acum din mîinĭ..,
«Dar îl voĭ strînge bine... Staĭ   staĭ, nebun mişel!...

Loveşte crud odata şi cade mort... Brigbel.

www.digibuc.ro

DIAMANT DIN NORD

Prin mîndre grădine, de laur dumbrave
Castelul se 'nnalţă cu arcurĭ suave,
Cu stîlpĭ ca zăpada, ferestĭ sticlitoare
Ce par poleite cu aur din soare.

Prin lungĭ şi umbroase cărărĭ risipite
Umbla cavalerul cu pasurĭ pripite.
Şi stele revarsă lumina lor clară
Pe-aleele lungĭ, în boschete de vară.

S'aude murmurul isvoarelor sumbre,
Pe lac se ivesc dintre stuf şi din umbre
Inaltele lebezĭ, ce apele-ĭ taie
In cercurĭ marunte şi brazde bălaie.

Şi dealurĭ departe pe-o linie clară
Inseamnă-a lor umerĭ pe cerul de sară,
Cu stîncile negre ruine strivite
Cu muchile 'n lună frumos zugrăvite.

www.digibuc.ro

Şi par urieşĭ ce'ntr'un cuib de balaur
Păzesc o măreaţă comoară de aur,
Căcĭ luna ce'n dosul lor roşă răsare
Comoară arzîndă în noapte se pare.

Uĭmit Cavalerul priveşte la lună
Dumbrava şopteşte, isvoarele sună,
Aruncă toĭege de raze de neauă
Şi albă'n ferestre e orĭ ce perdeauă.

Incet cavalerul s'apropie 'n svonul
Al undelor palizĭ... zăreşte balconul
Cu frunze 'ncărcatu-ĭ, prin grile-în glastre
Cu roze de Şiras, liane albastre.

Iar papura sună de-al undelor treer
Şi 'n earba înnaltă suspină un greer,
Şi vînătă-ĭ umbra, şi rumenă e sara
Şi 'n dulcea tăcere răsună ghitara...

«Văzut-am în visul junie-mĭ bogată
Un înger — o taĭnă în alb îmbrăcată
Şi fruntea-ĭ încunjur'o boltă de stele
Şi ochiĭ eĭ limpezĭ ca moĭ viorele.

«Aparĭ cu-a ta haĭnă de scumpă mătasă
Ce pare'ncărcată de brumă-argintoasă,
Să văd a ta umbră de lună 'nmuietă
In păru-ĭ de aur înnalt-mlădietă».

www.digibuc.ro

S'aude'n balconu-ĭ foşnirea uscată
A hainelor lungĭ de mătasă bogată,
Ş'apare prin florĭ aplecată pe grile
Frumoas'arătare a dulceĭ copile.

Ghitara luĭ tace. Ea dulce ĭi spune:
«E vană iubirea-ţĭ, frumosul meŭ june,
De-o vrajă-ĭ legată întreaga mea fire,
Iubirea-mĭ eternă de-a eĭ împlinire.

«In Marea de Nord diamantu-acel zace
Ce noaptea cea neagră în zi o preface
Şi cine-l va scoate din neagra-adâncime
Mi-e mire. Afară de el însă nime.

«Ori cît te-aş iubi şi mă jur că te-ador
Durere şi grijă e tristu-mĭ amor,
De-aceea cu spaimă, frumos cavalere,
De tine-am fugit, deşi doru-mĭ te cere.

«Fugĭ dar, adorate! Te pierde în lume
Şi uită, ah uită chiar tristul meŭ nume,
Eŭ numaĭ, eŭ singur'amor pe vecie
Păstra-voĭ în pieptu-mĭ, în viaţa-mĭ pustie.»

«O înger! el zice cu vocea muĭată
D'iubire şi grijă — copil' adorată,
Sigur de iubirea-ţĭ — m'aşteptе perzare
Tot scoate-voĭ piatra lumineĭ din mare».

. . . .

www.digibuc.ro

Din Spania mîndră pe căile lunge
El pleacă în lume, în Nord pîn'ajunge
Ş-or unde în juru-ĭ femeĭ se constelă,
Tot inima'n sînu-ĭ remâne fidelă.

Ş-orĭ unde întreabă diamant'-unde zace,
Ca noaptea cea neagră în zi o preface
Ş-un moş bătrîn numaĭ în minte'că ţine
De calea la peatra eterneĭ lumine.

Iĭ sprijină aniĭ o sută toiagul,
E gîrbov ca iarna. I'arată moşneagul
Stîncoasa luĭ cale şi-ĭ spune: «copile,
Voiescĭ tu în mare să morĭ chiar cu zile?

Iţĭ spun: nu te duce. Prin codru veĭ trece
Cu negriĭ bălaurĭ, cu negură rece
De nu-ţi veĭ perde acolo viaţa
Sfîrmate-va marea cu sloiu de ghiaţă,

De n'ascultĭ de mine, a vremilor strajă
De mergĭ orĭ cum fie... te'nvaţ astă vrajă
S'o strigĭ lîngă mare: «A soareluĭ soră
Răsaĭ ş'umple lumea de mîndră-auroră!»

El pleacă. Şi'n codriĭ cu verzile bolte
Aude murmure c'a măriĭ revolte
Şi şerpĭ pe trupine, dinţoşiĭ bălaurĭ
Cu ochĭ de jăratec şi solziĭ de aur.

www.digibuc.ro

S'aud urlări de sălbatece feară
Ce dinţii-şi arată prin frunza cea rară,
Şi scorpii flămînde se 'nalţă 'n inele,
Pe trunchii uscaţi ele şueră grele.

O rază nu este în neagra pădure,
Doar ochii de şerpe prin ceţele sure
Sclipesc ca cărbunii, ţîşnind cu 'ngrozire,
De spaimă îi vine să-şi iasă din fire.

Cu inima 'n dinţi mai departe aleargă...
De-odată se schimbă în noaptea cea largă
Tabloul... N'ainte'i o lume-i deschisă
Cu aer de vară, cu lunce de vise;

Castele se 'nalţ'argintoase, senine,
Pe maluri de rîuri cu-oglinzi cristaline
De marmură albă-s, pierdute'n dumbrave,
Şi 'n cer mişcă norii auritele nave.

O muzică dulce, adînc-voluptoasă
Pătrunde-acea lume de flori şi miroase
Şi verzile lanuri se mişcă în lună
Şi'n lacuri cadenţă cîntări ce răsună.

S'acopere lumea cu lungi pînzărie
De-o brumă-argintoasă lucind viorie
Şi florile toate sub ea 'ncremenite
Respiră miroase adînc adormite.

www.digibuc.ro

Din norĭ curge-o bură de colb de dĭamante
Ce văile umplc şi dealurĭ înante
In faţă-le-ĭ luna s'aud miĭ de şoapte,
Pe cer se ridic curcubee de noapte.

Pe-o mîndră carare cu argint risipită
S'apropie-o naltă femee ĭubită,
Din creştetu-ĭ părul cel negru cascadă
Pe sînĭ strălucițĭ de virgină zapadă.

Şi haina-ĭ albastră, bogata şi lungă,
În razele luneĭ creţĭ splendizĭ aruncă
Şi umeriĭ-ĭ goĭ strălucesc ca şi neaua
Şi ochiul eĭ mare lumină ca steaua.

Ea vine spre dînsul: «Iubit cavalere,
Nu merge la mare, căcĭ mor de durere
De mult te aştept eŭ şi dulcea'ţĭ iubire
De mult eştĭ menit ca să fiı al meŭ mire».

Ea miinile albe la el şi le 'ntinde
Şi părul eĭ negru încet se desprinde,
Vărsîndu-se 'n valurĭ de neagră mătasă
Pe bustu-ĭ de marmor... Divină... frumoasă...

Şi plîns este graiu-ĭ... Cu mîinile-unite
Ea'l roagă să-oprească din pasurĭ pripite
Se 'mpartă cu dînsa, ce vede... tot raĭul
De dor şi de grijă îĭ tremură graĭul.

www.digibuc.ro

«Fugĭ, fugĭ! — el îĭ zise — frumoasă ispită
În van este ruga-'ţı»... De-odată-ĭ perita
Cîmpia cea verde cu blînda dumbravă
Şi marea'ngheţată vueşte grozavă.

In fluviĭ ea mişc'a eĭ stanurĭ de ghiaţă,
Sfarmîndu-le'n vuiet ea striga mareaţă
Şi stîncă pe stînca înnalţă, zideşte,
Bolţĭ mîndre ridică ş: iar risipeşte.

El inimă'şĭ face şi'n mare s'arunca
Un vuet puternic, furtună'ndelungă...
El strigă în apa: A soareluĭ soră
Răsaĭ umplînd lumea c'o mîndra auroră!

In mînă el simte o piatră frumoasă
In juru-ĭ e ziuă... Cîmpiile-auroase
Gradina din ţara-ĭ... cu lacu-ĭ, castelu-ĭ
Ca'n vis de-odată îĭ se arătă luĭ.

Grădina-ĭ străluce cu florĭ felurite
Ce tremur ca'n soare frumoase, topite,
Aleele scutur de rouă o ploaie
Şi soarele'nalţă-al lui disc de văpaie.

El intră'n castel cu a luĭ piatră în mîna
Pe scărĭ îl aşteaptă frumoasa stăpînă
De gîtu-ĭ s'atîrnă, zîmbind ea îĭ spune:
«Adîncul tău dor se'mplini prin minune.

www.digibuc.ro

Am vrut să te'ncerc... căci şi fără această
Puteam ca să-ţi dau eu guriţi... pe fereastră
Şi totuş, te asigur, ştiam dinainte:
Ca tu să mă'nşeli nici iţi trece prin minte.

Căci de-aş fi ştiut c'ar putea să mă'nşele
Ăşti ochi... aste mîne să'mi fie'nfidele
Lasat-aş fi eu ca sa mergi... şi să-mi ice
Pe-amantul meu dulce o alta femee?

O peatră mai scumpă şi cea adevărată
Iubirea mea este... nestinsă, curata...
Aceasta ţ-o dau... şi aceasta mi-o ţine»...
. . . .
Apţi!!... Cavalere sa-ţi fie de bine!

Aoh!... Cine casca?... ce? chiar cavalerul...
In somnul lui dulce visat-a el cerul,
Căci biet adormit el a fost cu ghitara
Sub naltul balcon, unde urlase asară.

E drept ca'nainte el vede chiar raiul
Aievea'n grădina... Dar vai, guturaiul
Urît îl cuprinse de-a nopţii răceelă,
Pe ochi s'a pus brumă şi'n gît raguşeală.

Ah, vrut-ar fi dînsul, cîntînd din ghitară,
Cu-amor să deştepte copila cea rară,
Dar vai auzindu-l ar face-o să creadă
Că strigă cucoşii în verdea livadă.

www.digibuc.ro

De ţărnă-ĭ e plină frumoasa luĭ haină,
El putina spală prin hucĭu cam în taina,
Ca nu gradinarul pe lîngă-acea rană
Ce'n inimă are, să-ı scuture blana.

În urmă o uşă'n balcon se deschide,
Prin florĭ se arată un cap care rîde,
O blondă cu parul de aur — şireată
De amoru-ĭ prostatec rîzînd se desfata.

www.digibuc.ro

DEMONISM

O raclă mare-ĭ lumea. Stelele-s cuie
Batute în ea şi soarele-ĭ fereastra
La temniţa vieţiĭ. Prin el trece
Lumina frîntă numaĭ dintr'o lume,
Unde în loc de aer e un aur,
Topit şi transparent, mirositor
Şi cald. Cîmpiĭ albastre se întind
A cerurilor cîmpurĭ potolind
Vînăta lor dulceaţă sub suflarea
Aceluĭ aer aurit.
Acolo stă la masă lungă, albă,
Bătrînul Zeŭ cu barba de ninsoare
Şi din pahare multe bea auroră
Cu spume de norĭ albĭ. Şi îngerĭ dulci
In haine de argint, frunţĭ ca ninsoarea,
Cu ochĭ albaştri care lin lucesc
Şi 'ntunecat în lumea cea solară,
Cu sinurĭ dulcĭ, ca marmură de netezi
Iĭ mîngaĭ' barba lungă,—'şi razim capul
De umeriĭ batrînĭ, cuprinşĭ de plete.

www.digibuc.ro

Şi colţuroasa-ı roşie coroană
De fulger împetrit, luceşte 'n aer
Sălbatec. Iar un înger... cel maı blînd
Ingenunchiat l-a luĭ picioare cîntă
Pe arfa sa şi aerul roşeşte
De voluptatea cînteculuĭ sau...
  Nu credeţĭ cum ca luna-ı lună. Este
Fereastra, căreĭ ziua-ĭ zicem soare
Cînd îngerı cîntă de asupra racleĭ
In lumea cerurilor — ele-albesc
Şi nu maĭ patrund raze aurite
Prin vechiu-oblon — ci raze de argint
Şi pe pămînt ajung ţandărı duıoase
Din cîntecul frumos — dar numaĭ ţandărı...
  Icı în sicriu, sub cel capac albastru
Şi ţintuit şi ferecat cu stele.
Noĭ vermuim în masse în cadavrul
Cel negru de vechime şi uscat
Al vechıuluĭ pămînt care ne naşte...
Certîndu-ne 'ntre noĭ fiinţĭ ciudate,
Greţoase în deşertaciunea lor.
Este un ce măreţ în firea noastră,
Dar acel ceva nu din noĭ răsare:
O moştenire de la Titanul mort
De la pămînt, în care ne nutrim.
In moartea luĭ e ceva sfînt şi mare,
E o gîndire-adîncă şi 'ndrasneaţă
Pentru ce el fu condamnat la moarte.
Viaţa noastră e o ironie,
Minciuna-ĭ rădăcina eĭ. Dorinţa

www.digibuc.ro

De-a fi şi de-avea singur tot ce este
Principiul e de înflorirea eĭ.
In van pămîntul mort ne 'nspiră cîte-odată
Din sfîntul suc al stinseĭ sale vieţĭ
Gîndiri de-o nobilă, 'naltă răscoală:
Intoarcerea *la fire şi dreptate*.
Noĭ nu-l pricepem... o 'ncercăm adese
Dar n'o putem. Făcuţĭ suntem
După asemănarea aceluĭ mare
Puternic egoist, carele singur
Imbrăcat în mărirea-ĭ solitară
Ridică 'n cer înnourata-ĭ frunte.
In van voim a reintra 'n natură,
In van voim a scutura din suflet
Dorinţa de mărire şi putere,
Dorinţa de a fi ca el în lume:
Unicĭ. Şi-această dorinţă
Temeiŭ la state, naţiunĭ şi causa
Răsboaelor cumplite, carĭ sunt
Paşiĭ istorieĭ, acest'e... *răul*
Să nu ne înşelăm. Impulsul prim
La orĭ-ce gînd, la orĭ-şi-ce voinţă
La orĭ-ce faptă-ĭ răul. Insă
Atuncĭ cînd ne naştem, răsarițĭ
Abia din carnea vechiului Titan,
Noĭ sîntem bunĭ — pînă suntem copii.
O binefacere ne dă pamîntul,
Nepreţuită 'n duioşia eĭ,
El ne permite ca să ne întoarcem
Dup'o viaţă vană, sgomotoasă,

www.digibuc.ro

In sînul lui — în sînul lui   ş'al păcii.
El ne-a şi pus, batrîn, duiosul tata,
Adînc în suflet o dorinţă dulce
Şi de 'ntrebam aceast' enigmă scumpă
Ce însemnează şi dacă voim
A o pricepe, ea răspunde: *pace*.
Da, pace căutăm, fără s'o ştim.
Ce n'o luăm de la 'nceput? De ce
O căutăm în luptă? Cacĭ în lupte
Nu e de cît victorie de-oparte
Cădere pe de alta — nedreptate.
Şi din viaţa noastră, întemeiată
Pe rău şi pe nedrept şi pe mincĭună
Şi din ştiinţa morţii-a reînturnăriĭ
In corpul mort, din care am eşit,
Se naşte vecĭnica nefericire.
Sîntem copiĭ — etern nefericiţi.
Dar în zadar, căcĭ sîntem după chipul
Ş'asemanarea luĭ. Noĭ sîntem răĭ
Fara de-avea puterea luĭ. Răĭ putem fi
Maĭ ca şi el — dar din neputinţă
Se naşte ironia vieţiĭ noastre.
In van Titanul mort, ce ne-a născut
Binele ni-l voeşte; — în zadar
Cearcă a vorbi cu noi în cugetărĭ
Strălucitoare...
In florĭ, în rîurĭ, în glasul natureĭ
Ce-ĭ glasul luĭ, consilii vrea a da.
In van. Viaţa, sufletul, raţiunea
Scînteĭa care o numim divină

www.digibuc.ro

Ne face a ne înşela asupra fireĭ
Ş'a n'o înţelege...
O Demon! Demon! Abia acum pricep
De ce-aı creat adîncurile tale
Contra nălţimilor cereştĭ:
El a fost răul şi fiind-că răul
Puterea are de-a învinge... 'nvinse.
Tu aĭ fost drept, de-aceea aı căzut.
Tu aĭ voit s'aducı dreptate 'n lume;
El e monarc şi nu vrea a cunoaşte
De cît voinţa-şı proprie ş'aceea
E rea. Tu aĭ crezut, o Demon,
Că în dreptate e putere. — Nu
Dreptatea nu-ĭ nimic făr' de putere.
Cătat'aı aliaţı între Titanĭ
Ce brăzdau caosul...
Aĭ înzestrat pămîntul cu gîndirĭ,
L'aĭ înarmat cu argumente marĭ
Contra luı Ormuz.
Şi el ca tine a devenit rebel,
Se svîrcoli spre cerurı spre-a le sparge,
Mişcînd aripele de munţĭ de piatra
Puterea sa cumplită — contra *Luĭ*.
Dar detunat el recăzu în caos.
Cadavru viŭ, 'l învăli într'o racla
Albastră.
Titan batrîn cu aspru par de codri,
Plînge în vecĭ pe creţiĭ feţiĭ sale
Fluviĭ de lacrimı. De-aceea-ı ca mort
Uscat... stors de durerĭ este adîncu-ĭ

www.digibuc.ro

Şi de durerĭ a devenit granit.
A luĭ gîndirĭ încremenirā recĭ
In fruntea sa de stîncı şi devenirā
Rozele dulcĭ rubine, foile
Smarald, iarā criniĭ
Diamante. Sîngele sāu
Se prefācu în aur, iarā muşchiı
Se prefācurā în argint şi fier.
Din carnea-ĭ putrezitā, din noroĭ
S'aŭ nāscut viermiĭ negrului cadavru:
Oameniĭ.
Spre a-l batjocori pîna şi-n moarte
Ne-am nāscut noĭ, dupā ordin divin,
Fácuţĭ ca sa-şı petreacā Dumnezeul
Bātrîn cu comica-ne neputinţā,
Sa rîda 'n tunet de deşertāciunea
Viermilor cruzĭ, ce s'aseamānā cu el.
Sā poatā zice 'n crunta ironie:
Pāmînt rebel, iatā copiĭ tāĭ!

www.digibuc.ro

MIRODONIS

Mirodonis avea palat de stînci,
Drept streşinĭ avea un codru vechiu
Şi colonadele erau de munţĭ în şir,
Ce negri de bazalt se înşiraŭ,
Pe cînd de-asupra streşina antica
Codrul cel vechiŭ fremea umflat de vînt.
O vale-adîncă ce 'ngropa în codri
Vechĭ ca pămîntul jumătà (?) din munte,
Mîncînd cu trunchiĭ rupţı scarile negre
De stîncĭ, care duceaŭ sus în palat
O vale adîncă şi întinsă, largă,
Tăiată de un fluviu adînc, bătrîn,
Ce pe-a luĭ spate valuroase părea
A duce insulele ce le are 'n el —
O vale cît o ţeară e grădina
Casteluluĭ Mirodonis.
Iar în castel de trecĭ prin colonade
Daĭ de înalte hale cu plafondul
Lor negru strălucit şi pădurĭ

www.digibuc.ro

De florĭ. Pădurĭ cu florile
Ca arboriĭ de marı. Roze ca sorii
Şi crinı urnele antice de argint
Se leagană pe lugerii ceı nalţı
In aerul roşatec, dulce şi moale.
Ca stele sînt musculiţele prin frunze
Şi umplu aerul cel cald cu o lumină
Verzuie, clară, aromată. Fluturı
Copile sunt cu ochiĭ rotunzĭ şi negri,
Cu părul de-aur şi cu aripioare
De curcubeŭ, — în haine de argint
Din floare 'n floare fîlfîiesc şi 'şĭ moaie
Guriţele umede şi roşii în potirul
Mirositor şi plin de miere a florilor.
Tufe de roze sînt dumbrăvĭ umbrite
Şi verzĭ întunecoase şi presărate
Cu norĭ dulcĭ infoĭeţĭ, mirositorĭ
E o florărie de giganţĭ. Intr'un loc
Crăpată-ı bolta de granit, de cauţĭ
Prin streşina de codru pînă sus,
Unde în cerurĭ lin pluteşte luna.
Ea-ĭ o regină tînără şi blondă
In mantia-ĭ albastra înstelată
Cu mînile 'nainte pe-al eĭ pept
De neauă... Trece luminînd cu ochii
Albaştri, marĭ, prin straturĭ înflorite
De norĭ, ce îĭ oferă
Roze de purpur, crinii de argint;
Din cînd în cînd cu mîna-ĭ argintoasa
Ea rupe cîte-o floare ş-o aruncă

www.digibuc.ro

Jos pe pămînt...
Colo un nor se 'nnalţă sfînt şi sur
Se încheagă, se formează — 'ncremeneşte,
Devine ca un templu grec şi plin de umbra
Columnelor ce-l înconjor — şi prin columne
Trece-argintoasă cîte-o rază-a luneĭ.
Ea drumul ia spre-acel castel. Diadema-ĭ
De diamante în stele contopită
Brilează 'n noapte   tăriile negre
A domeĭ se 'nsenina şi ea intra
In el. — Columnele cad sub clara eĭ lumină
Şi-aruncă umbra una 'ntralta.
Ea intră 'n domă... stelele-o urmează.
Şi noaptea rîul plinu-ĭ de 'ntunerec...

Pe rîul sfînt curge'n valea mare
Care-ĭ gradina cea din codri vechĭ
A luĭ Mirodonis. — Insule sfinte
Se 'nalţă 'n el ca arbori de tămîie
Cu florĭ de aur, de smarald — cu stîncĭ
De smirnă risipită şi sfărmate
In bulgărĭ marĭ. Pe mîndrele cărarĭ,
Ce trec prin verzile şi mîndrele plaiurĭ
E pulbere de-argint. Pe drumuri
Cireşĭ în floare scutură zăpada
Trandafirie a înflorireĭ lor,
Vîntul le mînă, valuros le 'nalţă,
De florĭ troiene, în loc de omăt
Şi sălciĭ sfinte mişca a lor frunză
De-argint de-asupra apeĭ şi'o oglindă

www.digibuc.ro

In fundul ei — ast-fel încît se pare
Că din aceiaşĭ rădacină creşte
O insulă în sus şi una 'n jos.
Şi mîndru în aceste ramuri
Dintr'un copac într'altul numaĭ ţes
Păiangenĭ de smarald painginişul
Cel rar de diamant — şi greerĭ cîntă,
Ca orologiĭ aruncate 'n earbă.
Şi peste rîul mare de pe-un vîrf
De arbore antic ţesut-aŭ eĭ
Un pod din pînza lor diamantoasa,
Legîndu-l dincolo de alţĭ copacĭ.
Prin pod străveziu şi clar străbate
A lunei rază şi'ncreţeşte rîul
Cu miile luĭ unde, ca 'ntr'o mîndra
Nemai-văzută feerie. — Iară peste pod
Trece albă, dulce, mlădioasă juna,
Albă ca neaua noaptea — păru-ĭ de aur
Lin împletind cu criniĭ mînelor
Abia călcînd podul cel larg cu al eĭ
Picĭor de omăt zina Mirodonis.
Ea ajunge 'n grădina de codru
Şi rătaceşte o umbră argintie,
Icĭ se pleacă spre a culege o floare,
Colo aleargă după un flutur,
Il prinde, îĭ sărută ochiĭ şi-ĭ dă drumul;
Apoĭ ea prinde-o pasăre măiastră
Şi sboară 'n noapte printre stele de-aur.

www.digibuc.ro

BALADĂ

(Trad. după CARMEN SYLVA).

Pe plaiurĭ dunarene
E-un munte urieş
Şi el *Vîrful cu dor*
Numitu-ı de plăeşĭ.

Din văı cu limpezı ape
Ridica umerĭ surı,
Din rarıştea cu fagiı
Din noaptea de pădurĭ.

Iar vîrfu-ĭ străluceşte
De raze-acoperit,
Acolo 'n vremĭ cărunte
Un tînar a murit.

O iarnă petrecut-a
In codru singurel,
Pîn' de dorinţă lungă
S'a rupt inima 'n el.

www.digibuc.ro

Şi vouă povesti-voĭ
Ce spune azĭ poporul
Ce s'a 'ntîmplat odată
Pe vîrful cel cu dorul.

PARTEA ÎNTÎĬ

COR DE FETE (soprani

Rîzĭ dar Marie,
Joacă Marie,
Odorul tău la munţĭ porni,
La horă azĭ nu maĭ veni.

COR (alt)

Rîzĭ dar Mărie,
Joacă Mărie.
Ciobanul tau uitat-a iară
Iubita luĭ pentru-o mioară.

COR (alt şi soprani)

Rîzĭ dar Marie,
Joaca Mărie,
Maı sînt băeţı cu ochı de foc,
Cu tine toţĭ se prind în joc.

MARIA (recitativ)

Joc numaı cît cu Ionel,
La gioacă 'mĭ fu tovarăş el,

www.digibuc.ro

Şi gîndul său al meu îl chem,
El ştie dragĭ cît ne sîntem.
De vreţi dovezĭ, o să vedeţi
El mi le dă cu orĭ ce preţ.

COR DE PĂSTORĬ (tenorĭ şi başi)

Sumeaţo, vedea-vom ce lucru greu
Să facă e în stare de dragul tău.

COR DE FETE (sopran şi alt

Nu vine nu, nu vine nu!
Şi îl aştepţĭ zădarnic tu!
Sprînceana ta 'n zadar încrunţi
Intoarceţi faţa de la munţi!

IONEL

Marie scumpă! nu 'n zădar
Aĭ ridicat tu ochiĭ marĭ!
Se rătăcise-un mieluşel
Pe un părete gol de stîncă,
Eŭ l-am scăpat l'am dus pe el
La pajiştea din valea-adîncă.
Pîn la mireasă vede-'ntîĭ
Ciobanul bun
De oĭ şi mieĭ

COR DE PĂSTORĬ

Pîn la mireasă vede 'ntîĭ
Pastorul bun de oĭ şi mieĭ.

www.digibuc.ro

COR DE FETE.

O inima furat-a el
Şi nu-ı e draga cît un miel.

UN PĂSTOR.

Fără turma păstor nu poate fi. El merge cu turma pe naltul tapşan, în vaı tacute. De n'aude glasul lor el cat' a se stinge de dor.

COR DE FETE.

Se stinge de dor
Sărman baet.

IONEL.

Se stinge de dor.

COR DE FETE.

Îı cere, Mario, acum dovezı,
A luı iubire de vreĭ s'o crezı.

O FATĂ CĂTRE IONEL.

O vezı mîhnita — n'o ghiceştĭ?
Ea crede că tu n'o iubeştĭ.

O ALTĂ FATĂ (alt cu acompaniament.

Tu să-ĭ arăţĭ iubirea ta. Singur fiind, singurel sus pe munte să staĭ o iarna întreagă pîn' se va întoarce turma la primă-vară.

www.digibuc.ro

COR.

Să meargă
Să meargă.

IONEL.

Mario, dar tu ce zicĭ ?

COR.

Ea nu-ĭ e dragă, nicĭ de fel,
La turmă se gîndeşte el.

FETELE.

Eĭ, Marie ce-aĭ de spus ?
La prea mare cercare l-aĭ pus.

IONEL.

Voĭ *merge* 'n munţĭ.

COR DE PĂSTORI.

N'o face Ionel, n'o face Ionel,
Gîndeşte la iarnă, la ger, la ninsoare,
Gîndeşte la turma ta călătoare,
Tovarăş iubit,
Nu fi amăgit
De-a fetelor rele vorbe uşoare.

www.digibuc.ro

IONEL.

Ea crede că n'o iubesc.
Bun rămas dragă! Singur
Trăi-voĭ în crîngurĭ
Cu vulturiĭ, urşiĭ, cĭute uşoare,
Pîn' ce răsări-va pe cer mîndrul soare.

MARIA.

O, Ionel, ce spuĭ aiurînd?
Asta s'o cer nu-mĭ vine în gînd.

IONEL.

De te iubesc?

MARIA.

Ah! o ştiŭ eŭ doar.
Mĭ-aŭ pismuit iubirea răŭ,
Mi-aŭ amărît norocul meŭ
Staĭ Ionel, rămîĭ.
Rămîĭ cu noĭ, rămîĭ.

COR.

Rămîne-va.

IONEL.

Vin iarăş la primă-vară,
Şi cobor cînd ea coboară,

www.digibuc.ro

Cînd pastoriĭ strigă şi chiamă voĭos,
Cît munţiĭ răspund cu resunet duıos,
Aduce-voĭ florĭ şi cînturĭ.

COR.

Şi împodobit purta-va el florĭ,
Cînta-va vesele horĭ,
S'arate odată
Simţire barbată.

MARIA.

Cum veĭ putea să cauţı v'odat'
Unde se şterge semnul urmeĭ,
Ne-auzind talanga turmeĭ
Ş'al cînilor voios latrat.

IONEL.

Gîndi-voĭ ah ! la 'ntunecoşiı
Iubiţiĭ ochĭ, ca două stele,
Şi prin amarul nopţiĭ mele
Eĭ vor patrunde — luminoşiĭ.

MARIA.

Veni-vor zine de pădure
Ş'ale isvoarelor crăiese,
Ademenindu-te adese,
Inima ta or să mĭ-o fure.

www.digibuc.ro

IONEL.

Maı bine 'ngheţe ochiĭ scumpĭ,
Suflarea morţiı mă atingă,
De cît iubirea-mĭ să se stinga,
Maĭ bine inima-mĭ să rumpĭ.

MARIA (de-odata).

In lacrimĭ ochiı meĭ s'or stinge,
S'a stinge sufletu'n durere,
S'a rumpe inima'n tăcere,
Suflarea morţiĭ mă v'atinge.

COR DE BĂRBAŢĬ.

Nicĭ o femeıe pămînteasca
In codriı vechı n'o să-l zarească,
Măiestre zine, vrajĭ pustie,
Le-alunga numele-ţı, Marie!

BACIU BĂTRÎN (bas).

Ştiură eı pe-un copilandru
Să-l umple cu durere,
Sa 'ntunece curatu-ĭ suflet,
Fară de mîngaĭere.

Să bănuiască-a luĭ iubire
Pe eĭ cine-ĭ învaţă,
Şi inima sa i-o răniască
Cu crud cuvînt de ghĭaţă?

www.digibuc.ro

Copile smead cu ochĭ de flacărĭ
In vecĭ vr'un bine nu e
Pentr'un păstor ce-şĭ lasă turma
In sama nimănuie.

Cu noĭ să viĭ, căcĭ altfel ochiĭ-mĭ
In vecĭ n'or să maĭ vadă
A tale plete lungĭ şi negre
Şi faţa ta cea smeadă.

COR DE BĂRBAŢI.

Nicĭ o femeie pămîntească
In codriĭ vechĭ n'o să-l zărească,
De-a sta cu inima vitează
El turma sa o s'o revază.

IONEL.

Bun rămas.

COR.

Bun rămas.

IONEL.

Rămîĭ cu bine sat!
O, turme, eŭ vă las
Veni-voĭ înapoĭ
Cu-al primăvereĭ pas.

www.digibuc.ro

Rămîĭ cu bine tu,
Mireasă cu ochiŭ blînd,
Trimite-mĭ vorbe dulcĭ
Pe stele şi pe vînt.

De-ĭ ţese în stative
Un tort uşor de in,
Gîndeşte c'am să-l port
In ziua 'n care vin.

PARTEA II.

IONEL.

Singur! Singur! Cît ţine zarea nu mişc'un ram, un vînt... Turma dragă s'a dus—şi parcă's mort.

Cum frunze se scutur'
Şi cad pustiŭ
Cătîndu-şĭ mormîntul
De timpuriŭ,

In lumea cea moartă
Lin aţĭ căzut,
Tovarăşiĭ veştezĭ
Celuĭ tăcut,

Un ger pe voĭ toate
V'a stins, va stins,
Cu voĭ şi puterea-mĭ
In pept s'a stins.

www.digibuc.ro

La zîmbetul iernei
Voĭ fi-veţi reci
Din liniştea morţii
Nu 'nvie 'n veci.

COR al duhurilor negurei.

Tot maĭ sus, maĭ sus plutim noi.
Ceruri albe tot largim noi,
Din adînci sparturĭ de munte,
Pîn la vîrf de stîncĭ carunte
Creşte un fum.

Ca de brazi frumoase visuri,
Pribegind în largi abisuri,
Nu stîrnim din somn pe munte,
Om mahnit cu grijĭ pe frunte,
Dormi acum.

Dormi pe cînd un şir de duhuri,
Pribegeşte prin văzduhuri;
Ele plîng. Prin lumea moartă
Al peirei suflet poarta
Şi-ĭ fac drum.

IONEL.

Cum vîjîie, bate
In preajma mea
Şi inim'ascultă
De visurĭ grea.

www.digibuc.ro

Cacı grija ea duce
De-un chip cu drag
Sperează, tresare
De-un svon pribeag.

Plesnire de picuri
Răsuna abié
Şi stropii înghiaţa
Din ce în ce.

De lungı necazurı
Ce le aştept
Ingheaţă gîndu-mı
Şi viaţa 'n piept.

COR AL SPIRITELOR MUNTELUI

(Din adm ·)

O brumă 'ncet peste noapte cazu
Şi frînse crengı vuind ;
Şi spice, foı le sarută
Gheţos pe rînd, pe rînd.

Voioase-orĭ triste cum le afla
Pe loc le înmărmuri
Ea le-a năbuşit la sînu-ĭ de ger,
Amoru 'ngheţat va muri.

ÎNTÎIUL SPIRIT.

Ce-oĭ sta singur oare?

www.digibuc.ro

2-LEA.

Incremenit se pare.

COR.

Amorul 'ngheţat va muri.

ÎNTÎIUL SPIRIT.

Pe părul săŭ parcă-ĭ omăt.

2-LEA.

Moşneag să fie orĭ băiet?

COR.

Va muri.

2-LEA.

Dar ochiĭ-ĭ încă luminoşĭ
Sînt ca mura de'ntunecoşĭ.

1-UL.

Păstor se pare, dar ce fel
De stă în codru singurel?

COR.

Va muri.

www.digibuc.ro

2-LEA.

Aŭ zîna codrilor zări?

COR.

Amoru'nghețat va muri,
Va muri.

IONEL.

Părea c'aud prin fire
Un glas de tînguire,
Dar poate ghiaț-a trosnit,
Oftînd în sine s'a gîndit.

ECHO.

S'a gîndit, s'a gîndit!

IONEL.

Cum fulgiĭ de zăpadă
S'aşază în grămadă
De lume ceru-ĭ îndrăgit
Ş-un strat de nuntă a'nvălit

ECHO.

Invălit, învălit.

www.digibuc.ro

IONEL.

Dar eu şi cerul iarăş
La chin sîntem tovarăşĭ
Căcĭ de mirese despărţiţĭ
Sîntem cu dorul logodiţi.

ECHO.

Logodiţĭ, logodiţĭ.

DORUL (alt). Recitativ.

Un om pe culmea mea senină, de unde caut lumea peste tot. Păstorul, turma ce-şĭ lăşă, e al meŭ de-acum pe veciĭ vecilor.

La ce visezĭ mîhnit aşa?

IONEL.

La ce visez? Nu mă 'ntreba.

DORUL.

Să ţi-o arăt eŭ?

(El desface negurile. Se vede mireasa, hora. păstorii în departare şi s'aude Maria).

MARIA.

Lumină de soare, am un iubit
Văzut-u-l'aĭ oare?

www.digibuc.ro

Şi singur în munte e dus, ratăcit,
Şi poate, de chinul iubireĭ muncit
De frig poate moare.

Eu am iubit, visătorilor brazĭ,
  Tu, codrule verde,
Pierdut pentru ochiĭ-mĭ e blîndul obraz
Şi glasul iubit eu nu-l aud azı;
In lume se pierde.

Voĭ, brazĭ de-aparare, tu soare iubit,
Ţineţi-l cu bine,
Luaţi-l în pază pe cel părăsit
Să nu i se 'ngheţe 'n omat viscolit
  Şi inima 'n sine.

IONEL (intinde braţele).

Departe ah! mai este ea
Prea mult ţinu cercarea mea.

DORUL.

Vor rămînea în vecĭ departe
De tine eu acum am parte.
Cine odată 'n ochĭ îmĭ vede
N'a săruta vr'odinioară
Iubită gură de fecioară
Nicĭ valea'n vecĭ n'o maĭ revede.

www.digibuc.ro

Prea grabnic tu mi te-aĭ decis
Uitîndu-ţĭ toate, a ta mumă,
Amicĭ iubiţĭ şi draga turmă
Pentru-că fetele te-aŭ rîs.

CORUL SPIRITELOR.

Amoru 'ngheţat va muri.

DORUL.

Al meŭ frate e amorul
Iară moartea 'mĭ este sor.

COR.

Va muri.

DORUL.

La sînul meŭ e linişte
Vin! Nicĭ o frică n'aĭbĭ.

COR.

Va muri.

PARTEA III.

VÎNTUL.

Eşiţĭ frunze, mugurĭ
Şi sămănăturĭ,
Treziţi-vă glasurĭ,
In lan şi pădurĭ.

www.digibuc.ro

Eŭ braziĭ îĭ scutur,
In aer mă scald,
Incarc cu miroase
Eŭ sufletu-mĭ cald.

Şi tot acel miros
Şi 'ntregu-mĭ senin
Il dăruĭ iubireĭ,
Cunună-ĭ închin.

Eşiţĭ viorele
Şi voĭ clopoţeĭ,
Veni primăvara
Cu dragostea eĭ.

CORUL SPIRITELOR COPACILOR.

Trezitu-ne-am
În orĭ-ce ram,
Din iarnă lungă la soare,
Auzĭ, auzĭ,
Cum trec în sus
A vieţiĭ miĭ de isvoare.

IONEL (trist).

A vieţiĭ miĭ de isvoare

CORUL SPIRIT. COP.

Pe trunchiŭ în sus
Uşor ne-am dus,

www.digibuc.ro

Suind, coborînd iară
Din deal în deal,
Veniţĭ în val
Cîntărĭ, voı, de primă-vară

IONEL.

Cîntărĭ, voĭ, de primăvara.
O pasarĭ voĭ,
Cu glas vioĭ
Treziţĭ padurea cea veche!
Prin munţı de-alung,
Din văĭ ajung
Cîntarĭ înmiite 'n ureche.

COR.

Frumoasă eştĭ
Cînd te trezeştĭ
Tu lume, în lumină,
După zăpezĭ
Te'nseninezĭ.
De tine mi-ĭ inima plină.

IONEL.

De tine mi-ĭ inima plină.

ISVORUL.

Un sunet plin de farmec
Din somn mă pomeni,

www.digibuc.ro

Şi văd că-i dusă ghiaţă
Ce greu mă coperi.

De vînturi taïnic şopot
Al arborilor cînt,
Ca salutărĭ de duhurĭ
In minte trece blînd.

Se leagăn acum paserĭ
De florĭ cu blînd miros,
Beaŭ rouă şi mă'ntreabă
Dacă mai sunt voios.

Eŭ rîd cu vălurele,
Ce se'ncreţesc de vînt,
Spuneţĭ-mĭ o poveste
O, pasărĭ, maĭ curînd.

Cor de flacaĭ, pastorĭ, fete. Departe apoĭ din ce în ce maĭ aproape.

Din al văiĭ fund umbros
Din înnaltul cer senin
Prin al brazilor miros
Trece-un cîntec plin.

IONEL.

Îi văd venind... păstoriĭ.

COR.

Traı maĭ blînd
Aducînd,

www.digibuc.ro

Dup'o iarnă grea venim
De ochiŭ răŭ
Şi de greŭ
Noĭ te mîntuim.

IONEL.

Turma mea ĭubită şi un chip de fată.

COR.

Un cutremur trece 'n vînt
Prin frunzişul frunziĭ, des,
Pe-orĭ ce floare c-un cuvînt
Cine l-a 'nţeles?

ISVORUL.

Piticiĭ din munte
Trimisu-m'aŭ să caut
De ies verziĭ mugurĭ
Şi sunet de ce n'aud.

Rămîĭ cu el departe —
Aud doar o cîntare
Mă'ntîmpină pe mine
Ca şi o salutare.

MARIA.

Cum inima-mĭ bate,
Iubit-Ionel,
Alerg şi în grabă
Voĭ fi lîngă el.

www.digibuc.ro

IONEL.

Bine-aţi venit... Mi se rupe inima ca de mîna morţiĭ.
Trecu orĭ-ce chin.

COR.

Trecut-a al tăŭ chin.

IONEL.

Noroc, bucurie, viaţă.

COR.

Trecut-a orĭ-ce chin
Şi singur nu maĭ rămîĭ.

IONEL.

Dar soarele-ĭ mort.

COR.

Al dragosteĭ soare rîde.

IONEL.

Seninul din cerurĭ se stinse

COR.

In Maĭ fericirile toate
Răsar pe neaşteptate.

IONEL.

Rămas bun, Mărie,
Rămas bun, turmă dragă,
Rămas bun, tu lume.

www.digibuc.ro

MARIA.

Ionel, dragă Ionel
Unde eştĭ tu?

1-IUL PĂSTOR.

Tacĭ c'a dormit.

AL 2-LEA.

Doarme somnul adînc.

MARIA.

Trezeşte-te!
Ionel, sîntem noĭ!

AL 3-LEA.

Doarme-al morţiĭ somn.

MARIA.

O, Ionel!

DORUL.

Da, voĭ l'omorîrăţĭ
Ş-acuma e-al meŭ,
De lunga-ĭ durere
Îl mîntuiĭ eŭ.

CORUL.

O Doamne! Ce-am făcut!

MARIA.

Dă-mi-l înapoĭ, te rog —
L'aşteapt'-amor, noroc.

www.digibuc.ro

DORUL.

Viaţa-ĭ de vecĭ s'a născut,
Pămîntul de-acum l-am perdut.

MARIA.

Căzut-a o brumă pe-al meŭ noroc,
S'a dus ca în vînt,
De-aĭ şti primăvară voioasă şi tu
Cum sînt! Ca o moartă eŭ sînt!

Căzut-a noaptea pe ochiĭ meĭ
Şi ghiaţă pe eĭ s'a prins
Şi'n somnul vecĭnic adorm adînc,
Tot ce-am ĭubit văd întins.

DORUL.

De-aţĭ şti voĭ acum ce bine-ĭ e
De sarcina vieţiĭ scăpat,
Priviţĭ că faţa-ĭ senină e,
Repaos de vecĭ ĭ-am dat.

PĂSTORIĬ.

Să 'nmormîntăm băĭetanul.

AL 3-LEA PĂSTOR.

Icĭ sus, pe culmea senină.

AL 2-LEA PĂSTOR.

Veghez lîngă el.

MARIA.

Veghez lîngă el.

www.digibuc.ro

CORUL.

Veghem lîngă el.

DORUL.

Cîntaţi-ĭ somn uşor
Ş'apoĭ despărţire,
Priveghĭ şi măhnire
Să-ĭ ţie codriĭ vor.

UN TENOR
UN BAS
UN ALT
UN SOPRAN
} alternînd

Cum codru stă 'n priveghiŭ
Adînc jăluindu-l,
Fioriĭ cuprindu-l
Prin braziĭ 'nalţĭ şi vechĭ.

Văzînd în moarte 'ntins
Copilul săŭ veşted,
Inclină din creştet,
De-un mut amar cuprins.

Auzĭ pornind abea
Cîntare divină,
Ea tremură lină
Ş-un suflet zboară cu ea.

www.digibuc.ro

Prin brazii cu nalţi frunţi
Ea creşte puternic,
Noi plîngem cucernic
Copilul din munţi.

www.digibuc.ro

NOTE

I. ONDINA. Ms. Acad. Rom. 2259, p. 3 (verso).—Titlu şters «*Serata*». Aceeaş, cu puţine deosebirĭ, tot acolo la p. 21. avînd subtitlul «*Ecoŭ din fereastră*». — O altă transcriere, ibidem p. 211, sub titlul *Eco*, o variantă maı clară, la p. 82.— Strofele 2 şi 5 resleţe in Ms. 2253, p. 18. Scrisă, după chiar indicaţia autorului, în *Octombre 1866*. Urmele lecturei germane, precum şi, în formă, influenţa luĭ Eliade şi a luĭ Alecsandri sînt evidente. Fond mitologic. A fost tiparita de noĭ şi în «Voinţa Naţională» din 25 Decembre 1904.

Strofele 24 - 30 refacute maĭ tîrziu sub titlul «Cîntecul lăutaruluĭ» (v. Ms. 2255 p. 39 şi Ms. 2253 p. 19).

II. FRUMOASĂ-I. Maĭ întîĭ titlul «Ziua de azı». Ms. 2259, p. 34 (verso). Data scrisa de Em. *1866*. Inedită.

III. ECTOR ŞI ANDRONACHE. Ms 2259, p. 31 (verso). Anul, notat de Em. *1868*.

IV. DE CE SA MORĬ TU ? Are şi titlurile «*Blonda*» şi *Marta*». Ms. 2259, p. 16. Scrisă în *Dec. 1869*. Tip. în «Sămănatorul», 1 Mart. 1903. Strofa I, rîndul 3—4 maı întîiŭ:

Eu aud pare-ca plînge tristul geniu de lumina
Luna cînd se plimb'alene peste geniul vagabond.

V. DE-AŞ MURI. Ms 2259, p. 16 (verso). Aceeaş, cu slova maĭ veche, Ms. 2262, p. 3. Titlul întreg «De-aş muri, or de-aĭ

www.digibuc.ro

muri». Din *April 1869.* Publ. în «Sămănătorul». An. II, No. 15. Următoarele strofe sînt şterse în manuscris:

6. Dar de-aĭ muri *tu* înger de palidă lumină
O, ce m'aş face-atuncia, mărețe Dumnezeŭ,
O să te plîng cu vîntul ce flueră'n ruină
In rece sborul săŭ?

7. Inger venit din cerurĭ, oĭ plînge al tău nume
L'oĭ sămăna'n florĭ palizĭ şi'n stelele de foc,
Cînta-te-voĭ cu rîul ce rumpe'n albe spume
Un țărm fară noroc.

8. Şi aş plimba durerea 'mĭ pe mărĭ necunoscute,
Pe stîncĭ ce stau în aer, prin munți cu cap de fier,
Prin selbele batrîne şi prin păduri tăcute
Prin nouriĭ din cer.

9. Pîn ce bătrîn şi palid, cu cap pleşuv ca stînca
Aş rumpe de pe lira-mĭ coarde ce nu maĭ sun
Şi aş culca în piatră inima mea adîncă
Cu dorul eĭ nebun.

Rindul din urmă în Ms. 2262, p 3:

Un bard pustiu nebun,

VI. UNDA SPUMA. Ms. 2259, p. 1*i* (verso) din *Iulie 1869.* Publ. în «Sămănătorul». An. II, No. 15. Str. 4, r. 1–2:

Căcĭ aş trece-un *vînt de miere*
Vis *de mîngîiere.*

VII. DOI ASTRIĬ. Ms. 2259, p. 17 şi Ms. 2262, p. 3. Din *Iulie 1869.* Inedită. Strofa 2 în altă redacție, alăturea:

Zisu-ți-am eu ție
Inger de magie
Steaua de noroc,
Staĭ ah! staĭ în ca c
Sufletu-mĭ e jale
Inima mi-e foc.

VIII. CÎND. Ms. 2259, p. 20 (verso). Scrisă în *Iulie 1869.* Inedită. S'a suprimat strofa de la început:

www.digibuc.ro

Cînd luna prin nourĭ pe lume veghiază
Cînd fie-ce undă se'mbracă c'o rază
Cînd cîntă-aĭ somnuluĭ geniĭ nătîngĭ
Tu tremurĭ şi plîngĭ.

IX. ÎN FEREASTRA DE SPRE MARE. Ms. 2283, p. 139 (verso). Data scrisă, ulterior, de Em. *1869*. «Postume». Ed. I, p. 6. Alăturĭ o strofă nedescifrabilă:

In fereastra *de'nspre* valurĭ
Sta copila de'mpărat.

X. CÎND MAREA. Ms. 2259, p. 21. Fără dată, dar desigur din acelaş timp (1866—1869). Inedită.

XI. REPLICĬ. Ms. 2259, p. 25. Din *Iulie 1869*. Publ. în «Sămănătorul» din 9 Martie 1903. Maĭ are următoarea variantă a strofeĭ din urmă:

O, tot ce-ĭ mistic, iubite barde
In acest suflet ce ţie'ţi arde,
Nimic nu e, nimic al meu
Ci tot i-al tău.

XII. VIAŢA MEA FU ZIUĂ. Ms. 2259, p. 25 (verso). Din aceiaşĭ anĭ. Inedită.

XIII. LA O ARTISTĂ. Ms. 2259, p. 26. Inedită. Cu totul deosebită de poezia, scrisă în acelaş timp şi tipărită în «Familia» 1868, No. 29. (Autograful aceleia, v. Ms. 2259 p. 3).— Urmează, sub acelaş titlu, următoarea poezie confuză:

1. Cum lebăda viaţa eĭ toată visează un cîntec divin,
Nu cîntecul undeĭ murinde pe luciul măreĭ senin,

2. Cum galbena lună visează o iarnă întreagă de-un cînt,
Nu cîntecul ierniĭ ceĭ aspru. nu arpa luĭ Eol în vînt.

3. Ci lebăda cîntecul morţiĭ, al morţiĭ cu chipul eĭ drag,
Iar lunca visează de doĭna voiniculuĭ celuĭ pribeag.

4. Ast-fel Romînia uitată'n Carpatul cel ars şi bătrîn
Visat-a de glasul său dulce, de cîntu-ţĭ de dorure plin.

5. Cum lebăda ştie că glasul ce iese din luciul adînc
Sînt inimı de lebede stinse ce'n valurĭ eterne se plîng.

www.digibuc.ro

6. Ast-fel Romînia ea ştie, că glasul tău dulce divin
Italia, sora eĭ numaĭ putut-a să-l aibă în sin.

7. Ea dară acum te salută, ea'n visul eı te-a presupus (?)
Tu viĭ ca un cîntec de soră la sora ce'n lume s'a dus.

XIV. CHRIST. Ms. 2259, p. 29. Data luĭ Em. *Dec. 1869,* urmează un adaos, făcut ulterior, din care se poate descifra strofa:

Asta-ĭ tot, Iisuse dulce, pus pe cruce pentru lume?
Asta-ĭ tot, frunte de rege, cu cununa cea de spinĭ?
Erĭ aĭ fost steaua de aur a 'mpăraţilor creştinĭ,
Azĭ în gura lor profană nu maı eştĭ de cît un nume.

Variantă în Ms. 2285 cu titlul «Dumnezeŭ şi om». In locul strofeĭ 5 conţine următoarele:

In pădurile antice ale Indieĭ cea mare
Pintre care, ca oaze, sînt cipresiĭ fară fine,
Regiĭ duc în pace-eternă a popoarelor destine,
Inchinînd înţelepciuneĭ viaţa lor cea trecătoare.

Dar un mag bătrîn ca lumea îĭ adună şi le spune
C'un noŭ gînd se naşte'n oamenĭ, maĭ puternic şi maĭ mare
De cît toate pîn acuma. Şi o stea strălucitoare
Arde'n cer arătînd calea ca a evuluı minune.

Fi-va oare deslegarea celora nedeslegate?
Fi-va visul omenireĭ grămădit într'o fiinţă?
Fi-va braţul care strînge-a omenireĭ neputinţa,
Orĭ isvorul cel de taină a luminei adevărate.

Va putea să risipească cea nelinişte eternă
Cea durere ce-ĭ născută din puterea nemărginită
Şi dorinţa făr de margini? Lăsaţı vorba-vă pripită,
Meargă regĭ spre închinare la născutul în taverna.

In taverna?... 'n umilinţă s'a născut dar adevărul?
Şi în faşă de'ntuneric e'nfăşat eternul rege?
Din durerea unuĭ secol, din martiriul lumiĭ 'ntrege
Răsări o stea de falā, luminînd lumea şi cerul...

www.digibuc.ro

Sarcini de-aur şi de smirnă eĭ încarcă pe cămile
Şi pornesc în caravane după steaua plutitoare
Ce în aerul cel umed pare-o aschie de soare
Lunecînd pe bolta-albastră la culcuşu (?) eterneĭ mile.

Continuă cu strofa 6 din prima redacţiune.

XV. HORIA Ms. 2259, p. 34. Intîia redacţie Ms. 2262, p. 4. Titlul «Horiadele» şi «Răsunet». Alăturea numele luĭ Iancu, eroul de la 1848. Din cîte-va cuvinte fără legătură, ca «Răsbunarea romînă», «Ariel», «Faust», «Don Juan» etc. s'ar putea presupune că Eminescu proiectase un ciclu de poeme epice din revoluţiile ardelene. (Scris la 1866—1869).

XVI. UN ROMAN. Ms. 2285, p. 108. Intîiul titlu «Pădure şi salon». Data luĭ Em. 1865—1877. Maĭ multe strofe şterse. Publ. în «Sămănătorul» din 15 Ianuarie 1903. — O variantă, cu îndreptări şi deosebirĭ, în Ms. 2259, p. 311, avînd la început strofele:

Zadarnic fete mîndre zimbind cutreer sala
Şi muzică şi rîsurĭ şi farmec îndelung,
In ochiĭ unuĭ tînăr sădită e răceala
Şi note cît de blînde în inimă-ĭ n'ajung.

Amicul cel de-o vîrstă paharul luĭ îl umple
Şi-l chiamă şi pe dînsul la masă unde beu,
Cu mînile-amîndouă el ţine a luĭ tîmple,
Se uită pe fereastră cum ninge'ncet mereu.

Se uită cum omătul, copacĭ şi case'ncarca,
Cum vîntul forma ramurĭ svîrlindule'n fereştı,
Atuncı îı se năzare un vis frumos şi... par'ca
Revede tinereţea cu ochiı sufleteştĭ...

continuă ca maĭ nainte.

XVII. LA MOARTEA LUI NEAMŢU. Ms. 2259, p. 42. Inedită. Neamţu un prieten de şcoală din Ardeal?

XVIII. MITOLOGICALE, Ms. 2285. p. 98. Publ. în «Sămănătorul», 1903, p. 82. «Nişte hexametrii, dragă Doamne...», scrie Eminescu.

XIX. INVIEREA. Ms. 2261, p. 77. Variantă maĭ veche, necomplectă, la 2253, p. 99, avînd ca introducere strofa ;

www.digibuc.ro

Hristos a înviat din morţĭ
Cu moartea pre moarte călcînd,
Şi celor din mormînt
Vieaţa aducînd.

Aceasta, ca şi variantele din Ms. 2259, p. 321 şi 2260, p. 219 aŭ ca vers întîĭ:

Prin zidurile negre, *prin tainiţĭ şi năsăliĭ.*

XX. PRINTRE STÎNCĬ DE PIATRĂ SEACĂ. Ms. 2253, p. 85, verso: fragmentar în «Sămănătorul» III (An. II), p. 390. De sigur un subiect de credinţă din popor. «Daina» e o lunatecă? Inainte de strofa penultimă Em. scrie: «Lunateciĭ fac luna o zînă, dîndu-ĭ un imperiŭ de voinţa şi capriciĭ».— n acelaş Ms. la p. 25 verso:

Daina fata cea nebună
Plînge noaptea prin pripor
Cum o buhă la isvor,
Ţipa'n luncă, ţipă'n lună
Al ei cîntec plîngator.

Se întreabă floarea neagră,
Ce se leagana în crîng,
Unde florile se plîng,
O întreabă unde-alearga
Sufletele ce se sting.

Spune-mi floare ofilita.
Spune-mi floare fara dor
Unde-ĭ crucea cea cernita
Unde-ĭ floarea înnegrită
Unde-ĭ?

XXI. LEBEDA. Ms. 2253 p. 86 verso.

XXII. POVESTE DULCE'MĬ ERA VIAŢA. Ms. 2253 p. 253 (verso).

XXIII. SPRE MORMÎNT. Ms. 2260 p. 41. Inedită

XXIV. EU NU CRED NICĬ ÎN IEHOVA. Ms. 2260 p. 106.

XXV. DORMĬ. Titlul prim: «Cînd s'a trezit drăguţa». Ms. 2260 p, 145. Publ. în «Săm.» 1902 No. 24. Forma neis-

www.digibuc.ro

prăvită. Ms. 2260 p. 61, titlul «Linişte» şi alta tot acolo p. 148 (verso).

XXVI. DE CÎTE ORĬ, IUBITO. Ms. 2260 p. 174. Ştearsă. Forma asta necunoscută. Ideĭ şi versurı intregĭ întrebuinţate aiurea, în «S'a dus amorul» şi «Nu mă 'nţelegı». Cunoscuta poezie cu acelaş titlu v. tot acolo la p 232.

XXVII. O VIN PE MARE. Postume p. 79.

XXVIII—IX. OCHIUL TĂU IUBIT. Foarte multe redacţiunĭ. Ms. 2260 p. 204, 205 şi 250 — 252. După strofa penultimă găsim versurile:

Iar de m'aı zări
Printre ochiı 'nchişı
Ţi s'ar năzări
Luminiş.

Ganguri de pădurĭ
Zînă din poveştĭ
Cu căutăturĭ
Ingereştĭ,

Aceleaşĭ în Ms. 2277 p. 89; alătarea pe contra-pagina 88 se citesc treĭ strofe cari variază. Tot acolo p. 93 şi 100 cu începutul:

Din frunzişul raı
Luna în fereştı
Cerceteaza 'iar
Unde eştı.

XXX. CE SUFLET TRIST. Ms. 2260 p. 206. Post. p. 86.

XXXI. DE CE NU-MI VIĬ. Variantă. Ms. 2260 p. 259. Altă variantă «Prin foĭ de toamnă trece vînt» Ms. 2261 p. 292 (verso).

XXXII. DIN CERURILE ALBASTRE. Ms. 2260. p. 261. Pe contra-pagina unuĭ mic afiş, pe care se anunţa, pentru ziua de 24 Iunie 1880 reprezentarea, în grădina Orfeu, a pieseĭ «Treĭ pălăriĭ», trad. de Malla din franţuzeşte.

XXXIII. CU PÎNZELE ATÎRNATE. Ms. 2276 p. 112.

www.digibuc.ro

XXXIV. DINTRE SUTE DE CATARGE. Ms. 2260 p. 273. Post, p. 1. Ms. 2279 p. 86 şi 98 strofe cu deosebirĭ :

A corăbiilor soarte
Părăsindu-şĭ malurile
E ca 'n lume să le poarte
Valurile, vînturile.

«Ingînîndu-l» din versul penultim e o ipoteză. Poate fi şi alt-ceva.

XXXV. SCRISORĬ. Ms. 2261 p. 54. Alăturĭ varianta:

Cuvinte-a mortuluĭ amor,
Ca soh prinşĭ cu minciuna
De faţă-mĭ staŭ; să-ĭ nimicesc
Ma roagă 'n tot-d'auna.

Dar nu mă'ndur s'arunc în foc
Deşarta lor comoară,
De şi se uit atît de trist
Ca nu maĭ pot să moară.

Tot ce-am avut e 'n aste foĭ.
E-un chin prea dulce iară
Să mă citesc mereu 'napoĭ
In perderea-mĭ amară.

Strofa din urmă aproape identică. Vezĭ şi Ms. 2260 p. 56. Inspiraţie din poezia luĭ Lenau *Foae veştedă,* tradusă întreagă şi publ. în «Conv. Lit.» 1879 p. 283, Ms. 2261 p. 55,

XXXVI. E TRIST CA NIMENĬ SĂ TE ŞTIE. Ms. 2261 p. 65. Post. p. 30. Stofa a doua ştearsă :

Cînd îmi închipuĭ.., fugĭ departe
La ce mă 'ngînĭ cu faţa ta
Şi cu zîmbirile deşarte
Cu ochĭ ce nu maĭ pot uita.

Eminescu scrie de-asupra, cu creionul «Te ducĭ» titlul unei poeziĭ înrudite cu aceasta.

XXXVII. TERŢINE. Post. p. 17 şi 101. Ms. 2279 p. 18, Variantă frumoasă în Ms. 2278 p. 48 :

Tu mă priveştı cu ochii marĭ cuminte,
Te vad mişeînd a tale buze
Şoptind ca 'n vis la triste dulcĭ cuvinte.

www.digibuc.ro

Apoĭ var. din Ms. 2283 p. 13 şi cea din Ms. 2278 p. 48 continuînd:

Dincolo el oftează în gazel
Acelaş e de şi mereŭ se schimbă
De tine-ĭ plin, de tine-mĭ zice el.

Alege forme dulcĭ din orĭ ce limbă,
Acuma-l vezĭ umblînd cărare dreaptă
Acum pe-a lui Firdusi cale strîmbă.

Dar orĭ şi cînd el alta nu aşteaptă
De cît ca ţie, suflete, să-ţi placă,
Tu să-l aprobĭ cu gura ta 'nţeleaptă

In miĭ costume ast-fel se îmbracă
Şi ca s'atragă dulcea ta zîmbire
Minunĭ de vreĭ sărmanul o să facă.

Ş'acuma 'l vezĭ cu-a lor ademenirĭ
L'au dus pe-alăturĭ dulcile terţine
Uitînd ce-a vrut sa-ţĭ spuie 'n aste şirĭ

A vrut să-ţĭ spuie că e plin de tine
Că de-al tau farmec ritmul sau foĭeşte
C'a sale gîndurĭ de zîmbirĭ sunt pline.

Ş'ast-fel pe mine el mă stăpîneşte,
Adună 'n versurĭ ale mele zile
Şi'n strofe le-a legat grădinăreşte.

În poala ta svîrlind aceste file.

XXXVII. ALTE TERŢINE. Ms. 2260 p. 29. Cu variante în Ms. 2261 p. 70 şi 80:

Ce s'alegea de noĭ, nebună,
De ne'ntîlneam de mult în cale
Muream cu tine împreună
De dragul farmecelor tale.

Viaţa mea întinerită
Dé-a ta guriţă de copil
Era cu sgomot şi 'nflorită,
Precum e luna luĭ April.

In înflorirea-ĭ sgomotoasă
Noĭ ne eram atît de dragĭ,
Cu toane tu, ca o craiasă,
Eu îndărătnic ca un pagiu

www.digibuc.ro

Dar azi ca 'n toamna cea tîrzie
Un istovit şi trist isvor
Asupra frunzelor pustie;
A noastre visuri cad şi mor.

Pierdut în umbra mea adînca
Nu cer nimic şi nu aştept,
Mă mir la ce-mĭ maĭ bate încă
Sarmana inimă din piept.

Ca într'o neagra văduvire
Eu aniĭ meĭ ĭĭ risipesc
Aniĭ trişti, lipsiţĭ de-a ta zîmbire,
De chipul tău dumnezeesc.

XXXVIII. O STINGA-SE. Ms: 2261 p. 73. Post. 83. Şirurile 20—31 şterse în manuscript.

XXXIX. VRE-O SGÎTIE DE FATA. Ms. 2261 p. 85. Intre strofa 2 şi 3 următoarele şirurĭ şterse:

...de pilda
De-o Jenny trandafirie
Sau de-o palidă Clotilda.

Post. p. 106.

XL. Ş'ACELE DULCĬ PARERÌ DE RAU. Ms. 2261 p. 123, 124 (strofa din urmă nedescifrabilă) şi p. 126.

XLI. EA 'ŞĬ URMA CARAREA 'N CODRU. Ms. 2261 p. 276 «Ea-şĭ urma cărarea 'n codru». Ms. 2289 p. 31.

XLII. DACA IUBEŞTĬ FARA SA SPERĬ. Post. 22. Ms. 2261 p. 324, 325 şi 326. Din variante următoarea strofă cetibilă:

Isvorul lungilor durerı
In piept, în partea stîngă-ı.
De-acolo trebue să cerĭ
Cuvinte să te mîngaĭ.

Altă variantă Ms. 2277 p. 115 şi 116.

XLIII. O STRADA PREA ÎNGUSTA. Ined. Ms. 2262, p 63, verso. Continuă o strofă:

Cum dete peste mine?
Cum de-aĭ gîndit să vii,
Să simt suflarea-ţĭ caldă
D'ureche-mĭ c'apropiĭ.

www.digibuc.ro

XLIV, SBOARĂ AL NOPŢII NEGRU FLUTUR. Post, 99; Ms. 2276 p. 36.

XLV, ÎN VAN CĂTA-VEŢI, Ms. 2262 p. 114 Ined.

XLVI, AH CERUT-AM DE LA ZODII. Ined. Ms. 2262 p. 146 şi 113 (varianta):

O alearga, o aleargă
Şi în braţe iute cazi-mi
Capul tau scăldat în aur
De-al meŭ umăr sa îl razimĭ.

XLVII. CODRULE MARIA-TA. Variantă inedită, Ms. 2262 p. 215. Urmează imediat poezii populare din carĭ sfîrşitul e luat aproape textual.

XLVIII. DAŢI-MĬ ARPA DE ARAMA. Ined. Ms. 2257 p. 56 cu cîte-va misiuni. Data, probabil, Febr. 1870. (Vezĭ ibidem p. 58 verso),

XLIX. E'MPARŢITA OMENIREA, Post. 25. Ms. 2268 p. 1. Continuă cu versurĭ intitulate *Ahasver*. Să fi voit a scrie un poem filozofic despre evreul rătăcitor?

L. AZĬ E ZI DE MAĬ ÎNTÎĬ. Post. 33. Ms. 2269, p. 57.

LI. RUGACIUNE. Un fragment, care face parte din poesia «Ta twam asi», publicat şi de d. Maiorescu. Compl. apăruta în Post. p. 111. Ms. 2276 p. 18 variante:

Nădejde de întărire
Şi zid de mîntuire
Pe tine alegîndu-te,
Ingenunchiem rugîndu-te
Din valuri ce ne bîntue
Marie (tu) ne mîntue.

Din cerurĭ ne arată
O cale salutară
O, Maică prea curată
Şi pururea fecioara.

O, Sfînta Marie!
Regina tăriilor
Şi scutul soliilor
Nădejdea corăbieĭ
Şi pavaza sabieĭ
Limanul sarmanilor
Şi soarele anilor.

www.digibuc.ro

O. Maïca îndurărilor
Luceafăr al mărilor
Ne dă bucurie
O, sfîntă Marie;

Vezĭ şi Ms. 2276, p. 74, 77, 117 şi 118 şi strofă răsleaţă:

Cîntă-mu-te sfinte,
Cu floarea cuvintelor.
Luat-am aminte
La sfintele sfintelor
Auzindu-o fierbinte
Lumină a mormintelor.

LII, LA ARME. Post. p. 35. Ms. 2276 p. 24—32 Data Aug. 1871. Urmează ca strofă a doua.

Maghiar, tătar cu cap de cîine
De noĭ şi azĭ îţı baţĭ tu joc.
Sub pumnul nostru viĭ tu mîine
(Iţĭ) strămutăm fălcile din loc
Si limba ta muĭată 'n ură
Ţı-om smulge-o, cîine, tu din gît,
Ţĭ-om băga pumnul nostru 'n gură
Căcĭ, cîine, te ĭubim atît...
Şi braţul nostru-o să vă farme
Si robı veţĭ fi măriţı stăpînĭ,
La arme, la arme,
La arme, fraţĭ romînĭ!

(Urmează numaĭ de cît întîia schiţare a dòineĭ «de la Nistru pîn' la Tisa».)

LIII. DE PE OCHĬ RIDICI ÎNCHISĂ. Ms. 2276 p. 38.

LIV. DIN CÎND ÎN CÎND. Ms. 2276 p. 126.

LV-LVI, STELE PE CER, şi continuarea FLOARE DE CRÎNG. Post. p. 63 Ms, 2276 p. 142 şi alte încercărĭ. Vezĭ şi varianta din «Fîntîna Blanduzieĭ» An I No. 28.

LVII. ÎN OCHIĬ TAĬ CITISEM. Ms. 2276 p. 179 (verso).

LVIII. COLINDE, COLINDE. Post. p. 38 Ms. 2276 p. 203. Inceputurĭ de alte strofe:

Să cînte...
In leagăn se'mpăture
Sa vină păstorii
Şi magiĭ alature.

www.digibuc.ro

LIX. DE-AR FI MIJLOACE. Post. 19. Ms. 2276 p. 202.

LX. ÎN METRU ANTIC. Post. p. 11. Ms. 2277 p. 24. La p. 27, 30-32 urmează încercări de alte variante, în metru saffic, cu acelaş subiect.

LXI. NOĬ AMÎNDOĬ AVEM ACELAŞ DASCĂL. Ined. Ms. 2279 p. 74.

LXII. RĂSĂRIT DE LUNĂ. Fragment. Schiţa uneĭ variante. Ms. 2279 p. 21. Post. p. 21.

LXIII. CÎNTEC DE SIRENĂ. Post. p. 23. Ms. 2283, p. 121 verso. In Ms. 2279, o ultimă strofă:

Şi în şoapte-abia 'nţelese
Eŭ să-ţi spun că te ĭubesc,
Ca de drag ce-mĭ eştĭ, copile,
Eŭ din ochĭ te prăpădesc.

LXIV. IUBITA VORBEŞTE. Ms. 2278, p. 27. Data, fixată de Eminescu: 28 August, 1876. Strofele 1—9 primite, cu oarecarĭ schimbărĭ în satira IV. Alăturĭ de strofa 12:

Cum nu poţĭ în toată voia
Cu guriţa să ma saturĭ
Şi de-a braţelor strînsură
Să mă frîng, vicleana, 'n laturĭ.

LXV. PERDUT ÎN SUFERINŢĂ. Ms 2278, p. 28 verso.

LXVI. VIS. Post. 3. Ms. 2283 p. 91 şi 154 (verso).

LXVII. CU GÎNDIRI ŞI CU IMAGINI. Post. p. 109. Ms. 2283 p. 140 (verso).

LXVIII VENIN ŞI FARMEC. Post 45. Ms. 2283, p. 106.

LXIX—LXX. SĂ ŢIN ÎNCĂ ODATĂ. Post. p. 87, Ms. 2283, p. 104. In Postume tipărită împreună cu ODATĂ TE VĂZUSEM din Ms. 2283, p. 105.

LXXI. LA UN NOU NASCUT. Post. 96. Ms. 2287 p. 60

LXXII. O ARFA PE-UN MORMÎNT. Ined şi incompl. Ms. 2285. p. 97.

LXXIII. IAR FAŢA TA E STRĂVEZIE. Variantă la motive

www.digibuc.ro

cunoscute. «Sămănătorul» 1903 p. 250. Publicate în numita revistă de editorul acesteĭ colecţiĭ. (Comp. «Din valurile vremei»).

LXXIV. ATÎT DE DULCE EŞTI, «Sămănătorul», Anul II. pag. 97.

LXXV. DE VORBIŢI. «Sămănătorul, An. II. p. 97.

LXXVI. LUNA CODRII ÎI PATRUNDE. «Sămănătorul», I. p. 357. Motive din «Freamăt de codru» şi «Lasă-ţĭ lumea ta uĭtată».

LXXVII. MOLDOVA. Fragment. «Sămănătorul», I. p. 358.

LXXVIII. DUPA CE ATÎTA VREME LAOLALTA N'AM VORBIT. Post. p. 27. Var. Ms. 2289, p. 54, şirele din urmă:

Ce-aţi făcut voi? Ce-aĭ facut tu?
Ne 'udurata mea drăguţa.

LXXIX. FRUMOASA ŞI JUNA. Post. p. 29, Ms. 2290 p. 17.

LXXX. PÎNA NU TE VAZUSEM. Post. p. 47.

LXXXI. AUZI PRIN FRUNZI USCATE. Ined. Varianta la cea anterioară.

LXXXII. VAZÎNDU-TE ATÎT DE DES. Post. 15.

LXXXIII. PRIN A RAMURILOR MRAJA. Post. p. 49.

LXXXIV. CUM AI PUTUT. Post. p. 89. Ms. 2277, p. 120, împreună cu «Ca'n largul negreĭ vecĭniciĭ».

LXXXV. CU PENETUL CA SIDEFUL. Post. p. 65.

LXXXVI. CE ŞOPTEŞTI. Post. p. 9.

LXXXVII. CÎND TE-AM VAZUT, VENERA. Inedită. Ms. 2260 p. 45. Cu variante şi titlul «Gelozie» vezĭ Ms. 2277, p. 37—38.

LXXXVIII—LXXXIX. NU MA 'NŢELEGI. Post. 91. Ed. Maiorescu incompletă. Intîia red. cu creionul Ms. 2253, p. 136. Forma din Post., cu omisiunĭ, în Ms. 2261, p. 29, 30 şi Ms. 2261 p. 228. Între versurile 36 şi 37 continuă desvoltarea aceloraşĭ ideĭ. Continuarea s'a publicat ca două poeziĭ deosebite sub titlul *Renunţare* («Revista p. Lit. şi arta rom.» 1904, p. 364 Post. 91) şi *Ce voĭ.* Ibidem p. 82. Vezĭ Ms. 2282 p. 6.

www.digibuc.ro

XC. TA TWAM ASI. Ms. 2260, p. 196. Aceea sub titlul *Surorĭ* în o altă redacţie. Ms. 2285 p. 105 şi Ms. 2276, p. 74—78. Ce e în paranteze, e şters de poet(?)

XCI. CINE EŞTI? Ms. 2260 p. 55 şi continuarea tot acolo a p. 243. După primele treĭ strofe, urmează, şterse cu creionul

Acelèş gînduri negre în minte rumegînd
Asemenea făclieĭ, ce-ĭ stinsă fumegînd
Eu sarcina vieţiĭ o port ca pe un gheb
Şi de-a eĭ însemnare de mult nu maĭ întreb,
Nicĭ de 'ntelesul care durerile-l ascund.
Doar zîmbetele-ţĭ crude în visul meu patrund.

Aş vrea a mea viaţa sa aibă înţeles
Să apar adevarurĭ, minciuna orĭ eres
Cu mine sa am lupte, cu lumea sa mă lupt
De-ar fi să ma strivească puterea-ĭ dedesubt
Dar nu ţin la nimic, căcĭ nu maĭ cred nimic.
Doar genele-ţĭ umbroase în visu-mĭ se ridic.

Cînd viaţa mea în şirurĭ zădarnice desfac.
Cu ochiĭ lor albaştri trec visele-mĭ şi tac.
Atuncea de amurgul uşoareĭ aurorĭ,
Vapaia 'n ochii-ĭ mută a veştedeĭ palorĭ,
Atuncĭ se duc nitărcĭ ca 'n lungĭ pustietăţĭ,
Statornică în visu-mĭ singură te arăţĭ.

Puţin îmĭ pasa daca în mine voĭ spori
Mulţimea care numaĭ naşte spre-a muri,
Din leagănul acelor sicriu nu s'a făcut
Ce-avura fericirea de a nu se fi nascut
Şi sa ajung ca dînşiĭ, atîta am visat,..
Ce dor de nemurire 'n vis mi-aĭ revărsat!

Continuă strofa neştearsă: «Am blestemat în haos...» Comp. şi «Cu pînzele-atîrnate» din p. 73 acestuĭ vol.

XCII. DONA SOL Post p. 38. Comp. «Diana» din Ed. Maiorescu. Ms. 2277, p. 109. Strofa III incomplect suprimată.

De ce doresc singurătate
Şi glasul taĭnic de isvor,
De ce cînd codru frunza bate
Adorm pe verdele-ĭ covor?

www.digibuc.ro

Ca prin lumina cea rărită
Prin umbra moale de...
Să mi s'arete liniştită
A ta ivire, Dona Sol.

Vezĭ şi Ms. 2261, p. 116 şi Ms. 2262 p. 197 cu începutul:

Te rog rămîĭ o clipă numaı
Ca să te strîng duios la piept,
Din fericirea mea adîncă
Aş vrea să nu mă maı deştept.

XCIII. MOARTE. Ms. 2230. p. 47. Pe contrapagină scrie titlul «Demon şi înger. O tragedie». Inainte poezia «Demonismul», cu aceleaşĭ reflexiuni metafizice. Comp. satira I.

XCIV. SONETE.

1. PAREA C'AŞTEAPTA. Ms. 2259, pp. 325. Inedită. Strofa din urmă refăcută.

2. GÎNDIND LA UNA. Ms. 2253; p. 138. Inedită.

3. RASAÎ ASUPRA MEA. Post. p. 62. Ms. 2260 p, 202 şi 2276 p. 81.

4. UŞOARE SÎNT VIEŢILE MULTORA. Inedit. Ms. 2261 p. 63 şi 102 şi 2279 p. 17.

5. PETRI NOTAE. Ined. Ms. 2231 p. 282. Face parte din o serie de sonete, parte incomplete, parte prea de ocazie, dedicată prietenilor şi adversarilor literarĭ.

6. MARIA TUDOR. Ms. 2287 p. 59 verso. Inspiraţie din Victor Hugo? Ined.

7. DE CE MA 'NDREPT Ş-ACUM. Nu tocmaĭ clar. Ms. 2285 p. 112. Ideia reluată.

8. CUM OCEANU. Post. p. 58. Ms. 2287 p. 59.

9. SĂTUL DE LUCRU. Ined. Scrisa pa un anunţ de concert, cu data de 30 Martie 1877. N'are forma definitivă, reproducem pentru «bălaia mea soţie». Ms. 2260 p. 272.

10. ORI CARE CAP ÎNGUST. Post. 55, Ms. 2261 p. 140.

11. DIN MUNŢI BATRÎNĬ. Ms. 2262 p. 194. Post. 61. Urmează sub titlul «Coborîrea apelor» strofe cu variante.

12. SONET SATIRIC, închinat luĭ V. A. Ureche, cu care

www.digibuc.ro

«Junimea» era în ceartă. Ms. 2288 p. 75 şi Ms. 2201. «Pantazi», din strofa a 2-a Pantazi Ghica. Moment istoric-literar.

13. AI NOŞTRI TINERI. Ined. Ms. 2278 p. 52. Compar «Junii corupţi» şi Satira III.

14. STAU ÎN CERDACUL TĂU. Post. p. 54. Ms. 2279, p. 45. Strofele 3 şi 4, tot acolo în o altă variantă a versurilor.

15. ADÎNCA MARE. Post. p. 59 Ms. 2287, p. 59.

16. S'A STINS VIAŢA FALNICEI VENEŢII. Variantă. Ms. 2287, p. 59 (verso).

XCIV. PRIN BOLTA ÎNALTA ŞI ÎNGUSTA. Ined. Ms. 2290 p. 72. Cu omisiunĭ de strofe indescifrabile.

XCV. MUREŞEANU. Conceput ca tabloŭ dramatic. Originalul în Ms. 2259 p. 28 şi continuarea în 2253 p, 77, Data: 1869. — Imediat după titlul, cu o cerneală ulterioară, şirele: *«Am scris-o într'un timp cînd sufletul meu era pătruns de curăţenia idealelor, cînd nu eram rănit de 'ndoială».*

Forma dramatică tipărită de Al. T. Dumitrescu în «Revista asociaţiunei studenţilor», an. I (1903) p. 8. Varianta reprodusă aici inedită. Ms. 2253 p. 74. Vezi şi Ms. 2283 p. 138. Şirele dela început «Se bate miezul nopţii» cunoscute în toate ediţiile.

XCVI. GEMENII. Post. 67. Adăugat. Ms. 2261 p. 1. La Ms. 2256 p. 12 începe cu partea a doua «Nunta lui Brigbel».

XCVII. DIAMANT DIN NORD. Întîia redacţie Ms. 2256 p. 1 cu subtitlurĭ «Visiunea lui Don Quixotte». Capricio. O parte publ. în «Săm.» 1902 p. 404. Ms. 2285 p. 93. Forma amplificată în Ms. 2262, p. 77. Patru strofe adaose ulterior, în locul celor de sub 43—49.

Dar piatră maĭ scumpă şi cea-adevărată
Iubirea mea este nestinsă curată
Aceasta ţ-o dau şi pastreaz-o în tine!
El fruntea ş-o 'freacă, s'o vada mai bine.

E drept că 'nainte-ĭ el vede chiar raiul
Aievea'n gradină dar ud îĭ e straĭul
In noaptea cea rece pe ochĭ cade bruma
Din somnu-ĭ adînc el se scutur' acuma.

www.digibuc.ro

Imaginĭ frumoase şi ţărĭ depărtate
Castelurĭ deşerte, de gheaţă palate,
Se şterg ca o spumă atuncĭ de o rază
O vĭaţă întreagă de om, o visează.

Tiptil el se uĭtă, se fură cu pază
Ca nu în grădină vreun ochiu să îl vază
Işĭ scutură haina, se uită'ndărăpt,
Se pierde prin arborĭ cu dorul în piept.

XCVIII. DEMONISM. «Sămănătorul», an. II. p. 134, Ms. 2290 p. 19.

XCIX. MIRODONIS. Ined. Continuare saŭ fragment din «Demonul». Alăturea titlurile «Lucifer» şi «Metresa lui Dumnezeu». Ms. 2291 p. 49 verso şi 55. La sfârşit Emin. notează: «Plan. Mirodonis, întreţesuţă în ideia «demonul» (Welt-Geist) şi cu povestea ce i-am povestit».

XCX. BALADA. După Carmen-Sylva. Repr. aicĭ pentru părţile eĭ lirice. Text pentru o operetă romînă. Ms. 2253 p. 125 a. Ined. Are variante.

www.digibuc.ro

TABLA DE MATERII

www.digibuc.ro

TABLA DE MATERII

	Pag.
Ondina (fantazie)	1
Frumoasa-i	10
Ector şi Andronache (după Schiller)	12
De ce să morĭ tu?	14
De-aş muri	16
Unda spumă	18
Doĭ astri	20
Cînd...	21
In fereastra de spre mare	23
Cînd marea	24
Replici	26
Viaţa mea fu ziuă	28
La o artistă	30
Christ	31
Horia	33
Un roman	35
La moartea lui Neamţu	43
Mitologicale	45
Invierea	48
Printre stîncĭ de piatră seaca	40
Lebăda	52
Poveste dulce'mĭ era viaţa	53
Spre mormînt	54
Eu nu cred nicĭ în Iehova	56

www.digibuc.ro

Dormi 58
De cîteori iubito... 60
O! vin pe mare 62
Ochiul tau iubit... 63
Ochiul tau iubit (varianta) 66
Ce suflet trist 68
De ce nu viĭ? (varianta) 69
Din cerurile albastre 71
Cu pînzele-atârnate (variantă) 73
Dintre sute de catarge... 75
Scrisorĭ 76
E trist... 77
Terţine 79
Alte terţine 81
O! stinga-se..., ... 83
Vre-o sgîtie de fata 86
Ş'acele dulci pareri de rau 87
Ea mergea acuma 'n codru... 88
Dacă iubeşti fara sa sperĭ 90
O strada prea ingusta 91
Sboar'al nopţiĭ negru flutur... 93
În van căta-veţĭ 95
Ah, cerut-am dela zodii 97
Codrule Măria ta (alta varianta) 98
Daţi-mĭ arpă 100
E 'mparţita omenirea. 103
Azĭ e zi de Mai întâiŭ 105
Rugăciune 107
La arme! 109
De pe ochĭ ridicĭ închisă 112
Din cînd în cînd (fragment) 113
Stele pe cer... 114
Floarea de crîng 115
În ochiĭ taĭ citisem iubirea dinadins 116
Colinde, colinde 117

www.digibuc.ro

De-ar fi mijloace... 118
In metru antic 119
Noï amîndoı avem acelaş dascal 122
Rasarit de luna 124
Cîntec de sirena 126
Iubita vorbeşte (variantă) 128
Pierdut în suferinţa. 131
Vis 132
Cu gındiri şi cu imaginı 134
Venin şi farmec 136
Să ţin înca odata 137
Odata te vazusem 138
La un nou nascut (arab). 139
O arfa pe-un mormant 140
Iar faţa ta e stravezie 142
Atît de dulce. 144
De vorbiţı... 145
Luna codrii ii patrunde 156
Moldova (fragment) 148
Dupa ce atîta vreme... (varianta). 150
Frumoasa şi jună 151
Pîna nu te văzusem... 182
Auzı prin frunzı uscate (varianta) 154
Văzîndu-te atît de des 156
Prin a ramurilor mraja.... 158
Cum aı putut... 160
Cu penetul ca sideful 162
Ce şopteştĭ... 163
Cînd te-am vazut, Veneră... 165
Nu ma 'nţelegı 167
Renunţare 170
Ta twan asi (surorı) 173
Cine eştı ? 176
Dona Sol 178
Moarte... 180

www.digibuc.ro

Pag.

Sonete I—XVI 184
Prin bolta înnalta şi 'ngusta 196
Mureşianu (varianta) 201
Gemenii 210
Diamantul nordului 210
Demonism 128
Mirodonis 234
Balada 238
Note 265

www.digibuc.ro

www.digibuc.ro